Gemeente
Soest

Begroting 2023

Inclusief Meerjarenramingen 2024 - 2026

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER 2

HOOFDSTUK 1 – BESTUURLIJKE INLEIDING 3

HOOFDSTUK 2 – FINANCIËLE POSITIE 11

HOOFDSTUK 3 – BELEIDSBEGROTING 21

Programma 1 – Bestuurlijke omgeving 21
Deelprogramma 1.1 Bestuur 21
Deelprogramma 1.2 Dienstverlening 28
Deelprogramma 1.3 Veiligheid 30
Deelprogramma 1.4 Accommodaties en eigendommen 33

PROGRAMMA 2 – FYSIEKE LEEFOMGEVING 37

Deelprogramma 2.1 Wonen 37
Deelprogramma 2.2 Klimaat 44
Deelprogramma 2.3 Economie 51
Deelprogramma 2.4 Mobiliteit en infrastructuur 53
Deelprogramma 2.5 Natuur en landschap 56

PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING 61

Deelprogramma 3.1 Sociaal Domein 61
Deelprogramma 3.2 Onderwijs 71
Deelprogramma 3.3 Sport, kunst en cultuur 73

OVERHEAD 80

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 83

PARAGRAFEN 86

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing 86
B Financiering 107
C Bedrijfsvoering 113
D Onderhoud kapitaalgoederen, inclusief investeringsoverzicht 119
E Verbonden partijen 131
F Grondbeleid 160
G Lokale heffingen 168

HOOFDSTUK 4 – BIJLAGEN 184

4.1 Recapitulatiestaat 184
4.2 Kerngegevens 185
4.3 Overzicht reserves en voorzieningen 187
4.4 Toelichting mutaties reserves en voorzieningen 189
4.5 Overzicht geraamde incidentele baten en lasten 193
4.6 Overzicht subsidies 194
4.7 EMU saldo 195
4.8 Uitvoeringsinformatie (gebaseerd op taakvelden) 196

LEESWIJZER

Voor u ligt de begroting 2023. Deze bevat:

- De bestuurlijke inleiding;
- Het financieel beeld. Hierin lichten we het financieel perspectief toe en bouwen we verder op de cijfers vanaf de kaderbrief 2023/voorjaarsnota 2022 en de junibrief 2022. In de raad van 7 juli jl. is de raad reeds geïnformeerd over het nieuwe coalitieakkoord en de adviezen van de taskforce Bouwen en wonen. In de voorliggende begroting is hieraan nadere uitwerking gegeven;
- De drie hoofdprogramma's bestuurlijke omgeving, fysieke leefomgeving en sociale leefomgeving. Elk hoofdprogramma hebben we uitgewerkt in deelprogramma's;
- Overzicht van overhead en algemene dekkingsmiddelen. Deze zijn ondersteunend;
- In de paragrafen en bijlagen gaan we dieper in op de details uit onze begroting.

Waar in de begroting wordt gesproken over Soest bedoelen we Soest en Soesterberg, tenzij uit de context anders blijkt.

Hoofdstuk 1 – Bestuurlijke inleiding

Hierbij bieden wij u de begroting 2023-2026 aan, de eerste begroting in de nieuwe raadsperiode.

We zijn er trots op dat we u een ambitieuze begroting kunnen voorleggen, waarin de opgaven en ambities uit het coalitieakkoord zo veel mogelijk - ook financieel - zijn vertaald. Dat neemt overigens niet weg dat bij een aantal onderwerpen nog wel nadere besluitvorming door uw raad noodzakelijk is.
We presenteren deze begroting in onzekere en onstuimige tijden. De oorlog in Oekraïne, de hoge inflatie en met name de sterk gestegen energiekosten, ze komen boven op bestaande crises rond klimaat, stikstof en woningbouw. En ook corona is nog altijd niet de wereld uit.
We zien dat het Rijk maatregelen treft om de negatieve effecten op de koopkracht te dempen. De vraag is of deze maatregelen voldoende zijn en of deze op tijd komen. Waar nodig en waar mogelijk zijn ook wij bereid als gemeentelijke overheid ondersteuning te bieden. Hierbij denken we niet alleen aan onze inwoners met (dreigende) financiële problemen, maar ook aan onze maatschappelijke partners die eveneens worden geconfronteerd met exorbitant gestegen energielasten. In de voorliggende begroting hebben we geen inschatting kunnen maken van de potentiële consequenties voor de begroting. We volgen de ontwikkelingen op de voet en komen zo nodig bij uw raad terug met concrete voorstellen.

Het coalitieakkoord 2022-2026 Bouwen aan de toekomst, samen aan de slag!, dat op 9 juni aan uw raad werd gepresenteerd, staat aan de basis voor deze begroting. ‘Samen’ is hierbij voor ons een leidend beginsel. Samen met inwoners, samen met ondernemers, samen met uw raad. Waarbij we het gesprek voeren op basis van kennis, inhoud en argumenten en rekening houden met belangen van minderheden. In de begroting laten we zien hoe we hieraan concreet uitvoering geven. Bijvoorbeeld door het organiseren van wijkbijeenkomsten om de resultaten van de burgerpeiling waarstaatjegemeente met inwoners te bespreken.

De aanpak van het woningtekort heeft een grote prioriteit in het coalitieakkoord gekregen. Conform de hierin geformuleerde uitgangspunten leggen we de focus bij bouwen en wonen in eerste instantie bij de lopende grote projecten: Soesterberg-Noord, Dalweg en de Meent. Bij het project de Meent willen we in elk geval het woonwagencentrum brandveilig maken. Daar hebben we middelen in de begroting voor opgenomen. Bij particuliere initiatieven geven we waar mogelijk voorrang aan de grotere projecten. Voor de ontwikkelingen in Soesterberg ligt een keuze voor om hierin als gemeente actief grondbeleid te voeren of om een meer faciliterende rol aan te nemen. Deze keuze, die een grote financiële impact kan hebben, leggen we u in het eerste kwartaal van 2023 voor.
Alles wijst erop dat de woningnood ook op langere termijn zal aanhouden. Om daarop tijdig voorbereid te zijn, gaan we het komende jaar al het gesprek aan met onze inwoners over mogelijke woningbouwlocaties na 2030.

In de begroting hebben we middelen geraamd om de komende jaren te investeren in de openbare ruimte van Soesterberg-Kom. Daarmee spelen we in op de plannen van Portaal om de bestaande woningvoorraad te vervangen door nieuwbouw en 100 extra woningen te bouwen.
In 2022 evalueren we het Masterplan Wonen. Onderdeel van deze evaluatie is in elk geval het thema betaalbaar wonen. Als de evaluatie daartoe aanleiding geeft, komen we in 2023 met nadere voorstellen. Hierbij betrekken we ook nieuwe instrumenten, zoals de zelfbewoningsplicht en het voornemen van het Rijk om gemeenten de mogelijkheid te bieden een deel van de vrijgekomen koophuizen toe te wijzen aan eigen inwoners.

Naast bouwen en wonen blijft ook het sociaal domein een eerste prioriteit van ons college. In 2023 werken we verder aan een nieuwe visie op het sociaal domein. Dit doen we samen met inwoners, professionals en uw raad. Bij de participatie zorgen we voor aansluiting op de trajecten voor de nieuwe cultuurnota en de nieuwe sportnota. Ook betrekken we hierbij de evaluatie van het project Smitsveen, dat formeel eind 2022 afloopt. Wat is er nodig om de leefbaarheid en veiligheid in Smitsveen ten minste op het huidige niveau te houden? En misschien zijn er delen van deze wijkaanpak bruikbaar voor andere wijken. De nieuwe visie zal – kort samengevat - antwoord moeten geven op de vraag Wat voor een gemeente willen we zijn als het gaat om zorgen voor elkaar? Tegelijk zien we ontwikkelingen binnen het sociaal domein die nu al aanleiding zijn u een aantal aanvullende begrotingsvoorstellen voor te leggen: zo ramen we extra middelen voor het inlooppunt GOOS (Geld Op Orde Soest) en vroegsignalering (om problematische schuldensituaties te voorkomen).
Wij zijn blij dat ons initiatief een sociaal-culturele voorziening in Soesterberg te realiseren, breed wordt gedragen. Dit moet leiden tot een concreet voorstel dat we u in 2023 ter besluitvorming voorleggen. In de begroting hebben we al rekening gehouden met de naar huidige inschatting benodigde budgetten.

In overeenstemming met de afspraken uit het coalitieakkoord zetten we belangrijke stappen om de ambtelijke én bestuurlijke ‘basis op orde’ te brengen. Hiervoor treft u concrete voorstellen aan in de begroting. We lichten dit voornemen direct onder deze inleiding uitgebreid toe onder de titel Bouwen aan vertrouwen.

In het overdrachtsdocument gaf het vorige college als motto mee alles moet, maar niet alles kan. Deze boodschap is nog onverminderd actueel. De tekorten op de arbeidsmarkt strekken zich inmiddels uit tot alle beroepsgroepen. Voor de begroting betekent dit dat we een reëel risico lopen dat niet alle opgaven in het voorgenomen tijdpad kunnen worden uitgevoerd.

Ondanks de vertaling van de ambities uit het coalitieakkoord en de verwerking van een aantal autonome tegenvallers (vooral vanwege de sterke prijsontwikkeling) zijn we erin geslaagd u een structureel sluitende begroting aan te bieden. Alle begrotingsjaren sluiten met een positief begrotingsresultaat.

Ook de algemene reserve ontwikkelt zich positief en bevindt zich nu ruim boven het afgesproken minimumniveau. Daarbij plaatsen we direct de kanttekening dat financiële ruimte noodzakelijk blijft, omdat nog niet alle opgaven en ambities in de begroting konden worden vertaald. In paragraaf 2.2 gaan we daar verder op in. Ook zullen we ruimte moeten houden voor onzekere ontwikkelingen en risico's. In de aanhef van deze inleiding gaven we al aan dat de sterk gestegen prijzen en vooral die van energie tot aanvullende (begrotings)maatregelen kunnen leiden. Ook de recent sterk oplopende rentes op de kapitaalmarkt, die zeker op termijn een risico vormen voor onze financiële ruimte, illustreren deze noodzaak.

Ondanks de geplaatste kanttekeningen, blijft de conclusie overeind dat de financiële positie van Soest gezond is. Dit biedt een solide basis om verder te bouwen aan een mooie toekomst voor Soest en Soesterberg!

Het college van burgemeester en wethouders
Soest, 29 september 2022

Basis op Orde: bouwen aan vertrouwen

"We streven naar een klantgerichte, efficiënte en informatieveilige dienstverlening. We zijn ons hierbij van bewust dat de samenleving steeds hogere eisen aan de gemeente stelt. Inwoners, ondernemers en gemeente hebben elkaar nodig. Wij willen inwoners en ondernemers dan ook in een vroeg stadium betrekken bij het maken van plannen en aan hen ruimte geven voor initiatieven. Dit vergt dat wij (organisatie en bestuur) openstaan voor de samenleving en de verbinding met inwoners en ondernemers blijven maken. Daar willen we snel en samen mee aan de slag", een belangrijke doelstelling uit het coalitieakkoord.

We hebben ook geconstateerd dat het piept en kraakt in de ambtelijke organisatie. Dat is de reden dat u ons, met de vaststelling van de voorjaarsnota/kaderbrief 2021, heeft gevraagd om ook hiervoor met voorstellen te komen zodat wij met elkaar onze ambities kunnen realiseren. Om tot die voorstellen te komen, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten en adviezen van de taskforce bouwen en wonen.

Taskforce bouwen en wonen

Een belangrijke reden om in de zomer van 2021 een taskforce bouwen en wonen in het leven te roepen was de grote behoefte aan woningen en het feit dat woningbouw sterk verbonden is met en effect heeft op andere maatschappelijke vraagstukken. Dit was echter niet het enige. De toegenomen complexiteit en omvang van maatschappelijke vraagstukken de laatste jaren heeft geleid tot grote opgaven en de ambitie om die in samenhang op te pakken. Dit terwijl de ambtelijke organisatie niet evenredig is meegegroeid. Deze onbalans heeft geleid tot het stagneren van (woningbouw)projecten, een teruglopende dienstverlening (oplopende wachtlijsten), verminderde telefonische bereikbaarheid met name in de tweede lijn en een kwetsbaarder bedrijfsvoering.

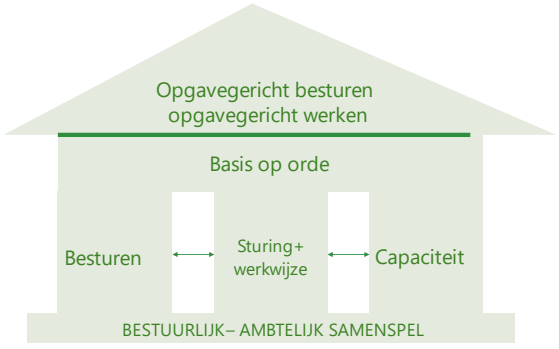
De taskforce heeft daarom voor de korte termijn (2022) ingezet op het vlot trekken van grote kansrijke woningbouwprojecten met de focus op Soesterberg (Noord). Mede door een subsidie van de provincie Utrecht voor het versnellen van woningbouw is met extra inzet in 2022 ook een aantal grotere particuliere initiatieven versneld opgepakt.

Tegelijkertijd is, met ondersteuning van twee adviesbureaus, inzichtelijk gemaakt welke structurele oplossingen nodig zijn om de dienstverlening in de volle breedte weer op een gewenst niveau te brengen en zo te bouwen aan meer vertrouwen in ons als overheid en als werkgever.

De (tussen)resultaten hebben wij in mei dit jaar met u besproken. De definitieve rapportages hebben wij inmiddels ontvangen. Samengevat is de rode lijn in de constateringen van beide bureaus:

- Alles lijkt belangrijk, we hebben een korte termijn oriëntatie en zijn enorm gedreven. Dit kenmerkt ons hele systeem, bestuurlijk en ambtelijk. Hieraan verbonden: het ambtelijk bestuurlijk samenspel kan beter.
- Onvoldoende verbinding intern en onvoldoende vertaling van buiten naar binnen. Er wordt veelal vanuit de eigen vakdiscipline gewerkt en er is in de waan van de dag onvoldoende tijd om partners actief op te zoeken.
- Kaderstelling ontbreekt. Zo ontbreken een heldere ruimtelijke strategie en een integraal beleidskader voor de opgave bouwen en wonen en de daaraan gerelateerde opgaven, zoals Soesterberg
- Het tactisch beleid is grotendeels verouderd, zo ook het financieel beleid bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- In de sturing, aanpak en werkwijze zijn nog diverse professionaliseringsslagen te maken.
- De rek is uit de organisatie, er is geen denktijd en er is te weinig capaciteit om uitvoering te geven aan het werk. Dit is binnen het fysiek domein, maar ook bij ondersteunende taken zoals control. Er is sprake van onderbemensing en uitholling van taken.

De aanbeveling is om de komende anderhalf tot twee jaar de basis op orde te brengen. De verwachting is dat als ons eigen huis beter op orde is, wij in staat zijn om de complexe maatschappelijke vraagstukken ècht samen met onze maatschappelijke partners en inwoners op te pakken.

De basis op orde brengen
Wij hebben in het verlengde van de adviezen drie pijlers geformuleerd om de komende twee jaar de basis op orde te brengen. Dit zijn de pijlers besturen, sturing en werkwijze en capaciteit. Samen vormen zij het fundament om op verder te bouwen.

De aanpak om deze drie pijlers goed neer te zetten, wordt nader uitgewerkt in een plan van aanpak. Wat we daarin uitwerken is nauw verbonden met de doelen die zijn gesteld in het coalitieakkoord.

We dragen er zorg voor dat uw raad in positie wordt gebracht en strategische kaders kan stellen. We actualiseren ons beleid op basis van een in 2022 uit te voeren inventarisatie en we dragen zorg voor de voortgang van de al lopende projecten (besturen). Bestuurlijk brengt uw raad met deze kaderstelling en middels de p&c-documenten focus en prioritering aan. We investeren in een integrale sturing en werkwijze in de organisatie (sturing en werkwijze) en we brengen deze formatief op orde om de basistaken te kunnen uitvoeren (capaciteit). Over het versterken van het bestuurlijk ambtelijk samenspel dat daarbij hoort, gaan wij graag met u in gesprek.

Pijler 1: Besturen

In het coalitieakkoord hebben wij al benoemd dat een aantal strategische kaders ontbreekt en dat wij veelal sturen vanuit verouderd beleid. In 2023 zullen wij u een aantal kaders voorleggen, in deze begroting leest u meer hierover. Ook zullen wij, in afstemming met u, beleid in samenhang actualiseren. Verder zullen voor enkele lopende projecten bestuurlijke keuzes worden uitgewerkt en aan u voorgelegd. Denk aan Soesterberg Noord, De Kom en De Meent. Ook zullen inwoners en ondernemers gaan ervaren dat de dienstverlening bij ruimtelijke (aan)vragen versterkt wordt. Met daarbij wel de kanttekening dat procedures soms lang kunnen duren en er piekmomenten kunnen zijn in het aantal (aan)vragen.

Pijler 2: Sturing en werkwijze ambtelijke organisatie

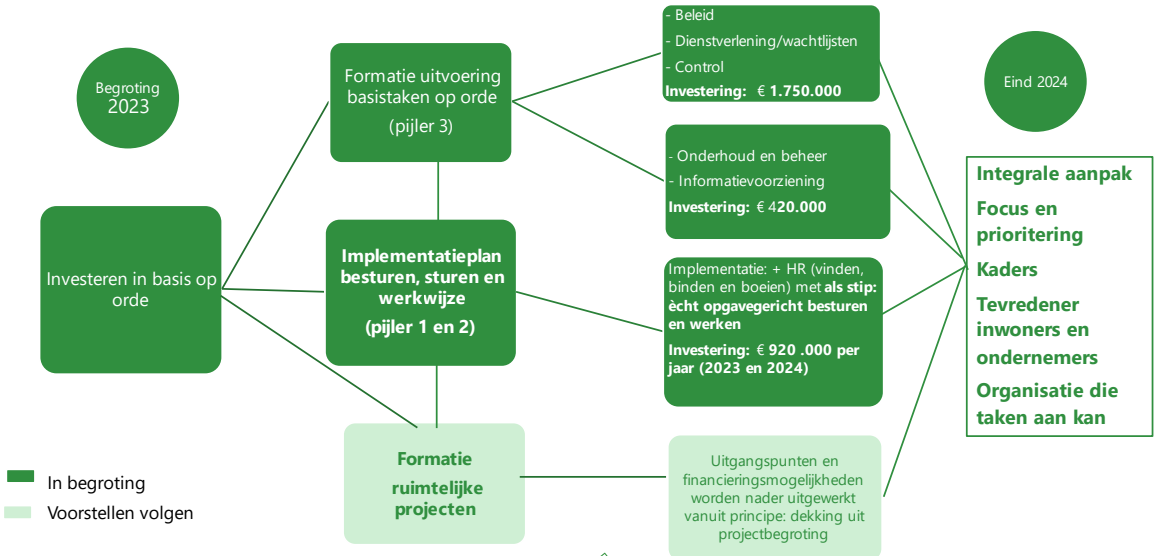
De maatschappelijke vraagstukken zijn complex en niet meer los te zien van elkaar. Dat vraagt een andere manier van denken en een andere werkwijze van ons als bestuur en van de organisatie. Vragen van inwoners en vraagstukken in onze maatschappij raken in veel gevallen meer leefgebieden die met elkaar samenhangen. Dat vraagt in het ambtelijk bestuurlijk samenspel voortdurend aandacht voor prioritering en focus houden. En het vraagt een integrale aanpak en integrale sturing. Vanuit organisatorisch perspectief is het van belang dat professionals met elkaar samenwerken en dat processen, werkwijze en expertise op elkaar afgestemd zijn om gezamenlijk aan oplossingen/antwoorden te werken. Hier zetten wij stevig op in om na zo'n twee jaar een volgende stap te kunnen zetten naar ècht opgavegericht werken, een besturingsfilosofie waarbij de opgave, de bedoeling daarvan, voorop staat en niet de organisatie of organisatiestructuren. Wij komen hier graag op een later moment bij uw raad op terug.

Wij gaan hier middelen voor vrij maken en vanuit een samenhangend plan aan de slag. De hierboven beschreven kaderstelling en actualisatie van beleid zijn ook onderdeel van het plan. Daarin zult u ook de verandering terugzien.

Pijler 3: Capaciteit: kwalitatief en kwantitatief

Het is al eerder gezegd. Het piept en het kraakt in de ambtelijke organisatie. Daarom hebben wij in beeld gebracht wat nodig is om de basistaken op een verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren. Basistaken gericht op beleid, uitvoering, onderhoud en beheer, en control.

Als u besluit om de basis op orde te brengen en de organisatie te versterken, is het vinden van mensen de volgende uitdaging. Mensen die de veranderingen die we beogen mede vorm kunnen geven. We hebben echter wel te maken met een 'overspannen' arbeidsmarkt. En het is niet alleen vinden, maar ook binden en blijven boeien. In het plaatje hieronder schetsen wij wat wij hierboven hebben toegelicht en wat dit aan investeringen vraagt.

Ruimtelijke projecten en programma's

Hierboven is toegelicht wat minimaal nodig is om de gemeentelijke basistaken op het gewenste niveau uit te voeren. Daarnaast hebben wij een groot aantal ruimtelijke projecten lopen. Wij willen de benodigde capaciteit voor deze projecten borgen en flexibel zijn in groei of krimp van de projectcapaciteit in relatie tot de bestuurlijke ambities. Daarom hanteren wij het uitgangspunt dat in iedere projectbegroting altijd de volledige uitvoeringskosten (capaciteit, onderzoek, advies) worden opgenomen en dat er voldoende dekking tegenover staat voordat wordt gestart. Dit kunnen baten zijn uit de exploitatie, subsidies of zo nodig gelden uit gemeentelijke reserves of de algemene middelen. Uiteraard leggen wij u dit bij nieuw te starten projecten ter besluitvorming voor. Voor de lopende projecten is dekking via een grondexploitatie of er zijn voorstellen voor financiering opgenomen in deze begroting (Soesterberg Noord, de Vliegbasis, De Meent en De Kom, zie de pagina's 38 t/m 41 in deze begroting).

In de junibrief 2022 hebben wij toegezegd de kostentoerekeningssystematiek binnen het ruimtelijk domein te herzien, conform de adviezen van de bureaus. De verwachting is dat hiermee ook een deel van de kosten voor de aansturing van projecten gedekt kan worden. Met het aanbieden van de herziening van de kostentoerekeningssystematiek, zullen wij ook de bestuurlijke uitgangspunten voor programma's en projecten waar nodig (her)formuleren. Nadere voorstellen hiervoor werken wij uit en volgen begin 2023.

Basis op orde brengen: stapsgewijs

Met de vaststelling van deze begroting spreken wij uit gezamenlijk bereid zijn te investeren in het versterken van de ambtelijke organisatie, die ‘terwijl de winkel open blijft’ ook een stevige veranderopgave heeft. Het op orde brengen van de basis vindt stapsgewijs plaats. Een andere manier van werken en denken is niet van het ene op het andere moment gerealiseerd. Ook de overspannen arbeidsmarkt maakt dat wij niet meteen de juiste man/vrouw op de juiste plek hebben en soms nog met tijdelijke invulling werken. De verandering is niet los is te zien van het lopende werk. De winkel blijft immers open en dat betekent dat wij uitvoering geven aan wat wij met de vaststelling van deze begroting afspreken. Ook in die uitvoering zult u geleidelijk veranderingen zien, zoals meer integraliteit en eenduidigheid in kaderstellende voorstellen en optimalisaties in onze dienstverlening, met name bij ruimtelijke vragen. Wij werken de aanpak uit in een implementatieplan waarin wij voor de drie pijlers, besturen, sturing en werkwijze, en capaciteit de stappen voor de komende twee jaar uitwerken. Eind 2022 informeren wij u hier graag nader over.

Hoofdstuk 2 – Financiële positie

2.1 Van kaderbrief 2023 naar een sluitende begroting 2023-2026

In de junibrief 2022 hebben we een structureel meerjarenperspectief gepresenteerd die positief is, maar afloopt in 2026 naar € 2,7 mln. in de plus.

FMP Begrotingsuitkomsten 2023 - 2026				
	meerjarenraming			
(bedragen x € 1.000; - = nadelig/tekort)	2023	2024	2025	2026
Meerjarenperspectief na Najaarsnota 2021	2.536	2.514	3.606	3.606
Mutaties Voorjaarsnota 2022	-984	-962	-132	-172
Mutaties Junibrief 2022				
Meicirculaire 2022	4.708	5.873	5.291	-515
Eerste start herstel balans	-180	-180	-180	-180
Begrotingssaldo na voorjaarsnota en junibrief 2022	**6.080**	**7.245**	**8.585**	**2.739**

Op 7 juli 2022 heeft uw raad de kaderbrief 2023/voorjaarsnota 2022 en de junibrief 2022 vastgesteld. De vermelde saldi in bovenstaande tabel zijn de begrotingsuitkomsten na vaststelling van deze documenten.

Tabel financieel meerjarenperspectief

	Financieel Meerjarenperspectief begrotingsuitkomsten 2023 - 2026					
			Meerjarenraming			
	(bedragen x € 1.000; - = nadelig/tekort)		2023	2024	2025	2026
A	**Begrotingssaldo na Junibrief 2022**		**6.080**	**7.245**	**8.585**	**2.739**
B	Vastklikken accres (2023 t/m 2025)		527	1.673	2.263	
C	Verwerking motie Taakstelling Cultuur		-90	-30		
	< dekking coronamiddelen cultuur (najaarsnota 2022)		90	30		
D	**Begrotingssaldo vóór mutaties begroting 2023-2026**		**6.607**	**8.918**	**10.848**	**2.739**
E	**Aanvullingen Algemene uitkering**					
	Aanvulling jaarschijf 2026					2.049
F	**Mutaties Begroting 2023**					
	Autonome ontwikkelingen					
	Effect prijsstijging tlv begrotingssaldo		-1.252	-994	-625	
	Effect loonstijging tlv begrotingssaldo		-786	-318		
	Overige autonome mutaties		-618	-855	-1.168	-1.096
G	**Begrotingssaldo 2023-2026 bestaand beleid**	**(deel)pro-gramma**	**3.951**	**6.751**	**9.055**	**3.692**
H	**Voorstellen coalitieakkoord/taskforce**					
	Coalitieakkoord en taskforce	Bestuurlijke inleiding	-2.967	-2.120	-1.285	-2.454
I	**Aanvullende voorstellen**					
	Formatie griffie	1.1	-50	-50	-50	-50
	Rechtspositie raadsleden	1.1	-41	-41	-41	-41
	Adviesrecht raadsleden omgevingswet	1.1	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Stelpost regionale samenwerking	1.1	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Ambtelijke capaciteit Vliegbasis	2.1	-100	-100	-100	-100
	Aanpak grondstoffenbeleid	2.2	-25			
	< dekking egalisatiereserve afvalstoffenheffing	2.2	25			
	Stelpost lasten Wegenbeheerplan	2.4		-200	-200	-200
	Implementatie financieel pakket	Overhead	-190			
	Actieplan digitalisering	Overhead	-183			
	Taakstelling kleine subsidies	Algemene dekkingsm.	-40	-40	-40	-40
	Terugval algemene uitkering 2026 (Ravijnjaar)					p.m
J	**Begrotingssaldo 2023 - 2026 incl. coalitieakkoord en taskforce**		**380**	**4.200**	**7.339**	**807**

Toelichting financieel meerjarenperspectief 2023-2026

A Begrotingssaldo na junibrief 2022
Dit betreft het laatst door de raad vastgestelde begrotingssaldo uit de junibrief 2022 in de raadsvergadering van 7 juli 2022 (zie ook junibrief 2022 pagina 8).

B Vastklikken accres
Tegen eerdere verwachtingen in heeft de VNG ingestemd met het voorstel van het Rijk om het zogenaamde volume-accres gemeentefonds voor 2022, 2023, 2024 en 2025 te bevriezen. Dat betekent dat de in de meicirculaire 2022 opgenomen verlagingen van de ramingen voor deze jaren wegens onderuitputting bij het Rijk gecorrigeerd moeten worden. Dit levert voor de jaren 2023, 2024 en 2025 een voordeel op.

C Motie taakstelling cultuur
In de raadsvergadering van 7 juli 2022 is de motie van D66, Groen Links en POS om de taakstelling cultuur een jaar uit te stellen aangenomen. Het budgettaire nadeel in de jaren 2023 en 2024 wordt gedekt uit de coronamiddelen Cultuur.

D Begrotingssaldo vóór mutaties begroting 2023-2026
Dit betreft het beginsaldo vóór het opstellen van de begroting 2023-2026.

E Aanvullingen algemene uitkering
Het begrotingssaldo van de jaarschijf 2025 is gekopieerd naar jaarschijf 2026. In de doorberekening van de meicirculaire is de aanvulling van deze jaarschijf niet opgenomen. Dit wordt hier gecorrigeerd.

F Mutaties begroting 2023-2026
Het gaat met name om de loon- en prijsstijgingen. Uitgangspunt is de meicirculaire 2022. De loon- en prijsstijgingen zijn gekoppeld aan de economische situatie in Nederland en daarom ook aan Soest. Wat we hebben voorzien (ongewoon hoge inflatie) hebben we in de begroting meegenomen.
Wij hebben de verschillende programma's doorgenomen en waar nodig de budgetten daarop aangepast. Voorbeelden hiervan zijn:

- prijsindexeringen voor maatschappelijk partners,
- onderhoudsbudgetten zijn op niveau gebracht,
- energiebudgetten gemeente accommodaties, straatverlichting en overige waar u in de voorjaarsnota budget voor heeft vrijgespeeld.

Op bepaalde deelgebieden zijn we in afwachting van nadere informatie, zoals de budgetten uit het integraal huisvestingplan onderwijs (IHP) en bouwgrondexploitaties.
Wat we nog niet kunnen voorzien, is vertaald in de risicoparagraaf. Sturen op risico's zal in 2023 doorlopend plaatsvinden, indien nodig komen we hier op terug in de voor- of najaarsnota.

G Begrotingssaldo 2023-2026 bestaand beleid
Dit is het totale begrotingssaldo 2023-2026 bestaand beleid (inclusief de autonome ontwikkelingen).

H Voorstellen Coalitieakkoord en taskforce

Dit is de financiële vertaling van het coalitieakkoord en de taskforce. De toelichting van het coalitieakkoord is vermeld in de (deel) programma's en de toelichting van de taskforce is weergegeven in de bestuurlijke inleiding. In de tabel coalitieakkoord en taskforce (pagina 12 en 13) is een nadere specificatie gegeven van de voorstellen coalitieakkoord en taskforce.

I Aanvullende voorstellen

Dit zijn aanvullende voorstellen zijn opgenomen in deze begroting.

J Begrotingssaldo 2023-2026 incl. coalitieakkoord en taskforce.

Dit is het totale begrotingssaldo 2023-2026 na financiële verwerking van het coalitieakkoord en de taskforce.

Tabel Coalitieakkoord en taskforce

Coalitieakkoord en taskforce	Deelpro-gramma	2023	2024	2025	2026
Coalitieakkoord					
Programma 1: Bestuurlijke omgeving					
Wijkbijeenkomsten	1.1	-60			
Participatie - op hoger niveau brengen	1.1	-60			
Programma 2: Fysieke leefomgeving					
Participatie woningbouwlocaties	2.1	-120			
Amersfoortsestraat/G&S deal/Defensie	2.1	-100	-100	-100	-100
Amersfoortsestraat/G&S deal/Defensie, op termijn	2.1		p.m.	p.m.	p.m.
De Meent, brandveilig maken (stelpost kapitaallasten)	2.1			-205	-205
Soesterberg-Kom, uitvoering	2.1	-326	-107	-107	-70
Soesterberg-Kom, stelpost	2.1				-135
Reparatie bezuiniging NME	2.2	-22	-22	-22	-22
Grondstoffenaanpak > bij Taskforce	2.2				
Mobiliteitsplan, uitvoeringskosten	2.4		p.m.	p.m.	p.m.
Opstellen notitie stikstof	2.5	-100			
Programma 3: Sociale leefomgeving					
Voorstellen sociaal domein	3.1	-1.500	-1.180	-880	-830
Dekking POK-middelen	1.1	100	100	50	50
Vrijvallende dekking sociaal domein	Algemene dekkingsm.	1.741	1.659	1.529	408
Evaluatie en vervolg Smitsveen	3.1		p.m.	p.m.	p.m.
Toekomstvisie zwembad	3.3	-50			
Taskforce	Bestuurlijke inleiding				
Actueel beleid/kaderstelling		-550	-550	-550	-550
Gemeente in Control		-450	-450	-450	-450
Omgevingswet		-170	-170		
Dienstverlening in de breedte		-580	-580	-580	-580
Beheer en onderhoud vastgoed		-250	-250	-250	-250
Informatievoorziening en - veiligheid		-170	-170	-170	-170
Implementatiekosten + kosten organisatieontwikkeling		-920	-920		
Dekking:					
leges		200	200	200	200
afvalstoffenheffing		50	50	50	50
middelen WOO		100	100	100	100
POK-gelden		100	100	100	100
middelen Omgevingswet		170	170		
Voorstellen coalitieakkoord en taskforce		**-2.967**	**-2.120**	**-1.285**	**-2.454**

2.2 Duiding financiële positie

De meerjarenbegroting sluit alle jaren met een positief begrotingsresultaat. Voor de jaren 2024 (€ 4,8 mln.) en 2025 (€ 8 mln.) zijn de budgettaire prognoses zonder meer florissant te noemen. Voor het jaar 2026 zien we echter, zoals al aangegeven in de junibrief, een forse terugval. Deze terugval wordt veroorzaakt door een aanzienlijke daling van het zogeheten accres in het Gemeentefonds. Gemeenten spreken daarom van het 'ravijnjaar'. De verwachting is echter dat het Rijk, onder druk van de gezamenlijke gemeenten (VNG), met compenserende maatregelen voor het jaar 2026 (en verder) zal komen. Daarmee ontstaat structurele begrotingsruimte. Noodzakelijk omdat nog niet alle opgaven en ambities in de begroting financieel zijn vertaald. Denk hierbij aan uitvoeringsmiddelen die kunnen voortvloeien uit de verschillende vast te stellen visies en nota's, zoals mobiliteit, wonen, werken, bossen, sociaal domein, cultuur en sport). Het is zeker denkbaar dat deze een grote financiële impact met zich mee kunnen brengen.

Voor de beoordeling van de financiële positie is ook onze reservepositie en met name de algemene reserve van belang. Deze ontwikkelt zich gunstig. De algemene reserve kent nu een omvang van bijna € 10 mln. (exclusief het verwachte positieve begrotingsresultaat 2022).

Indien uw raad instemt met de voorstellen uit de geactualiseerde nota Reserves en Voorzieningen stijgt de algemene reserve verder naar ruim € 14 mln. Ook wordt voorgesteld het minimumniveau van de algemene reserve te verhogen van € 6 mln. naar € 7 mln. Het surplus van ruim € 7 mln. is dan beschikbaar voor nog niet in de begroting geraamde ontwikkelingen en ambities. Aangezien het om incidentele middelen gaat, moeten we vooral denken aan incidentele bestedingen die nog niet in de begroting zijn geraamd. Enkele voorbeelden: de opgave woningbouw – waaronder Soesterberg-Noord (nog te maken keuze voor actieve dan wel passieve grondpolitiek), gemeentelijke inzet op dempen gevolgen energie- en koopkrachtcrisis, mogelijke herleving corona-epidemie, op termijn: investeringen in kapitaalgoederen (zwembad, Griftlandcollege, herijking IHP, wegen, openbare ruimte) en een huis van de samenleving. Voor een deel van deze onderwerpen verwachten we nadere voorstellen te doen bij de kadernota 2024/begroting 2024. Afhankelijk van de te maken keuzes van de raad kan dit significante impact hebben op de meerjarenbegroting vanaf 2024.

2.3 Financiële uitgangspunten 2023 – 2026

Zoals we in de kaderbrief 2023 hebben voorgesteld, hebben we bij de overige autonome aanpassingen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering van het gemeentefonds hebben we (zoals elk jaar) gebaseerd op de meicirculaire.

Inflatie/loonontwikkeling

Ramingen over de te hanteren indicatoren voor prijs- en loonontwikkeling (inclusief de trendmatige verhoging van de gemeentelijke belastingen) zijn vooral gebaseerd op de informatie zoals deze via de meicirculaire naar ons is gekomen. De verwachte gemiddelde prijsinflatie voor 2022 wordt hierin gesteld op 3%. Door middel van een stelpost prijsontwikkelingen kunnen onontkoombare prijsstijgingen in beperkte mate worden opgevangen.

Rente

Het is gebruikelijk elk jaar renteaanpassingen door te voeren. Hierbij hebben we het (sinds begrotingsjaar 2018) door de commissie BBV geadviseerde renteschema toegepast. In de paragraaf financiering geven wij inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de gehanteerde rentepercentages en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden zijn toegerekend.

De belangrijkste toegepaste renteniveaus voor 2023 zijn:

- Rente (nieuwe) investeringen: 1,0% (was 1,0% in 2022)
- Rente boekwaarden grondexploitatie: 0,35% (was 0,50% in 2022)
- Rente eigen financieringsmiddelen (reserves): 0,50% (was 0,75% in 2022) op basis van prognose inflatie zoals geschetst in de meicirculaire 2022 met uitzondering van de in de nota Reserves en Voorzieningen 2017 (blz. 13) beschreven uitzonderingen.

Belasting/heffing en leges

Bij de onroerendezaakbelastingen gaan we uit van een trendmatige tariefstijging (zie hiervoor bij inflatie). Bij de heffingen/rechten (zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges e.d.) wordt het principe van 100% kostendekking gevolgd. Rekening houdend met uitspraken en besluiten die daarover zijn genomen.

2.4 Voortgang lopende taakstellingen

Resterende taakstellingen

Voor het beoordelen van de financiële positie is het belangrijk te weten of de opgelegde taakstellingen in het afgesproken jaar of tijdvak ook daadwerkelijk worden gerealiseerd, dan wel dat realisatie aannemelijk wordt gemaakt. Omdat er sprake dient te zijn van een reëel perspectief dat de nagestreefde financiële effecten zullen worden gehaald, wordt hierna de stand van zaken weergegeven over de belangrijkste nog openstaande taakstellingen.

Conform de in de raadsvergadering van 7 juli 2022 aangenomen motie taakstelling cultuur is de effectuering van de taakstelling opnieuw een jaar uitgesteld. Dekking vindt plaats uit de gereserveerde coronamiddelen. In de voorliggende begroting wordt de invulling van de taakstelling op cultuur betrokken bij de op te stellen cultuurnota.

Cultuur

Jaar	2023	2024	2025	2026
Bedrag		€ 90.000	€ 120.000	€ 120.000

In 2020 hebben we een taakstelling opgenomen voor kostenbesparing op kleine subsidies. De gemeente geeft subsidie aan diverse lokale en bovenlokale organisaties. Periodiek houden wij deze subsidies tegen het licht en toetsen wij deze aan de vraag of de betreffende organisatie een bijdrage levert aan een of meer gemeentelijke doelstellingen. Een criterium dat leidend is voor het al dan niet toekennen van subsidie. Op basis hiervan zijn we tot het inzicht gekomen dat deze taakstelling voor slechts een gering deel is te effectueren. Dit vormt voor ons aanleiding om deze taakstelling vanaf 2023 niet meer in de begroting op te nemen.

2.5 De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de vermogenspositie (het totaal van de algemene reserve, bestemmingsreserves, voorzieningen en het jaarresultaat) weergegeven over de perioden:

- 2019 t/m 2021 (volgens de jaarstukken)
- 2022 t/m 2026, begrotingen inclusief de voorgestelde beleidsintensiveringen

Vermogenspositie ultimo	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Werkelijk			Begroot				
Algemene reserve	6.463	5.113	7.042	9.816	9.846	9.876	9.906	9.936
Bestemmingsreserves	42.610	40.398	42.565	38.681	37.179	36.094	35.748	34.731
Voorzieningen	9.163	8.999	11.148	10.555	10.392	10.477	10.633	9.266
Totaal exclusief jaarresultaat	**58.236**	**54.510**	**60.755**	**59.052**	**57.417**	**56.448**	**56.287**	**53.933**
Jaarresultaat	-1.208	1.781	4.235	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal inclusief jaarresultaat	**57.028**	**56.291**	**64.990**	**59.052**	**57.417**	**56.448**	**56.287**	**53.933**

Algemene reserve

In de periode van de meerjarenbegroting 2023-2026 is het verloop van de algemene reserve alleen het gevolg van een rentebijschrijving. Voor de standen en het verloop in de periode 2023 t/m 2026: zie hoofdstuk 4, bijlage 4.4 en 4.5.

Toelichting verloop bestemmingsreserves

In de periode 2023-2026 is er sprake van een afname met circa € 2,4 miljoen. We lichten de omvangrijkste mutaties toe (bedragen vanaf circa € 0,5 miljoen):

- De dekkingsreserve investeringen neemt in deze periode per saldo met circa € 2,3 miljoen af. Zoals in de nota Reserves en voorzieningen 2017 aangegeven, is bij deze reserve sprake van een afnemende reeks kapitaallasten, waardoor deze op termijn (namelijk wanneer alle investeringswerken zijn afgeschreven) op 0 uitkomt. De afname met € 2,3 miljoen is hiervan een logisch gevolg.
- De afname van de reserve onderhoud gebouwen bedraagt circa € 3,9 miljoen in deze periode. Deze daling wordt veroorzaakt door actualisatie van het onderhoud aan de gebouwen en de stijgende bouwkosten en de bijdrage aan de investering van de nieuwe sporthal aan de Dalweg.
- De reserve accommodatiebeleid neemt in de periode 2023-2026 met circa € 2,8 miljoen toe. Zoals bekend is deze reserve bij de meerjarenbegroting 2013 (kerntakendiscussie) ingesteld. Daarbij is tevens de voeding geregeld. Over de aanwending van deze reserve zijn bij de voorjaarsnota 2016 spelregels vastgesteld. Intentie is deze reserve in elk geval aan te wenden voor de uitvoering van het door uw raad vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Daarnaast is met ingang van 2022 een jaarlijkse oplopende storting opgenomen van € 20.000 (kaderbrief).

Toelichting verloop voorzieningen

In de periode 2023-2026 is er een sprake van een afname van € 1,3 miljoen van de voorzieningen.

- De voorziening riolering volgt het vastgestelde Gemeentelijke water- en rioleringsplan waarin deze afname van € 1,3 miljoen een gevolg van is.

2.6 Richtlijnen toezichthouder provincie Utrecht

Begroting structureel en reëel in evenwicht

Om voor het begrotingsjaar 2023 voor het repressieve (terughoudende) toezicht in aanmerking te komen, gelden de volgende voorwaarden:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.
- De jaarrekening en begroting worden tijdig ingezonden aan de provincie.

Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen, mag er geen sprake zijn van verschuivend perspectief. Hiervan is sprake als een gemeente ieder jaar een meerjarenraming vaststelt waarbij uitsluitend het laatste jaar structureel en reëel in evenwicht is. De jaarschijf 2023 dient structureel sluitend te zijn. Onze meerjarenbegroting sluit in alle jaren met een structureel positief saldo. Hiermee voldoen we dan ook aan dit punt van toezicht.

Hoofdstuk 3 – Beleidsbegroting

Programma 1 – Bestuurlijke omgeving

Deelprogramma 1.1 Bestuur

We streven naar:

- Plan- en beleidsvorming (en uitvoering) waarbij iedereen zijn inbreng kan leveren.
- Gespreksvoering op basis van kennis, inhoud en argumenten.
- Respect voor elkaars rollen en handelen vanuit vertrouwen.
- Transparantie in ons handelen.
- Rekening houden met de belangen van minderheden.
- Een organisatie die toegerust is om maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen en gemeentelijke ambities het hoofd te bieden.
- Regionale samenwerking met voldoende grip op onze verbonden partijen.

We realiseren deze doelstellingen door in te zetten op: participatie, bestuurlijke vernieuwing, communicatie, samenwerking met partners en het adequaat toerusten van de ambtelijke organisatie.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Participatie, bestuurlijke vernieuwing en communicatie

Bouwen aan de toekomst, samen aan de slag. Dat is de titel van het coalitieakkoord 2022-2026. Dat vertaalt zich in onze bestuursstijl en ambtelijke werkwijze. We staan open en nemen de tijd voor het goede gesprek met inwoners (waaronder zeker ook jongeren), ondernemers, partners en politiek. Onze aandachtspunten hierbij zijn:

Participatie: doorontwikkeling werkwijze

De samenleving, uw gemeenteraad, de VNG, het Rijk, ons college en onze organisatie… allemaal zijn we ons ervan bewust dat het borgen van goede participatie van groot belang is. Door de kennis en kunde van de samenleving in te zetten kunnen we onze plannen én de leefwereld van onze inwoners echt beter maken. Hoewel we al veel aan participatie doen, hebben we de ambitie om dit naar een hoger niveau te tillen. Maar wat verstaan we onder ‘een hoger niveau’? En wat is daar dan voor nodig?

We willen met uw raad, het college en de ambtelijke organisatie in gesprek om:

- Samen te komen tot een visie met uitgangspunten waarin we ingaan op:
    - Wat willen we bereiken met participatie? Wat willen we betekenen voor inwonersinitiatieven? En wat is het doel van participatie van inwoners bij onze plannen?
    - Wie heeft welke rol in participatieprocessen en hoe geef je invulling aan de participerende, bestuurlijke en volksvertegenwoordigende/kaderstellende/controlerende rol?
    - Richtlijnen die houvast bieden om te bepalen wat voor soort participatie (denk hierbij bijvoorbeeld aan de trede op de participatieladder) past in verschillende situaties/beleidsvelden?
- Te bepalen wat er nodig is om die visie te verwezenlijken. Daarbij kijken we ook naar de benodigde online en offline participatiemiddelen.

De visie die we opstellen, vormt ook de basis voor de nieuwe participatieverordening die we nodig hebben als de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking treedt (nog niet bekend wanneer).

Om de visie (en het uitvoeringsprogramma) op te stellen en het gezamenlijke proces te organiseren, hebben we extra capaciteit en deskundige ondersteuning nodig. Hiervoor vragen we uw raad een werkbudget van € 60.000.

Inwonerinitiatieven en uitdaagrecht

We treden initiatieven van (groepen) inwoners zo veel mogelijk open tegemoet. De meeste initiatieven zijn gericht op het ruimtelijk domein. Bij grotere initiatieven liepen we tegen de krapte in de organisatie en werkdruk aan. Nu we hopen hier een aanzienlijke verbetering in aan te brengen, verwachten we ook dat we inwonersinitiatieven beter van dienst kunnen zijn. Initiatieven met een beperkte budgetaanvraag handelen we snel af. Dit betekent een minimale bureaucratische belasting voor de aanvrager en de organisatie.

Burgerpeiling

In 2023 willen we per wijk met inwoners in gesprek over de uitkomsten van de burgerpeiling *waarstaatjegemeente.nl* (2021/2022).

Daarmee halen we bij inwoners op wat zij belangrijk vinden als het gaat om wonen in onze gemeente, voorzieningen, dienstverlening en de relatie met het gemeentebestuur. Voor het organiseren van deze extra gespreksavonden vragen we uw raad een budget van € 60.000 beschikbaar te stellen. In 2024 staat de volgende burgerpeiling gepland.

Communicatie

Bij alles wat we doen, staan onze inwoners en ondernemers centraal. We proberen daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij hun leefwereld en niet bij onze systeemwereld. Ook in 2023 is heldere, transparante en betrouwbare communicatie een belangrijk uitgangspunt. We leggen daarbij de focus op:

- Projectcommunicatie bij ingrijpende ontwikkelen zoals de energietransitie, de ontwikkelingen in Soesterberg, de visie sociaal domein en het Dalweggebied. We zetten hierbij veelal een combinatie in van online en offline communicatiemiddelen.
- Begrijpelijke, heldere en bondige e-mails, brieven en andere teksten op B1-niveau[1]. Medewerkers worden hierbij ondersteund door het programma Klinkende Taal en de communicatieadviseurs. Iedere nieuwe medewerker krijgt een schrijftraining.
- De actuele informatiebehoefte in de samenleving. Trends die we kunnen herleiden uit websitebezoek, telefonisch contact en sociale media vormt belangrijke input voor onze informatieverschaffing en communicatie.

Duurzame ontwikkelingsdoelen (global goals)

Ook Soest omarmt de global goals. Daarom maken wij nog in 2022 een plan van aanpak waarin staat hoe wij als gemeente deze wereldwijde duurzame ontwikkelingsdoelen zullen inbedden in ons beleid, uitvoering en bestuur. Deze doelen spelen ook op lokaal niveau en we zorgen voor een goede verbinding met en invulling vanuit de behoeften van onze lokale samenleving. Een en ander zal naar verwachting in 2023 een werkbudget vergen van € 50.000.

[1] Iedere lezer heeft zijn eigen taalniveau. Er zijn in totaal zes niveaus. Van A1 met eenvoudige zinnen, tot C2 met de moeilijkste teksten. 80 procent van de bevolking begrijpt taalniveau B1. Teksten op dit niveau kan het grootste deel van de bevolking lezen en begrijpen.

Gemeenteraad en griffie

Om de inzetbaarheid van raadsgriffier, plaatsvervangend griffier/raadsadviseur en de strategisch communicatieadviseur voor uw raad te versterken, is het noodzakelijk de griffie uit te breiden met een ondersteunende medewerker. Hiervoor is in de begroting een budget geraamd van € 50.000.

Daarnaast is het gewenst om de rechtspositie van raadsleden te verbeteren door een verzekering af te sluiten voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Hiermee maken we gebruik van artikel 5 van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. Hiermee is een budget gemoeid van € 41.000.

Ten slotte voorzien we kosten voor de invulling van het adviesrecht voor de gemeenteraad in het kader van de Omgevingswet. De omvang van deze kosten kunnen we nu echter nog niet voorzien: veel is nog onbekend en we hebben geen ervaring met het aantal aanvragen dat de gemeente jaarlijks zal ontvangen, waar het adviesrecht van de raad op van toepassing is. Ook is niet duidelijk of de Omgevingswet per 1 januari 2023 in werking treedt. Om die reden vermelden we deze post als p.m.

Organisatie

In paragraaf C Bedrijfsvoering zetten we in hoofdlijnen uiteen hoe onze gemeentelijke organisatie, meer in het bijzonder de bedrijfsvoering, is ingericht. In dit deelprogramma beperken we ons tot enkele hoofdlijnen.

Taskforce en ambtelijke organisatie

In de bestuurlijk inleiding zijn we uitvoerig ingegaan op de voorstellen die ons college doet voor het op orde brengen van de ambtelijke organisatie.

‘Smarter’ maken van de p&c-documenten

Bij de behandeling van de jaarstukken 2021 spraken enkele leden van uw raad de wens uit om de jaarstukken ‘smarter’ te maken. Wij onderschrijven deze oproep, met de kanttekening dat we bij de begroting zullen moeten beginnen. Ook zouden we een verbinding willen leggen met de aanpak van de global goals. Graag pakken we deze uitdaging gezamenlijk met uw raad op.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo), een initiatiefwet uit 2012, in werking getreden. De wet heeft tot doel één transparante overheid en verantwoording van de overheden te bevorderen. Dit gebeurt door overheden te verplichten zo veel mogelijk informatie in een vroegtijdig stadium actief openbaar te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar en eenvoudig te ontsluiten is. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).
De Woo bevat de volgende drie kernpunten:

1. Actieve openbaarmaking van documenten in 11 informatiecategorieën; dit is een uitbreiding ten opzichte van de Wob
2. Verplichte aanstelling van een Woo-contactpersoon om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van overheidsinformatie.
3. Informatiehuishouding op orde hebben en houden om documenten openbaar te kunnen maken.

De invoering van de Woo heeft een grote impact op de informatiehuishouding en op de werkzaamheden van gemeenten. In 2022 zijn de (basis)randvoorwaarden ingevoerd voor de implementatie van de WOO in Soest. Er is een contactpersoon WOO benoemd, informatie is beschikbaar en de ambtenaren zijn actief voorgelicht door het team juridische zaken. In de komende jaren ligt het zwaartepunt op het optimaliseren van de informatiehuishouding: digitale aansluiting op het landelijk platform PLOOI (waarop actief gepubliceerd gaat worden), integratie van deze actieve openbaarmakingen in de besluitvormende werkprocessen, het duurzaam toegankelijk maken van digitale documenten, de ontwikkeling van formats voor het eenvoudig anonimiseren van documenten en het aanschaffen van anonimiseringssoftware.

POK-middelen

De Toeslagenaffaire laat zien dat rechtvaardige dienstverlening en goede rechtsbescherming geen vanzelfsprekendheden zijn. Alle overheidsdiensten, zeker ook de gemeenten, voelen de urgentie om de dienstverlening aan mensen in kwetsbare posities te verbeteren en het geschade vertrouwen in de overheid te herstellen.

Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet voorstellen gedaan en middelen beschikbaar gesteld om de dienstverlening vanuit de overheid fundamenteel te verbeteren. Voor Soest is, door een toevoeging aan het Gemeentefonds, tot en met 2027 een jaarlijks bedrag van ongeveer € 200.000 beschikbaar. Wij stellen voor om deze middelen aan te wenden voor:

a) € 100.000 voor het sociaal domein, met in eerste instantie de volgende bestedingsdoelen:
   - GOOS (Geld op Orde Soest);
   - extra inzet op begeleiding van de ontwikkelingen in de Jeugdwet.
b) € 100.000 als gedeeltelijke dekking van de voorstellen taskforce/ambtelijke organisatie. Argument hiervoor is dat we voorstellen doen die de dienstverlening kwalitatief op een hoger plan gaan brengen, mede in het belang van de primaire doelgroep. Hierbij kan worden gedacht aan formatie voor de frontoffice en de organisatieontwikkeling. Overigens leggen we hier ook een verbinding met de aanbevelingen uit het recent uitgebrachte rapport van de rekenkamercommissie over de toegankelijkheid van de digitale dienstverlening.

Bestuurlijke samenwerking

In de paragraaf Verbonden partijen treft u de gemeentelijke visie aan op de verbonden partijen (governance) en een overzicht van onze verbonden partijen, met per partij informatie over rechtsvorm, bestuurlijk belang en een aantal financiële gegevens.
De beleidsmatige ontwikkelingen rond onze verbonden partijen treft u aan bij de desbetreffende deelprogramma's.

Versterking regionale samenwerking

Binnen Nederland wordt steeds meer ingezet op regionale of bovenregionale samenwerking. En steeds vaker worden vraagstukken regionaal opgepakt, omdat de opgaven bovenlokaal zijn en/of om meer volume vragen (denk aan Ontwikkelbeeld en Woondeal). Stimulerings- en subsidietrajecten, nationaal en internationaal, vinden vaak alleen gehoor op ten minste regionale schaal. Om hier op een effectieve manier op in te kunnen spelen en om de kansen voor de regio optimaal te benutten, is een herijking van de visie, positionering en organisatie van de samenwerking binnen de Regio Amersfoort noodzakelijk. Hiervoor worden de komende maanden nadere voorstellen uitgewerkt. Onderdeel van de voorstellen betreft een formatieve versterking van het Bureau Regio Amersfoort. (Eerder gaven we al aan dat ook onze eigen organisatie versterking behoeft om de regionale kansen te benutten; zie hiervoor onder meer de recente junibrief).

Vooruitlopend op de nadere uitwerking heeft het BORA, het bestuurlijk overleg van de gezamenlijke burgemeesters van de regio Amersfoort, aan de deelnemende gemeenten gevraagd in hun begroting 2023 rekening te houden met een stelpost formatie-uitbreiding. Wij geven hieraan gehoor, maar volstaan voorshands met een p.m.-raming. Wij komen hierop terug nadat de voorstellen zijn geconcretiseerd.

Wetswijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De belangrijkste doelstelling is om de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te vergroten en de positie van de gemeenteraden in hun controlerende en sturende rol richting gemeenschappelijke regelingen te versterken. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- Gemeenschappelijke regelingen worden verplicht vast te leggen over welke onderwerpen een zienswijze moet worden gevraagd. Voorbeelden: besluiten met een aanzienlijk financieel belang en voorstellen met verstrekkende beleidsmatige keuzes.
- Het recht voor gemeenteraden om bij een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke commissie in te laten stellen, bestaande uit raadsleden.
- De verplichting om in de gemeenschappelijke regeling vast te leggen of, en zo ja op welke wijze, burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen die bij de gemeenschappelijke regeling zijn belegd.

Deelprogramma 1.2 Dienstverlening

We streven naar een klantgerichte, efficiënte (digitale) dienstverlening en een professionele afhandeling van aanvragen. Dit doen we op basis van onze visie op dienstverlening waarin vertrouwen centraal staat. Om dat vertrouwen te krijgen moeten we betrokken, transparant en beschikbaar zijn.
Daarvoor blijven we ons ontwikkelen aan de hand van nieuwe oplossingen die zich aandienen in onze snel veranderende wereld. Wij ontwikkelen onze frontoffice voor het zo snel en compleet mogelijk beantwoorden van alle vragen van de inwoners en bedrijven. En we sluiten onze informatievoorziening daar op aan. Tegelijk besteden we ook aandacht aan dienstverlening in de breedte. Zie ook de voorstellen van de taskforce.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan het volgende duurzame ontwikkelingsdoel:

Optimaliseren dienstverlening

Persoonlijk contact met inwoners blijft bestaan voor inwoners die dat wensen. Bijvoorbeeld bij complexe aanvragen en voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. De Rijksoverheid legt in steeds meer taken bij de lokale overheid neer. Beide trends vragen belangrijke competenties en vaardigheden van de medewerkers, zoals flexibiliteit, inlevingsvermogen en snel schakelen.

Werken aan toegankelijkheid

In 2022 heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek uitgevoerd naar de toegankelijkheid van de digitale dienstverlening van de gemeente Soest. De aanbevelingen uit dit onderzoek hebben we overgenomen. Voor een betere toegankelijkheid gaan we inwoners met een beperking structureel betrekken bij digitale aanvragen producten en diensten en onderzoeken naar klanttevredenheid. Hiervoor schakelen we advies en hulp van deskundige organisaties en stichtingen. Hierbij betrekken we in elk geval de participatieraad Sociaal domein, die vanuit een inwonersperspectief mee kan denken en ons daarin kan adviseren.

Telefonische bereikbaarheid

Door het onderzoeksbureau Telan is in december 2021 een onderzoek ingesteld naar de telefonische dienstverlening. Uit dit onderzoek blijkt dat we de bereikbaarheid in de tweede lijn moeten verbeteren. Daarvoor hebben we een verbeterplan vastgesteld waarin de aanbevelingen uit deze nulmeting worden meegenomen. Samen met de voorstellen van de taskforce verwachten wij dat we onze dienstverlening in de breedte kunnen versterken.
In 2023 laten we een vervolgonderzoek uitvoeren naar de telefonische dienstverlening.

Aanvullende stappen

In 2023 zetten we ook een aantal aanvullende stappen:

- We bieden meer diensten aan via e-formulieren.
- We zorgen dat via een mijn-omgeving inwoners veilig digitaal kunnen communiceren met de gemeente en de voortgang van hun zaken kunnen volgen.
- We gaan de managementinformatie uit het zaaksysteem gebruiken om de dienstverlening te verbeteren.
- We gaan meedoen aan het experiment Digitaal Aanvragen Rijbewijs (DAR).

Verkiezingen

In 2023 staat de volgende verkiezingen op de planning: Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen. Dit vraagt om een goede organisatie en planning.
Het vinden van stembureauleden en voldoende toegankelijke stemlokalen vergt veel inspanning. We doen er alles aan om de stemlokalen zo toegankelijk mogelijk te maken, zoals het treffen van voorzieningen voor visueel gehandicapten. Hiermee voldoen wij aan Global goal 16.

Deelprogramma 1.3 Veiligheid

We grijpen snel en op maat in op alle vormen van criminaliteit. We dringen allerlei vormen van overlast terug en pakken radicalisering aan. We ontwikkelen ons veiligheidsbeleid door, komen met passende interventies. Nieuwe fenomenen (zoals bijvoorbeeld de opkomst van cybercrime) worden op de voet gevolgd en van een passende aanpak voorzien.
Op het moment van schrijven van deze tekst wordt hard gewerkt aan een geactualiseerd Integraal VeiligheidsPlan (IVP). De verwachting is dat we dit plan eind 2022 aan de raad aanbieden om vast te stellen. Uiteraard gaan wij de komende jaren bezig met de uitvoering van dit IVP. Hieronder wordt alvast een voorschot genomen op de onderwerpen die in dit IVP naar alle waarschijnlijkheid aan bod zullen komen.
We realiseren deze doelstellingen door het uitvoeren van taken en besteding van het budget in het deelprogramma Veiligheid:

- We werken aan het bestrijden van ondermijning
- We werken aan het vergroten van zorg en veiligheid
- We werken aan het verminderen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit
- We werken aan het verminderen van cybercriminaliteit
- We werken aan het verminderen van woonoverlast
- Wij werken aan het verbeteren van de crisisorganisatie

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan het volgende duurzame ontwikkelingsdoel:

Ondermijning bestrijden

In 2023 scholen we de medewerkers verder om de mogelijkheden van het in 2021 vastgestelde Bibob-beleid optimaal te benutten. Daarnaast maken we medewerkers bewust van ondermijningssignalen in hun dagelijkse werkzaamheden. Ook bewustwording van de ambtelijke integriteit is een belangrijk speerpunt. Samen met de politie voeren wij integrale controles uit op bedrijventerreinen. Juridische mogelijkheden als een vergunningsplicht voor bepaalde gebieden of gebouwen gaan wij meer inzetten. Hiermee willen we een voortdurende dreiging van de openbare orde of veiligheid blijvend een halt toe roepen.

Zorg en veiligheid vergroten

Wekelijks worden signalen rondom veiligheid besproken en worden de risico's geïnventariseerd. We informeren de politie direct. We hebben een Persoonsgerichte Aanpak Lokaal met de politie en andere betrokken ketenpartners. We bespreken de top-X'ers in het Zorg en Veiligheidshuis Regio Utrecht met onder andere politie en Openbaar Ministerie. In spoedeisende en bedreigende situaties zetten wij huisverboden en gebiedsverboden in.

Aanpak woonoverlast

We hebben beleid gemaakt in het kader van de Wet Woonoverlast. Op basis hiervan is een zes-wekelijks casusoverleg Woonoverlast ingericht met politie, woningcorporaties, buurtbemiddeling, sociaal domein en Veiligheidsadviseur. We bespreken casussen en pakken signalen van woonoverlast uit de buurt op en stemmen de interventiemogelijkheden gezamenlijk af en handelen daarbij als één overheid.

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit verminderen

Hangplekken voor jongeren (waaronder de kjoeps) en de al dan niet overlastgevende jeugd worden maandelijks besproken in het jongeren in openbare ruimte (JOR)-overleg. Hierin werken politie, gemeente (handhaving, jeugdteam en beleid) en jongerenwerk samen. Indien nodig, starten we een integrale aanpak op maat, gericht op de jongere, de groep en/of de locatie. We werken samen met het sociaal team en jeugdteam om vroegtijdig signalen van problematiek binnen gezinnen op te pakken en (afglijden in de) criminaliteit te voorkomen. We stimuleren bewoners om overlast en/of crimineel gedrag te melden en koppelen terug wat wij ermee doen.

Cybercriminaliteit tegengaan

Met behulp van de cybersecurity-game Hackshield leren kinderen tussen de 8 en 12 jaar op een speelse manier zich wapenen tegen digitale ervaringen. De spelvorm stimuleert hen het geleerde ook over te brengen op hun (groot)ouders. Samen met de politie, jongerenwerk en andere organisaties zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk kinderen deelnemen aan Hackshield. Ook informeren we inwoners, met daarbij de nadruk op ouderen en ondernemers, over de gevaren van cybercriminaliteit. We maken hen bewust van wat zij kunnen doen om dit tegen te gaan. Zijn inwoners toch slachtoffer geworden, beperken we zo goed als mogelijk de gevolgen ervan.

Crisisorganisatie

Regionaal

Veiligheidsregio Utrecht is een samenwerkingsverband van en voor alle 26 Utrechtse gemeenten in de provincie Utrecht. Gezamenlijk zorgen wij elke dag voor de veiligheid van alle mensen die in de regio wonen en verblijven. De veiligheidsregio kent een eigen begrotingscyclus. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de kadernota, begroting, begrotingswijzigingen en belangrijke beleidsplannen altijd aan de gemeenteraad voor een zienswijze voorgelegd.

Lokaal

Wij zijn goed voorbereid op mogelijke crises. Wij organiseren kennissessies, trainingen en oefeningen voor onze lokale crisisfunctionarissen. Lokale draaiboeken en planvorming houden we actueel.

Slachtofferhulp

De afgelopen jaren zijn de kosten voor Slachtofferhulp Nederland flink gestegen. Het bieden van zorg voor slachtoffers van misdrijven of andere heftige gebeurtenissen is een wettelijke taak van de gemeente. Slachtofferhulp vult dit voor de gemeente in middels informatie en advies, psychosociale ondersteuning, doorverwijzingen of gesprekken met derden. Daarnaast bieden zij ondersteuning bij het verhalen van schade via fondsen en verzekeringen of via een lopende strafzaak bij de rechter. Ook helpen zij slachtoffers bij hun spreekrecht ter zitting, gaan mee naar de strafrechtszitting en ondersteunen bij het starten van een artikel 12 Sv procedure (klacht wegens niet vervolging). In rapportages geeft Slachtofferhulp jaarlijks aan wat zij precies dat jaar hebben gedaan voor de inwoners van de gemeente Soest.
De kosten van Slachtofferhulp Nederland worden voor 95% vergoed door het Rijk. De overige 5% dekt de gemeente via het toekennen van subsidie. Gemeente Soest heeft het subsidiebedrag van € 7.500 de afgelopen jaren betaald maar niet verhoogd, terwijl de aanvraag van de subsidie wel jaarlijks omhoog ging (namelijk van 17 cent per inwoner enkele jaren geleden naar 33 cent per inwoner in 2023).

Deelprogramma 1.4 Accommodaties en eigendommen

Als gemeente Soest hebben we verschillende panden in ons eigendom. Het beheer van die panden verbeteren we continu. De belangrijkste opgave hierbij is optimaal gebruik en de verhuur van deze panden voor maatschappelijke doeleinden met gestandaardiseerde integrale kostprijs als uitgangspunt voor de bepaling van de huurprijs. De Wet Markt en Overheid verplicht de gemeente in principe om alle kosten die zij maakt voor een dienst door te berekenen in de prijs.

We realiseren deze doelstellingen door het uitvoeren van taken en besteden van het budget in het deelprogramma accommodaties:

- We hebben een Integraal Huisvestingsplan met onze visie op de onderwijsaccommodaties vastgesteld in 2021.
- We hebben een Integraal Accommodatiebeleid met ons beleid op gemeentelijke accommodaties vastgesteld in 2021.
- We hebben een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed vastgesteld in 2021.
- We werken continu aan verdere verbetering en optimalisatie van ons vastgoedbeheer.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Integraal Accommodatiebeleid (IAB)

We hebben in 2021 het Integraal Accommodatiebeleid (IAB) vastgesteld. Dit beleid geeft ruimte om de komende jaren belangrijke beleidsbeslissingen te nemen over het voorzieningenniveau binnen Soest. Het plan zet sterk in op samenwerking met het onderwijsveld, gebouweigenaren, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Op wijkniveau vormen bestaande- en nieuwe schoolgebouwen, verenigingsgebouwen op buitensportaccommodaties en gemeenschappelijke ruimtes in binnensportaccommodaties op basis van medegebruik ‘natuurlijke’ locaties voor het aanbieden van maatschappelijk gewenste activiteiten. Vanuit het IAB stimuleren en faciliteren we meervoudig gebruik van de eigen accommodaties en onderwijsgebouwen.

Sociaal-cultureel centrum Soesterberg

Wij vinden dat de culturele voorzieningen mee moeten groeien met het stijgend aantal inwoners van Soesterberg. Wij zijn dan ook blij dat Stichting Samen voor Soesterberg goed onderzoek gedaan heeft naar de behoefte aan sociaal-culturele voorzieningen in het dorp. Wij hebben met diverse organisaties in Soesterberg de handen ineengeslagen om nauw samen te werken in één gedeelde accommodatie. Het mooie is dat dit niet alleen een initiatief van de gemeente is, maar juist breed gedragen en gesteund wordt. Hiervoor is een businesscase met meerdere scenario's opgesteld om in 2023 een sociaal-cultureel centrum te realiseren. In de loop van 2023 komen wij met een voorstel naar de gemeenteraad ter besluitvorming. Met de kennis van de nu doorgesproken scenario's houden wij in ieder geval rekening met een eenmalige investering van € 40.000 en een structurele bijdrage van € 180.000.

Huisvestingsvraag maatschappelijke instellingen

We zien een groeiende vraag van maatschappelijke instellingen naar geschikte huisvesting in Soest. In 2023 brengen we deze vraag nader in beeld, evenals mogelijke oplossingsrichtingen.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

We hebben een Integraal Huisvestingsplan (IHP) met onze visie op de onderwijsaccommodaties in Soest en Soesterberg. We weten welke investeringen in schoolgebouwen de komende jaren prioriteit krijgen en welke maatregelen nodig zijn op de langere termijn (2035). Na vaststelling van het IHP zijn als gevolg van dalende leerlingenaantallen de Prins Willem Alexanderschool en Waterinkschool gesloten. In opdracht van de gemeente en schoolbesturen gezamenlijk zijn er nieuwe leerlingenprognoses opgesteld ten behoeve van een onderzoek naar schoolspreiding en wachtlijsten.
In 2023 willen we gezien recente ontwikkelingen onder andere het meerjarenuitvoeringsplan uit het IHP herijken op basis van de resultaten van het onderzoek naar spreiding, waarbij ook de stijgende kosten als gevolg van de inflatie zullen worden meegenomen.

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Het Programma Energietransitie Soest 2020-2025, vastgesteld in februari 2020. Een van de projecten uit het programma is de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed. Met deze routekaart geven we de richting weer waarop wij onze portefeuille maatschappelijk vastgoed gaan verduurzamen richting 2050. Op basis van de routekaart zijn er drie objecten geselecteerd om in de komende jaren te verduurzamen: het gebouw BEC/de Plantage, de Bunt en de brandweerkazerne Soest.

Wat mag het kosten?

Deelprogramma	L/B	Rekening	Begroting				
(bedragen * € 1.000)		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bestuur	L	3.583	3.079	**2.741**	2.739	2.736	2.776
	B	1.268	400	**0**	0	0	0
	saldo	-2.314	-2.679	**-2.741**	-2.739	-2.736	-2.776
Dienstverlening	L	1.756	1.587	**1.603**	1.603	1.603	1.603
	B	624	465	**424**	424	424	424
	saldo	-1.133	-1.122	**-1.178**	-1.178	-1.178	-1.178
Veiligheid	L	4.222	4.100	**4.377**	4.667	4.297	4.366
	B	250	16	**16**	16	16	16
	saldo	-3.972	-4.084	**-4.360**	-4.651	-4.280	-4.349
Accommodaties en eigendommen	L	1.269	1.038	**1.196**	1.120	1.114	894
	B	531	603	**598**	540	540	540
	saldo	-737	-435	**-597**	-580	-574	-354
Totaal lasten		10.830	9.804	**9.916**	10.128	9.750	9.638
Totaal baten		2.674	1.484	**1.039**	981	981	981
Resultaat		**-8.156**	**-8.320**	**-8.877**	**-9.147**	**-8.769**	**-8.657**

Afwijkingen t.o.v. 2022:				
Lasten	**-112**	-324	54	166
Baten	**-445**	-503	-503	-503
Resultaat	**-557**	-827	-449	-337

De grootste afwijkingen in deze deelprogramma's ten opzichte van de meerjarenbegroting 2022-2025 bestaan uit mutaties tussen de verschillende jaren voor onderhoud van de gebouwen (nadelig 2023 € 275.000). In 2024 staat voor de brandweerkazerne groot onderhoud gepland (€ 329.000). Deze mutaties zijn echter budgettair neutraal voor de begroting door verrekening met de onderhoudsreserve. Voor projectleiding en huisvesting voor een sociaal-culturele accommodatie in Soesterberg is respectievelijk incidenteel € 40.000 en structureel € 180.000 gebudgetteerd.

Relevante beleidsdocumenten

a. Visie op samenwerking, raad 25 april 2013
b. Grip op samenwerking, raad 22 december 2016
c. Evaluatie gebiedsgericht werken, raad 22 december 2016)
d. Strategische uitvoeringsagenda Dienstverlening en Informatievoorziening
e. Integraal accommodatiebeleid, raad 4 maart 2021
f. Gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid, B en W, maart 2014
g. Integraal Veiligheidsplan BES 2019-2022, raad 11 april 2019
h. Beleidsplan evenementen, raad 4 oktober 2018

Programma 2 – Fysieke leefomgeving

Deelprogramma 2.1 Wonen

We willen een aantrekkelijke gemeente zijn met een kwalitatief goed woonklimaat. Dat betekent dat we kijken naar waar we woningen kunnen bouwen, en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Soest behouden en versterken.

Wat willen we bereiken:

- We werken aan het bouwen van woningen voor iedereen in Soest en Soesterberg
- We werken aan het verbeteren van de leefbaarheid van Soest en Soesterberg voor huidige en nieuwe inwoners
- We werken aan Soest en Soesterberg voor alle inwoners vanuit het perspectief van de omgevingsvisie

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan het volgende duurzame ontwikkelingsdoel:

De woningbehoefte is, ook in de gemeente Soest hoog, net als bijna overal in Nederland. Dit is één van de redenen waarom uw raad in 2021 heeft besloten tot het instellen van een taskforce Bouwen en Wonen. Deze heeft een aantal woningbouwprojecten, met name in Soesterberg, vlot getrokken. Voor 2023 en de jaren daarna focussen we op de in gang gezette projecten en de grotere bouwinitiatieven. Deze verbinden we ook met andere opgaven zoals mobiliteit, riolering en energie. Daarbij is het wel van belang dat de formatie daarvoor op orde is. In deze begroting doen we daar voorstellen voor.

Wonen voor iedereen mogelijk maken

In 2022 evalueren we het Masterplan Wonen Soest op hoofdlijnen. We brengen de effecten in kaart en kijken of we moeten bijsturen. Thema's die hierbij van belang zijn, zijn de betaalbaarheid van wonen, de recente landelijke en provinciale plannen zoals de mogelijkheid van de invoering van zelfbewoningsplicht maar ook het voornemen van het Rijk om de Huisvestingswet te wijzigen waardoor vanaf 2023 de helft van de vrijgekomen koophuizen toe gewezen kan worden aan mensen uit de eigen gemeente. Het gaat dan om woningen tot de NHG-grens van € 355.000. Vanzelfsprekend zal over bovengenoemde onderwerpen afstemming plaatsvinden met de woningcorporaties die actief zijn binnen de gemeente Soest.

In het coalitieakkoord gaven we aan dat we ons in deze bestuursperiode willen voorbereiden op de woningbehoefte op de lange termijn, na 2030. We starten volgend jaar de zoektocht naar nieuwe locaties voor woningbouw voor de periode vanaf 2030. Dit is als één van de uit te werken programma's onder de Omgevingsvisie benoemd (Programma Selectie van toekomstige bouwlocaties). In een participatietraject met inwoners willen we komen tot locatiekeuzes. We stellen hiervoor een startnotitie op en vragen u voor dit traject €120.000 vrij te maken.

We leggen de focus op enkele grote woningbouwprojecten. Hiermee zorgen we dat de woningbouwproductie op peil blijft, we invulling geven aan ambities rond betaalbaar wonen en er ruimte komt voor positieve maatschappelijke neveneffecten van woningbouw, zoals meer ruimte voor klimaatadaptatie of meer voorzieningen. Het gaat hierbij om ontwikkelingen in onder andere Soesterberg/Soesterberg Noord, de Meent en de Dalweg.

Soesterberg/Soesterberg Noord

Een apart onderdeel in het Masterplan zijn de kamers 2 en 3 in Soesterberg Noord. In 2022 is een advies uitgebracht door Twijnstra Gudde als antwoord op de vraag vanuit de taskforce om de integrale opgave Soesterberg te beschrijven en door te rekenen. We kunnen de transformatie van de kamers aanvliegen vanuit een actieve grondpolitiek of een meer faciliterende. Wij komen in het eerste kwartaal van 2023 met voorstellen bij uw raad over de grondpolitiek en de eventuele aankoop van het defensieterrein ten behoeve van een bedrijventerrein. Naast wonen en werken is ook een school gepland. Hiervoor heeft de gemeente in 2020 grond aangekocht. Deze grond brengt de gemeente in de totale door te rekenen businesscase van kamer 2 en 3 Soesterberg Noord in.

De taskforce Bouwen en Wonen heeft in 2022 het project Soesterberg Noord, kamers 2 en 3 vlot getrokken. Er is het afgelopen jaar gewerkt aan een gebiedsvisie voor het gehele gebied om de verschillende particuliere initiatieven stedenbouwkundig op elkaar aan te laten sluiten. Op die manier voert de gemeente regie op de ontwikkelingen. Deze werkzaamheden lopen door in 2023. De dekking voor 2022 kwam vanuit de taskforce en de provinciale subsidie.
De dekking van de te maken kosten in 2023 vinden we in de Reserve investeringsfonds. Afhankelijk van de keuze van de te voeren grondpolitiek brengen we deze kosten ten laste van de exploitatiebegroting en/of anterieure overeenkomsten.

Woonwagencentrum De Meent en omliggende gebiedsontwikkeling

Het project de Meent bestaat uit twee onderdelen:

- Primair, het brandveilig maken van het woonwagencentrum De Meent door bouwkundige maatregelen of herinrichting. De verwachte kosten daarvan bedragen € 3,5 mln. aan investeringen, waaronder capaciteit, externe deskundigheid en nadere onderzoeken.
- Secundair, het in ontwikkeling laten brengen van aangrenzende gronden waarop de gemeente Soest in 2021 Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) heeft gevestigd. In november 2022 wordt de gemeenteraad bijgepraat over de ontwikkelscenario's.

Nu wordt er voor de primaire doelstelling een bedrag gevraagd van € 3.5 miljoen euro om in 2023 en het daaropvolgende jaar het woonwagencentrum verder brandveilig te maken en de leefbaarheid te vergroten. Het zijn immers huurders van de gemeente Soest zelf. Gezien de lange doorlooptijden van een eventuele gebiedsontwikkelingen (waarschijnlijk tot meer dan 5 jaar) bij het woonwagencentrum De Meent is het, ondanks het feit dat een aantal korte termijn maatregelen zijn genomen, niet mogelijk de brandveiligheid van het woonwagencentrum in de tijd weg te schuiven. De primaire doelstelling dient vanuit integraal veiligheid- en leefbaarheidsperspectief echt in 2023 gerealiseerd te zijn.

Dalweg

In 2023 wordt het ontwerp bestemmingsplan ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad en de tender wordt verder uitgevoerd om een ontwikkelaar te selecteren. Tevens wordt de C2000-zendmast verplaatst om de ruimte vrij te maken voor de uitwerking van de plannen. Het integraal plan werken we verder uit om tot definitieve ontwerpen te komen.

Woondeal

Ten slotte gaan we verder met de uitvoering van de woondeal die de negen gemeenten in de regio Amersfoort hebben gesloten met het Rijk, de provincie en woningbouwcorporaties. Voor meerdere thema's gaan we met deze partijen samenwerken. Dit gaat over het versnellen van woningbouw, het bereikbaar houden van kernen, duurzaam en groen bouwen, wonen en zorg en vitale wijken.

Leefbaarheid Soest en Soesterberg verbeteren

De leefbaarheid in Soest en Soesterberg verbeteren we door een aantal programma's en activiteiten:

Programma Masterplan Soesterberg

Na het vaststellen van het Programma Masterplan Soesterberg in 2010, is in Soesterberg de leefbaarheid verbeterd door de realisatie van allerlei ontwikkelingen. Namelijk de overkluizing over de N237, het vliegdekpark als groenvoorziening, herinrichting van de winkelstraat, Soesterdal, Vernieuwing van de Banninghal, realisatie van woningbouw op het Dorpsplein tegenover de Drie Eiken, aanleg van de oostelijke en de westelijke ontsluiting, Dorpshart en de transformatie van kamer 1 op Soesterberg-Noord. Het Masterplan is nog niet af. In 2023 zijn we bezig met de aanpassing van de wegen Veldmaarschalk Montgomeryweg, en Postweg van 50km/u naar 30km/u.

Programma Hart van de Heuvelrug

Binnen dit samenwerkingsverband van provincie Utrecht, gemeente Zeist en gemeente Soest is al een aantal projecten gerealiseerd. Gemeente Soest is projecttrekker van de projecten Sauna Soesterberg, Groene Hoogte en Oude Tempel. De Sauna en Groene Hoogte zijn inmiddels afgerond. In 2023 gaan we verder met de ontwikkeling van Oude Tempel nu het bestemmingsplan onherroepelijk is. Dat betekent dat we een definitief beeldkwaliteitsplan maken, een overeenkomst met de potentiële ontwikkelaar en voorbereiding treffen voor het bouwrijp maken.

Programma Vliegbasis

De provincie is projecttrekker van het project Woonwijk Vliegbasis als onderdeel van de aanpassingen naar Park en woonwijk van de voormalige Vliegbasis Soesterberg. In 2023 hoopt de provincie Utrecht op afronding van de nu nog benodigde bestemmingsplan aanpassing. Gemeente Soest en Zeist zorgen voor het doorlopen van de bestemmingsplanwijzigingen & -procedures.
Provincie Utrecht heeft inmiddels een aanvraag gedaan voor een ontheffing van de Wet Natuurbescherming op 23 hectare grond van de voormalige vliegbasis om dat om te turnen in een natuur inclusieve woonwijk.
Helaas bevindt zich onder de beoogde woonwijk een grote bodemverontreiniging in de vorm van de stof PFOS uit voormalige brandblusmiddelen. Provincie Utrecht is in gesprek met de voormalig eigenaar Defensie om tot een passende oplossing te komen dat in 2023 wordt verwacht.

De projectfinanciën zijn conform de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Vliegbasis van 2015 gedekt in een grondexploitatie. Op basis van de SOK is een eventueel financieel risico gelijkelijk verdeeld over de partners Soest, Zeist en Provincie Utrecht met een maximum van € 9,3 mln. voor de gemeente Soest. De inzet van mensen en middelen om gezamenlijk deze toekomstige woonwijk van Soesterberg in te richten en vorm te geven (komt later in beheer bij de gemeente Soest en Zeist) is niet gedekt in de grondexploitatie conform de SOK. Afgelopen jaren heeft beperkte inzet plaatsgevonden op de nadere uitwerking en planvorming van de woonwijk. Komende jaren gaat deze inzet toenemen. Vanuit gemeente Soest is een projectteam betrokken bij de woonwijk Vliegbasis. Het gaat dan meer om een toetsende en coördinerende rol bij de verschillende producten die de projectgroep Vliegbasis aanbiedt. De kosten hiervan ramen we op € 100.000 per jaar voor de komende 4 jaar.

Soesterberg Kom

Portaal heeft de wens hun bestaande woningbouwvoorraad te vervangen door nieuwbouw en daarnaast 100 nieuwe woningen te bouwen, dus intensiever terug te bouwen. Dit heeft een directe uitwerking op de omliggende openbare ruimte (onder andere verkeer, parkeren, riolering etc.). Dit biedt de gemeente kansen op een integrale ontwikkeling en het verbinden van een aantal doelen, denk aan de energietransitie, klimaatadaptatie, uitvoering van het volkshuisvestelijke beleid en het opwaarderen van de ruimtelijke kwaliteit in Soesterberg in haar algemeenheid.

Eerder is door de gemeenteraad € 75.000 euro beschikbaar gesteld om in beeld te brengen wat nodig is in de openbare ruimte om deze ontwikkeling mogelijk te maken. In een eerste versie van het PvA Kom Soesterberg hebben we de ambities voor de herinrichting van de openbare ruimte rondom de voorziene herstructureringslocaties voor Portaal in het gebied tussen de Van Angerenstraat en de Simon Stevinlaan bepaald.
Deze ambities zijn uitgewerkt in een drietal scenario's, met een voorkeursscenario inclusief inzicht in het benodigde budget.

Vooruitlopend op de definitieve keuze, hebben we de kapitaalslasten voor de uitvoering van dit plan opgenomen in de begroting 2023. De uitwerking heeft een financieel beslag met een bandbreedte van € 2,4 en € 3,7 mln door te voorzien in een reservering door de verhoging van de jaarlijkse kapitaallasten met een bedrag tussen de € 113.000 en € 158.000.

De voorbereiding en uitvoering van dit project zal circa € 610.000 voor de jaren 2023 t/m 2025 aan extra inzet vragen. Deze kosten hebben we eveneens geraamd in de begroting.

Gebiedsprogramma - Coördinatie en sturing ontwikkelingen Amersfoorstestraat e.o.

Het gebiedsprogramma Amersfoorstestraat werken we verder uit in een visie op wonen, werken, mobiliteit en recreatie en natuur in de omgeving van de al oude Amersfoortsestraat tussen de Van Weerdenpoelmanweg / Richelleweg en de gemeentegrens met Amersfoort. Dat als verlengde en tegenhanger voor de onlangs vastgestelde Visie Amersfoortse Heuvelrug van de gemeente Amersfoort.

De behoefte aan een dergelijke visie is groot gezien de vele wensen van perceeleigenaren en medeoverheden in en rond dit gebied. Denk aan het transformeren van bedrijfspanden naar woningbouwlocaties, het aanpassen van recreatieterreinen, het aanleggen en versterken van recreatieve routes, het beschermen en versterken van natuurcorridors en de wens tot versterken van de verkeers- en vervoersfunctie (wellicht Hoogwaardig Openbaar Vervoerverbinding HOV) en verbeteren van de verkeersveiligheid.
Zoals het er nu uit ziet zal ook de opgave van de transitie en vernieuwing van de aanpalende eigendommen van Defensie een forse impact gaan hebben op deze cultuurhistorische as tussen Utrecht/Zeist en Amersfoort.

We willen dat de visie duidelijk en bruikbaar is. Ook vinden we integraliteit belangrijk. Verder wordt een aantal belangen geborgd waaronder het beschermen en benutten van percelen langs de Amersfoortsestraat en het benutten en beschermen van de Wegh der Weegen (Amersfoortsestraat) zelf.
Ook borgt het de belangen van tegengaan van verdroging van dit deel van de Utrechtse Heuvelrug in nauwe afstemming met Waterschap Vallei en Veluwe, Vitens, Provincie Utrecht en Defensie. Dat kan niet zonder inbreng en meedenken van de gebiedseigenaren (Woningeigenaren, instellingen, bedrijven en Defensie) zelf en de Provincie Utrecht die eigenaar is van de weg en tevens bevoegd gezag is voor wat betreft de eisen in het Landelijk Gebied. In het programma nemen we ook, voor zover mogelijk, de Green and Social Deal mee die samen met Amersfoort, Leusden, Defensie en Soest nu uitgewerkt worden

Voor het borgen van de belangen vanuit de Green and Social Deal, het monitoren van mogelijke impact van de defensieopgave langs de Amersfoortsestraat en de verdrogingsopgave is op dit moment geen ambtelijke capaciteit beschikbaar. Wij stellen voor om in 2023 1 fte in te zetten om de ontwikkelingen rond de planvorming op de diverse percelen, de defensieopgave en klimaatopgave in beeld te brengen en met een advies te komen voor de aanpak en de daarvoor benodigde middelen voor de uitvoering.

Ruimtelijke kwaliteit behouden en versterken met de omgevingsvisie

Fase van invoering en budget van omgevingswet
Vanwege de vele ambities op andere vlakken en dankzij uitstel van de Omgevingswet vraagt onze voorbereiding tot de beoogde invoering van de wet op 1 januari 2023 nog veel capaciteit. Maar ook na de ingangsdatum hebben we nog veel te doen. Een duurzame invoering van nieuwe (samen)werkprocessen en cultuur (competenties en gedrag) vraagt om een tijdsinvestering van medewerkers en brengt daardoor frictiekosten met zich mee. Bovendien is het aanpassen van de huidige regelgeving naar het Omgevingsplan een enorme klus. De wetgever geeft ons hiervoor de tijd tot 2030. De implementatie loopt dus nog een aantal jaar door. Hiervoor zijn voor de jaren 2023 en 2024 middelen gereserveerd in de meerjarenbegroting. Dit budget is hard nodig om uiteindelijk aan de wet te kunnen voldoen.

Uitvoeringsfase en structurele financiële effecten
Zoals afgesproken met de raad maken we inzichtelijk welke structurele financiële effecten we verwachten na invoering van de wet. Inmiddels is een aantal besluiten door de raad genomen die impact hebben op de financiën. Een daarvan is het besluit over de mate waarin we participatie rond initiatieven verplicht stellen. In de in deze begroting opgenomen voorstellen vanuit de taskforce hebben wij hier een tijdelijk budget voor gereserveerd.

We verwachten ook financiële consequenties voortvloeiend uit de verplichting om de termijn voor vergunningverlening te versnellen van 26 naar 8 weken. Bovendien lopen we het risico van dwangsommen als de termijnen overschrijden. De financiële consequenties hiervan zijn op dit moment niet in te schatten en derhalve niet vertaald in de begroting.

De effecten van de nieuwe wetgeving op de legesheffing zijn het afgelopen jaar zo goed mogelijk in beeld gebracht en de raad neemt voor 1 januari 2023 een besluit om deze wijzigingen te laten ingaan op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging. Na 1 januari 2023 blijkt uit de praktijk wat het effect is van de aanpassing van de leges en of dit nog verdere bijstelling behoeft.

Uitvoering Omgevingsvisie

Bij vaststelling van de Omgevingsvisie Soest en Soesterberg is tevens een aantal opdrachten voor omgevingsprogramma's benoemd:

- Mobiliteitsvisie
- Selectie van Woningbouwlocaties na 2030
- Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie
- Coördinatie en sturing Amersfoortsestraat e.o.

Voor een aantal van deze omgevingsprogramma's brengen wij, zoals al eerder aangegeven in de junibrief, startnotities naar de raad waarin een nadere inkadering en uitwerking plaatsvindt van de genoemde opdracht. Dat doen we zodat vooraf duidelijk is binnen welke kaders het programma vorm krijgt en wat nodig is om het betreffende omgevingsprogramma uit te kunnen voeren.

In 2023 en verder krijgen de omgevingsprogramma's dan hun vorm en inhoud, ervan uitgaande dat de organisatie formatief op sterkte is conform de voorstellen in deze begroting. Naast de 4 genoemde omgevingsprogramma's lopen diverse programma's die reeds eerder zijn gestart, zoals het programma Energietransitie, een visie op de Werklocaties en de uitvoering van het Landschap- en Natuurontwikkelingsplan. De verschillende programma's worden integraal en in samenhang vormgegeven.

Deelprogramma 2.2 Klimaat

In de toekomst maken we geen gebruik meer van fossiele brandstoffen. We stappen over naar het gebruik van duurzaam opgewekte elektriciteit en warmtebronnen. Ook passen we ons aan klimaatverandering aan en zetten we in op het hergebruiken van grondstoffen. Als gemeente Soest zetten we ons in om de snelheid van de klimaatverandering af te remmen. Dit doen we samen met inwoners en ondernemers.

Wat willen we bereiken:

- We stimuleren energiebesparing in de samenleving, de energie die nog nodig is wekken we duurzaam op.
- We werken aan het verminderen van afval en stimuleren en faciliteren het scheiden van afval en grondstoffen.
- We werken aan het verminderen van de gevolgen van extreem weer door goed advies te geven over ingrepen in de (openbare) ruimte.
- We werken aan het behoud van een gezond milieu.
- We betrekken kinderen en jongeren bij alle duurzaamheidsthema's, bijvoorbeeld door Natuur- en Milieu Educatie te faciliteren.

Global goals

Met het Programma Energietransitie dragen we bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Samen werken aan de energietransitie

We voeren in 2023 het Programma Energietransitie 2020-2025 verder uit. Dat doen we met verschillende projecten onder de pijlers wonen, werken, mobiliteit, gemeente als voorbeeld en het onderwerp energieopwekking. Daarin werken we samen met lokale partners. De extra rijksmiddelen voor het uitvoeren en versnellen het klimaatakkoord voor 2022 worden ingezet voor het uitvoeren van het programma. We streven ernaar om dit in vaste formatie in te vullen, mogelijk met inhuur (gezien de arbeidsmarkt). Het cluster energietransitie versterken we op die manier. In 2022 startten we ook met een evaluatie en actualisatie van het Programma, waarin we ook de aangescherpte doelstellingen van het Rijk meenemen. In de loop van 2022 verwachten we meer duidelijkheid vanuit het Rijk wat er voor 2023 en verder aan extra middelen beschikbaar wordt gesteld. Deze middelen zijn noodzakelijk om uitvoering te geven aan de energietransitie.

Gebouwde omgeving verduurzamen

In 2023 zetten we verder in op het faciliteren en inspireren van inwoners en ondernemers om zelf hun eigen woning of het eigen bedrijfspand te verduurzamen. We werken aan het wegnemen van drempels en maken het haalbaarder en betaalbaarder voor steeds meer doelgroepen. We doen dit door in 2023 de nationale isolatieaanpak lokaal in te vullen en te starten met de uitvoering. Extra hulp bieden we aan inwoners met een laag inkomen, door de aanpak energiearmoede uit te voeren. Voor duurzaamheidsleningen kunnen inwoners terecht bij het Nationaal warmtefonds. We doen dit in samenwerking met onze partners in het Programma Energietransitie. Ook voor woningcorporaties bijvoorbeeld ligt hier een belangrijke opgave.

In 2023 stellen we een lokale isolatieaanpak op, die aansluit bij onze lokale aanpak rondom energiebesparing. De aanpak is een lokale invulling van het Nationale Isolatieprogramma. Ook voor de uitvoering van deze lokale isolatieaanpak, zijn middelen gereserveerd bij het Rijk.

Ook als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie als het gaat om het verduurzamen van ons maatschappelijk vastgoed en onze bedrijfsvoering. We voeren de Routekaart verduurzaming vastgoed uit en passen ons inkoopbeleid en de welstandsnota aan. We blijven gecertificeerd voor de CO2-Prestatieladder op trede 3.

We voeren de projecten uit het Programma verder uit. De RUD Utrecht houdt ook in 2023 stimulerend toezicht op de energiebesparing bij bedrijven. In 2023 werken we samen met de bedrijventerreinen Soestdijkse Grachten en Centurionbaan, aan oplossingen en alternatieven, om met de netcongestie problematiek om te kunnen gaan, zodat we aan onze opwek-doelstelling kunnen blijven werken. We doen dit samen met de Provincie Utrecht, Stedin, RES-regio en georganiseerd bedrijfsleven.

Aanpak energiebesparing

Aan het eind van 2022 zijn we met de aanpak energiebesparing voor minima gestart. De uitvoering loopt tot en met december 2023. De aanpak heeft tot doel het structureel verlagen van het energieverbruik van deze doelgroep, door het aanbrengen van kleine energiebesparende maatregelen in de woning. We financieren de aanpak met de specifieke Rijksuitkering aanpak energiearmoede (ministerie van BZK). We nemen deze aanpak op in deze begroting, omdat inwoners die in energiearmoede leven een nieuwe doelgroep zijn in het Programma Energietransitie en de doelgroep zal structureel aandacht blijven krijgen. We willen dat iedereen mee kan doen.

Mobiliteit verduurzamen

We plaatsen meer openbare laadpalen, leggen kabelgoottegels voor wie dat wil en zorgen voor een groter aanbod van elektrische deelauto's. Ook nemen we deel aan het kernteam van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP).

Regionale Energie Strategie (RES) uitvoeren

Voor het thema energieopwekking werken we in 2023 verder aan de uitvoering van de RES, in de Regio Amersfoort. In juli 2023 wordt de RES 2.0 vastgesteld. De zoekgebieden voor wind worden in de regio verder onderzocht. Mochten er eind 2022 onvoldoende zoekgebieden zijn, is de Provincie Utrecht wettelijk bevoegd om locaties aan te wijzen. De inzet van Soest is helder met het Uitnodigingskader en zo geven we duidelijkheid over zonnevelden en windturbines en werken we stap voor stap aan de route naar een aardgasvrij Soest in 2050.

Warmtetransitievisie uitrollen

Het Programma Energietransitie 2020-2025 is in februari 2020 vastgesteld met een tekort aan middelen en capaciteit. Inmiddels heeft het Rijk extra middelen vrijgemaakt voor het uitvoeren en versnellen van het klimaatakkoord. Met een deel van deze middelen werven we een projectleider warmtetransitie, zodat Soest de Transitievisie Warmte af kan maken en vast kan laten stellen in 2023. Daarna starten we gelijk met het eerste wijkuitvoeringsplan. We gaan ophalen bij inwoners wat er speelt en hoe we met elkaar de transitie gaan realiseren.

Communicatie & participatie

We hebben de inwoners en ondernemers van Soest nodig om de energietransitie te kunnen realiseren. Het betrekken van deze inwoners en ondernemers kost tijd en vereist geduld. Met de extra middelen van het Rijk geven we uitvoering aan het op peil brengen van de uitvoeringscapaciteit voor communicatie en participatie, zoals in de junibrief 2022 is afgesproken. We komen nu in de fase dat we echt in gesprek moeten met inwoners. Wat we doen heeft impact op hun straat en woning. Ook bij de uitrol van de wijkuitvoeringsplannen (TVW) en het opstarten van grootschalige opwekprojecten in de regio is participatie essentieel.

Grondstoffen: Afval verminderen

Onze prioriteit is het verminderen van restafval en het verbeteren van de kwaliteit en kwantiteit van ingezamelde grondstoffen. Op basis van de Grondstoffenaanpak 2021-2023 zouden we een evaluatie van de uitgevoerde stappen in 2023 uitvoeren. Eind 2022 ronden we de GFT-inzameling voor hoogbouwhuishoudens af. De resultaten hiervan moeten we meenemen in de evaluatie. Dat heeft pas nut als inwoners de tijd hebben gehad om aan het nieuwe systeem te wennen. Daarom evalueren we de genomen stappen eind 2023 / begin 2024. Ook kijken we dan welke stappen we kunnen zetten voor verdere afname van afvalstoffen, richting een meer circulaire samenleving. Dit doen we door het komende jaar een zogenaamde 0-meting ‘circulaire economie’ uit te voeren, zoals in de Grondstoffenaanpak staat. In een circulaire economie bestaat geen afval en gooien we niets weg. Dit draagt bij aan de klimaatdoelen, omdat de CO2-uitstoot vermindert. Op basis van de evaluatie van de gezette stappen om afval te verminderen en de 0-meting circulaire economie kijken we in 2024 naar richtingen van nieuw beleid die bij zouden kunnen dragen aan het behalen van het doel om restafval te verminderen en te werken naar een circulaire samenleving in 2050. We kijken kritisch naar vragen die voorliggen zoals het al dan niet invoeren van diftar of al dan niet overstappen op nascheiding. We treden hierover op tijd in gesprek met betrokken partijen zoals de AVU.

Het streven naar afvalvermindering en circulariteit draagt ook bij aan het werken aan de SDG's (Social Development Goals). Bijvoorbeeld SDG 11 "Duurzame steden en gemeenschappen" waar een grote hoeveelheid te verbranden restafval niet bij past. Maar ook aan SDG 12: "Verantwoorde consumptie en productie" draagt het bij.
Omdat circulair erop gericht is de aarde en haar grondstoffen niet verder uit te putten en beschadigen. Op een indirecte manier kan het werken aan deze thema's aan nog veel meer SDG's bijdragen.

Capaciteit grondstoffenmanagement

We hebben met uw raad de afspraak gemaakt om alle kosten die betrekking hebben op het uitvoeren van het grondstoffenbeleid door te berekenen in de afvalstoffenheffing. De taken op het gebied van grondstoffenmanagement zijn in de afgelopen jaren steeds breder geworden. Om gebruik van grondstoffen aan de voorkant te beperken willen we als gemeente breder inzetten op circulaire economie, zoals ook is vastgelegd bij de vaststelling van de Grondstoffenaanpak 2021-2023. Om een goede invulling te geven aan de gemeentelijke taken en ambities op dit gebied is uitbreiding nodig op de functie Beleidsadviseur grondstoffenmanagement/circulaire economie. Vanaf 2023 worden de hieruit voortvloeiende kosten meegenomen bij de berekening van het tarief van de afvalstoffenheffing.

Grondstoffenaanpak

Voor de uitvoering van de grondstoffenaanpak 2021 – 2023 zijn geen middelen beschikbaar, met uitzondering van de nulmeting. Om wel invulling te geven aan de grondstoffenaanpak in 2023 is € 25.000 nodig voor heroverweging bestaand beleid/opmaat nieuw beleid inclusief opvolging van de nulmeting. De dekking kan plaatsvinden uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Extra aanpak zwerfafval

Voor de preventie van zwerfafval hebben we de afgelopen jaren gebruikgemaakt van de zwerfafvalvergoeding. Deze landelijke regeling stopt na 2022 in de huidige vorm. Dat betekent voor Soest dat een budget van ongeveer € 54.000 jaarlijks, vanaf 2023 wegvalt. Dit kunnen we niet meer aanvragen en besteden aan onze huidige projecten in de extra aanpak van zwerfafval. Ook is het hierdoor niet goed mogelijk op dit moment te beslissen of huidige projecten kunnen doorgaan of stopgezet moeten worden. De Rijksoverheid werkt aan een nieuwe regeling, daarmee lijkt er wel een opvolger te komen van de zwerfafvalvergoeding. Maar wat de middelen zijn die we als gemeente kunnen verwachten, en waaraan we die kunnen besteden, is op dit moment dus nog onduidelijk. Zodra we meer weten komen we bij u terug, in een volgend p&c-document.

Gevolgen extreem weer verminderen

De VN-Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling is het kader voor de SDG. Aanleiding voor die VN-Agenda waren de zorgen omtrent de klimaatverandering en watertekorten en daarmee is het logisch dat dit onderdeel op veel SGD's een directe (6, 11, 13 en 14) en indirecte bijdrage levert.

Verminderen effecten extreem weer

We stellen in 2023 een Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie (UAKA) op conform de afspraken uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie en de Nationale Adaptatie Strategie. Deze uitvoeringsagenda bevat maatregelen waarmee Soest de effecten van klimaatverandering wil verminderen. De klimaatveranderingen tasten het gewenste goede leefklimaat aan, zoals weergeven in de klimaateffectatlas Vallei en Veluwe. Hiermee geven we ook uitvoering aan de afspraken die we op 24 juni 2022 ondertekenden tijdens de Regionale klimaattop in Wageningen. In juli 2022 informeerden we de raad over de *voorlopige* uitvoeringsagenda klimaatadaptatie.

Beleidsarm verlengen Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (GWRP)

De Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie verwerken we in het Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie (WRK), als opvolger van het huidige Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP). Het programma geeft aan wat de gemeente doet om klimaatbestendig en waterrobuust te worden en te blijven. Het gaat daarbij onder meer over onze gemeentelijke watertaken op het gebied van inzameling afvalwater, zorgplicht hemelwater en zorgplicht grondwater. Ook geeft het programma duidelijkheid over wat wij verwachten van bewoners, bedrijven en instellingen als het gaat om hun eigen verantwoordelijkheden in het waterbeheer. Een voorbeeld van deze eigen verantwoordelijkheid is dat de eigenaar van een terrein zelf verantwoordelijk is voor de opvang, verwerking en eventueel afvoer van het regenwater.
We verlengen het Gemeentelijk Water-en Rioleringsplan 2018-2022 met twee jaar om de uitkomsten van de Uitvoeringsagenda klimaatadaptie op te nemen in het nieuwe programma. Daar hoort ook de beleidsarme actualisatie van het kostendekkingsplan ter onderbouwing van de rioolheffing in 2023 en 2024 bij. Aangezien we uitgaan van een beleidsarme actualisatie achten we de kans klein dat de actualisatie een grote invloed zal hebben op het gewenste tarief voor de rioolheffing.

Verkennen rioleringsproblematiek Soesterberg

De verlenging van het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan biedt ruimte om prioriteit te geven aan het project rioleringsproblematiek Soesterberg en de resultaten daarvan ook op te kunnen nemen in het nieuwe programma.

De capaciteit van de riolering Soesterberg blijkt woningbouw(uitbreiding) te belemmeren zoals we in de voorjaarsnota hebben aangegeven.
Het huidige aanbod van vuilwater overschrijdt de richtlijnen voor riolering. Een systeem in onbalans heeft per definitie (een groter risico op) hogere onderhoudskosten en frequentere omvangrijkere calamiteiten. De uitbreidingsplannen vergroten deze onbalans. Intensief afkoppelen van verharding heft maar een gedeelte van deze onbalans op. Daarbovenop is extra aandacht voor de drukriolering langs Amersfoortsestraat.
Uitbreiding van vuilwateraanbod op zo'n systeem resulteert automatisch in investering in pompen en leidingen. De mogelijkheden voor vergroting van pompcapaciteit zijn uitgeput. Een vergroting van de diameter van leidingen langs de druk bereden Wegh der Weeghen met imposante laanbeplanting lijkt onbegonnen werk.

In 2022 zijn we gestart met een verkenning van de problematiek en het opzetten van een projectstructuur. In 2023 zullen we via vier gedefinieerde sporen verder werken aan oplossingen. In het eerste spoor verkennen we de werking van het stelsel. In het tweede spoor versnellen we de afkoppeling van regenwater, bijvoorbeeld door de afkoppelcoach frequenter in te zetten, ook in samenwerking met de woningbouwcorporaties. In het derde spoor verbeteren we de interne samenwerking. Tot slot in het vierde spoor investeren we in de samenwerking met andere overheden en externe partijen. De uitkomsten van de vier sporen moeten leiden tot een heldere uitkomst om de gesignaleerde problemen op te lossen. Zoals het er nu op lijkt zal dit een mix van maatregelen kunnen zijn waaronder fysieke ingrepen in het rioolstelsel. In 2023 zetten we deze aanpak voort en komen in het 1e kwartaal terug met de conclusies en aanbevelingen.

Voorbeelden van afvoer van hemelwater met wadi's in het gras en speciale trottoirtegels en -goten, zodat het water weer in de bodem kan zakken.

Een gezond leefmilieu behouden

Het verminderen van geluidsoverlast en het behouden van een goede bodemkwaliteit staat hoog op de agenda. De RUD Utrecht gaat toezichthouden op de milieubelastende activiteiten van bedrijven op basis van de nieuwe Uniforme Uitvoerings- en Handhavingsstrategie die door alle Utrechtse gemeenten en de provincie is vastgesteld.

Natuur- en Milieu Educatie (NME) in Soest

In het Jaarprogramma NME voor het basisonderwijs zijn lesprojecten en lesmaterialen opgenomen, over de beleidsthema's: klimaat, energie, circulair, milieu, natuur & landschap, groen, afval en dieren.
In 2022 is de bezuiniging uit 2019 op NME gedeeltelijk incidenteel gerepareerd met € 22.000. Vanaf 2023 is deze gedeeltelijke reparatie structureel.

Deelprogramma 2.3 Economie

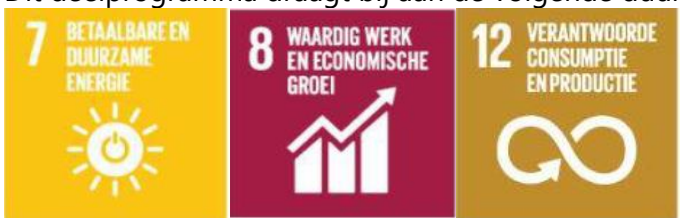
Als gemeente willen we de randvoorwaarden bieden voor ondernemers om zich te kunnen ontwikkelen, door te groeien en te innoveren. Dit doen we gezamenlijk met het bedrijfsleven. Dat betekent dat we afgelopen jaar hebben gewerkt aan verbinding en ondersteuning van ondernemers.

Wat willen wij bereiken:

- We verbinden ondernemers door ondersteuning aan ondernemers te bieden
- We pakken onze rol binnen de regio en scheppen met de Visie Werklocaties de condities voor ondernemers om zich te kunnen ontwikkelen en door te groeien
- We faciliteren en jagen innovatie aan door hierover met ondernemers mee te denken

Global Goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Actualisatie beleid

De organisatie is de afgelopen jaren door de beperkte formatie op diverse fronten onvoldoende toegekomen aan het actualiseren van beleid. Daarom wordt vanuit de taskforce voorgesteld om daarop een inhaalslag te organiseren en de basis op orde te brengen om in de toekomst het beleid ook actueel te houden.
Op het gebied van Economische Zaken gaat het onder andere om de evaluatie en mogelijke herijking van het retailbeleid, markt- en standplaatsenbeleid en beleid op gebied van recreatie en toerisme. Als de voorstellen van de taskforce worden overgenomen dan kunnen wij (gefaseerd) tot actualisatie van dit beleid overgaan. Overigens wordt in 2022 een overzicht gemaakt van alle te actualiseren beleidsnota's. Hier komen wij bij u op terug.

Ondernemers verbinden

Ook in 2023 hebben we als gemeente een ondersteunende en verbindende rol voor ondernemers. We gaan door met onze structurele activiteiten zoals het organiseren van bijeenkomsten en overleggen en de investeringen in onze lokale en regionale samenwerkingsverbanden met het RBT, de Economic Board Utrecht, de SLVS, het MKB (via de Soester Zakenring, onderliggende ondernemerskringen in Soest en Soesterberg en BMO) en het jaarlijkse ondernemerscongres. In 2023 ronden we het project Centrummanagement af en komen we met voorstellen voor de opvolging van de korte en lange termijn aanbevelingen. Afhankelijk van de resultaten van het project en de aanbevelingen voor verbetering, doen we een financieel voorstel in een volgend p&c-document om winkelgebieden levendig, aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden.

Ook verwachten wij dat, met het op orde brengen van de basiscapaciteit waarvoor voorstellen in deze begroting worden gedaan, de dienstverlening bij verzoeken en aanvragen zal verbeteren.

Positie versterken

Naast de lopende overleggen, organisatorische en uitvoeringsactiviteiten, bouwen we in 2023 verder aan het versterken van onze (regionale) positie: op basis van het onderzoek naar de (on)mogelijkheden voor intensivering, verkleuring en transformatie van de bedrijventerreinen in Soest en Soesterberg, stellen we in 2023 de Visie Werklocaties op. De basis daarvoor is de startnotitie Visie Werklocaties (junibrief). We maken de visie concreet met een uitvoeringsstrategie, inclusief financiële paragraaf. We zetten ons ervoor in dat onze Visie Werklocaties straks ook wordt meegenomen in regionale en provinciale beleidsstukken. Denk daarbij aan het Regionaal Programmeren en het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort.

Daarnaast voeren we op basis van de evaluatie van het Retailbeleid 2016-2026 en de uitkomsten van het project Centrummanagement een update uit van het huidige beleid, als dat nodig is. Als onderdeel van onze retailstructuur pakken we het markt- en standplaatsenbeleid bij de kop. Ook blijven we inzetten op de regionale samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme met het Regionaal Bureau Toerisme Utrechtse Heuvelrug (RBT). Daarbij geldt dat sinds de oprichting van het RBT in 2015 de financiering nog nooit is geïndexeerd. Dat gaat vanaf 2023 wel gebeuren door de gestegen kosten in de afgelopen jaren.

Innovatie

We scheppen de randvoorwaarden voor ondernemers om zich te kunnen ontwikkelen, door te groeien en te innoveren. Dat doen we enerzijds in beleid, zoals de Visie Werklocaties en het toestaan van mengformules (onderdeel van het retailbeleid). Anderzijds doen we dat in de samenwerking tussen gemeente en ondernemers(verenigingen) zoals de Soester Zakenkring, de onderliggende ondernemerskringen in Soest en Soesterberg en BMO. We zijn trots op de constructieve samenwerking met het lokale bedrijfsleven en borgen met het maken en uitvoeren van beleid onze rol binnen de regio. Ook in 2023 zetten we in op een goede samenwerking en het hebben en houden van een goed ondernemersklimaat. Om innovaties tot stand te brengen werken we nauw samen met de ROM Utrecht Region die onder andere diverse investeringsprogramma's voor startup, scaleups en het MKB draait. Ook helpt de ROM Utrecht Region bij het verder brengen van businessplannen, het opzetten van nieuwe ecosystemen en om nieuwe internationale bedrijven naar de regio te halen.

Deelprogramma 2.4 Mobiliteit en infrastructuur

We werken aan een efficiënt en effectief wegennet om de bereikbaarheid te vergroten. Mobiliteit en infrastructuur gaat over de zorg voor openbare boven- en ondergrondse infrastructuur en het gebruik daarvan. Dit programma gaat ook over het beheer en onderhoud van wegen en water dat continu nodig is. En dit programma gaat over de grotere vraagstukken zoals ons wegen- en fietsnetwerk en hoe zij bijdragen aan een bereikbare en gezonde leefomgeving voor onze inwoners.

Wat willen we bereiken:

- We werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid.
- We willen een veilig wegennet.
- We werken aan het schoon, heel en veilig houden van de infrastructuur.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Bereikbaarheid verbeteren

Vanwege de prioriteiten vanuit wonen, de omgevingsvisie en het ontwikkelbeeld van de Regio Amersfoort zien we het als urgente opgave om tot een Mobiliteitsvisie te komen. We reserveerden daarvoor in 2022 al € 100.000. Een deel van dit budget oormerken we om de Mobiliteitsvisie in 2023 af te ronden. In de Mobiliteitsvisie kijken we vooruit tot 2040 en brengen we in beeld hoe we de noodzakelijke woningbouwopgave ook op het gebied van infrastructuur en mobiliteit duurzaam mogelijk kunnen maken. We gaan in op de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over de effectiviteit van ons fietsbeleid. We kijken naar het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers en hoe we met al onze verplaatsingen de klimaatverandering kunnen beperken. Tegelijk constateren we dat er, net als nu het geval is, nog geen middelen zijn uitgetrokken voor de uitvoering. Omdat een plan zonder uitvoeringsbudget tot niets leidt, zullen we hiervoor vanaf de begroting 2024 middelen moeten ramen. De mobiliteitsvisie geeft ook richting aan de gesprekken die wij met onze partners hebben over de bereikbaarheid van Soest en Soesterberg.

We vinden het belangrijk om fietsgebruik te stimuleren en te bevorderen. Daarom initiëren we projecten om fietsen op korte en lange afstand aantrekkelijker en comfortabeler te maken. Dat doen we onder andere met het Regionaal Fietsplan Soest.

In 2023 starten we met de aanleg van het fietspad tussen de Peter van den Breemerweg en de Middelhoefseweg (bij Superfun) en de provincie zorgt voor de realisatie van de snelfietsroute Amersfoort-Utrecht. Ook krijgt gedragsbeïnvloeding een prominentere plek in ons fietsbeleid. Voor aanleg in de jaren daarna werken we aan een nieuw fietspad over de voormalige vliegbasis en langs het Soester Hoogt, de snelfietsroute Hilversum-Amersfoort, de lokale verbinding Clemensstraat-Klarinet en de verbetering van het Rinke Tolmanpad.
Met de gemeente Baarn voeren we gesprekken over de fietsroutes van Soest naar Lage Vuursche en Hilversum. Hier bespreken we ook de uitvoering van het fietspad naar Hilversum dat op dit moment is stilgelegd.

Met de uitvoering van het Verkeersplan Soest-Zuid werken we aan behoud van de goede bereikbaarheid van Soest. Zowel voor het autoverkeer als ook voor het openbaar vervoer. We streven ernaar om eind 2026 klaar te zijn, met een mogelijke uitloop tot 2028. In 2023 werken we met name aan de aanpassingen aan de 30 km-wegen. De uitvoering van het stationsgebied Soest-Zuid en het kruispunt met de Soesterbergsestraat starten op een later moment nadat de NUTS-partijen voorbereidende werkzaamheden hebben uitgevoerd. Alleen de voorbereidingen om het afslagverbod naar de Bartolottilaan op te heffen leggen wij voorlopig stil. Als we het afslagverbod opheffen terwijl de Westelijke Ontsluiting in Amersfoort niet wordt uitgevoerd bestaat een risico op extra doorgaand verkeer door de woonwijk. Hierover gaan wij met de Gemeente Amersfoort en de Provincie Utrecht in gesprek.

In Soesterberg werken we aan een omvangrijke woningbouwopgave. Voor de bereikbaarheid van deze nieuwe woningen heeft het Rijk toegezegd ongeveer € 3 mln (incl. btw) vrij te maken. Dit doet het Rijk onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring en bevestiging van de afspraken in het Bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO-MIRT) in het najaar van 2022. Het Rijk vraagt om een eigen bijdrage van 35%. Wij stellen voor om dit te dekken binnen de exploitaties van de verschillende ontwikkelingen. Met de Rijksbijdrage zorgen we voor een betere aansluiting op de provinciale weg N237 rond de westelijke aansluiting van Soesterberg-Noord, een stukje fietsstraat op de Kampweg nabij 't Zwarte Wegje en een busbaan tussen Oude Tempel en de Groene Hoogte. In 2023 starten we een project om deze maatregelen voor te bereiden. De voorbereidingskosten worden gedekt binnen de Rijksbijdrage.

Verkeersveiligheid waarborgen

Verkeersveiligheid zien wij als een belangrijk speerpunt. Wat ons betreft komt er extra aandacht voor met name de kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers.

Dit krijgt allereerst een plek in de volgende projecten:

- Op basis van onderzoek naar de verkeersveiligheid van fietsers op rotondes en de pilot met LED-knipperlichten op de rotonde Koningsweg-Dalweg, stellen we een maatregelenpakket op. Deze maatregelen aan de rotondes voeren we in 2023 uit. Voor de voorbereiding en uitvoering reserveerden we al eerder € 200.000 in de reserve onderhoud wegen (ROW) herinrichting.

- In 2023 verwachten we ook te starten met de aanleg van drie nieuwe oversteeklocaties op de Birkstraat, Vrijheidsweg en Beukenlaan. Ook hiervoor reserveerden we eerder eenmalig € 200.000. Uit de opgestelde kostenraming komt naar voren dat we niet genoeg geld hebben. Het is kansrijk dat we een subsidie krijgen van de provincie om alsnog alle drie de locaties uit te voeren.

Vervolgmaatregelen voor de veiligheid van fietsers en voetgangers bekijken we in samenhang met de Mobiliteitsvisie. We verwachten de uitvoeringskosten daarvoor ook in de begroting van 2024 op te nemen.

ProRail heeft de opdracht van de minister om alle onbewaakte overwegen af te sluiten of indien noodzakelijk te beveiligen. Dat geldt ook voor de openbare onbewaakte spoorwegovergang bij De Gouden Ploeg. We constateerden eerder dat de zoektocht naar een oplossing ingewikkeld is. Een brug of spoorbomen kosten ongeveer € 1,5 mln, waarvan ProRail de gemeente vraagt de helft mee te betalen. We zagen nog geen oplossing die recht doet aan alle belangen en de financiële uitdagingen die daarbij spelen. Daarom zetten we de gesprekken met ProRail daarover in 2023 voort.

Infrastructuur schoon, heel en veilig houden

We dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving door regulier en integraal onderhoud van de verhardingen en de openbare verlichting. Al jaren timmeren we aan de weg om beheer en onderhoud op orde te brengen. We maken werk met werk door de onderhoudsplanning van wegen zoveel mogelijk af te stemmen op de planning van rioolwerkzaamheden en groenrenovatie. Deze werkwijze zorgt voor optimale kwaliteit voor de laagste kosten. Eind 2023 hebben we bijna alle achterstanden op ons wegonderhoud weggewerkt. Daarom willen we per 2024 starten met de uitvoering van een nieuw wegenbeheerplan. Voor de dekking van het nieuwe wegenbeheerplan is, vooruitlopend op definitieve besluitvorming, vanaf 2024 een budget van € 200.000 opgenomen. Dit plan sluit aan op het huidige beleid (het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan) en wordt afgestemd met de Mobiliteitsvisie. Zie meer hierover in paragraaf D. Bij integraal onderhoud komen vanuit de samenleving ook vragen om wegen anders in te richten, bijvoorbeeld met nieuwe verkeersmaatregelen die de verkeersveiligheid verbeteren. Voor aanpassingen hebben we beperkt budget. We kunnen niet alle wensen overnemen en maken daarin keuzes.

Deelprogramma 2.5 Natuur en landschap

Wij willen een groene gemeente zijn met kwalitatief hoogwaardig openbaar groen in het stedelijk gebied. Ook de uitgestrekte bos- en natuurgebieden op de Heuvelrug en het karakteristieke polderlandschap richting de Eem dragen bij aan het groene karakter. De laatste jaren neemt de druk op het groen, de natuur en het landschap toe, maar er liggen ook kansen. Zo spelen we met het groen en de natuur in op de klimaatverandering die gaande is. Ook richten we ons erop dat dieren vrij zijn te leven volgens een natuurlijk, soorteigen gedragspatroon.

Wat willen wij bereiken:

- Wij zetten ons in voor een hoogwaardige kwaliteit van het openbaar groen, de natuur en het landschap.
- We versterken de ecologische en landschappelijke kwaliteit in zowel het stedelijke als landelijk gebied van Soest en Soesterberg.
- We bieden ruimte voor recreatie.

Global goals

Dit deelprogramma draagt ook bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Behoud van de hoogwaardige kwaliteit van openbaar groen, natuur en landschap

We vervangen groen en bomen die aan het einde van hun levensduur zijn. Dit doen wij volgens de meerjarenplanning van het Groenrenovatieplan 2021-2030 en waar mogelijk combineren wij deze groenwerkzaamheden met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

We vervangen in 2023 o.a. het groen in de Sint Willibrordusstraat, Oude Utrechtseweg en de Bonifaciusstraat. In dit integrale project doen we tegelijkertijd met het vervangen van het verouderde groen ook de vervanging van de riolering en de verharding. In de Stadhouderslaan versterken we de kwaliteit van de boomstructuur in combinatie met het verbeteren van de bermen en de fietspaden. En in de gebieden Egghermonde, Versteeghlaan en het Hazepad vervangen we met een gebiedsgerichte aanpak het verouderde groen.
Hoe we het groen onderhouden, beheren en vervangen staat beschreven in paragraaf D.

We willen graag bewoners actief betrekken bij groenonderhoud. We merken echter dat dat veel tijd kost. Het maken van afspraken en het begeleiden kost nu eenmaal tijd om dat goed te doen. Helaas is daar geen capaciteit voor beschikbaar. Daarom benaderen we op dit moment bewoners niet actief. Wel pakken we zo goed mogelijk verzoeken op die binnenkomen.

Gerenoveerd groen aan het Dorpsplein e.o. in Soesterberg. Een groenvak is vergroot en verlaagd, zodat ook het water van het trottoir in het groenvak kan afwateren (links). Verder bloemrijke beplanting voor kleur en biodiversiteit.En bomen voor de nodige schaduw.

Versterking ecologische en landschappelijke kwaliteit van landelijk en stedelijk gebied

We willen op actieve wijze ons landschap en de kwaliteit van de natuur naar een hoger en samenhangend niveau brengen. Het beeld dat we willen nastreven voor het buitengebied van Soest en Soesterberg is omschreven in het visiedeel van het Landschap- en natuurontwikkelingsplan 2019-2024 (LOP). We gaan het LOP evalueren en gaan nieuwe deelprogramma's ontwikkelen.

Onderdelen van het uitvoeringsprogramma van het LOP waar we het komende jaar mee aan de slag gaan, zijn het realiseren van fase 2 van de ecologische verbindingszone Melksteeg. Ook gaan we de biodiversiteit op de Eng versterken gericht op de aanwezige diersoorten. De gemeentelijke poelen worden deels vrijgemaakt van opslag en de bomenlanen worden aangepakt. Met de juiste keuzes voor de inrichting en het soort groen kunnen wij bijdragen aan de klimaatsveranderingen en zorgen voor een meer biodivers groen.

Ook in het stedelijk gebied. En daarmee zorgen we er dan voor dat het water weer in de bodem kan zakken, de temperatuur wordt getemperd, fijnstof wordt afgevangen, insecten, amfibieën, vogels en kleine dieren weer een leefgebied vinden, het bodemleven verbetert en mensen zich prettiger en gezonder voelen.

Beleid

De organisatie is de afgelopen jaren door de beperkte formatie op diverse fronten onvoldoende toegekomen aan het actualiseren van beleid. Daarom wordt vanuit de taskforce voorgesteld om daarop een inhaalslag te organiseren en de basis op orde te brengen om in de toekomst het beleid ook actueel te houden.
Op het gebied van natuur en landschap gaat het onder andere om de leidraad fysieke leefomgeving, de groene kernkwaliteit van Soest, de bescherming en kap van bomen, de regionale ontwikkeling groen groeit mee en het Soorten Management Plan (SMP). Als de voorstellen van de taskforce worden overgenomen dan kunnen wij tot actualisatie van een aantal beleidsstukken overgaan. Overigens wordt in 2022 een overzicht gemaakt van alle te actualiseren beleidsnota's. Hier komen wij bij u op terug.

Stikstof

In 2022 is er landelijk en provinciaal veel onrust ontstaan over Stikstof. De wetgevingskaders zijn niet toereikend en moeten worden aangepast. Het Rijk en de provincies zijn daarover in gesprek. Op basis van jurisprudentie van onder andere de Raad van State is het duidelijk geworden dat in de buurt van kwetsbare natuur zoals het Natuur Netwerk Nederland (NNN) dat Soest en Soesterberg nagenoeg volledig omsluit, de uitstoot van Stikstof als gevolg van bijvoorbeeld infrastructuur/ mobiliteit en woningbouw flink omlaag moet. Dat heeft ook een consequentie voor de bouw van nieuwe woningen, bedrijven en infrastructuur in en rond Soest en Soesterberg. Om de wetgeving en jurisprudentie rondom het Stikstofdossier van het Rijk en de Provincie Utrecht goed te kunnen volgen en te kunnen interpreteren voor (toekomstige) woningbouwopgaven in de gemeente Soest, vragen we in 2023 een gespecialiseerde (advocaten) kantoor de beoogde nieuwe wetgevingsregels voor Soest en Soesterberg te duiden en eventuele vergunningaanvragen en procedures in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) te begeleiden. Daarvoor hebben we een budget van € 100.000 nodig aan verwachte inhuur van externe specialisten. Ook zoeken we nauw contact met het Stikstofteam dat door de provincie Utrecht in het leven wordt geroepen om de Rijksregels provinciaal verder uit te werken.

Wat mag het kosten?

Deelprogramma	L/B	Rekening	Begroting				
(bedragen * € 1.000)		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Wonen	L	8.889	21.810	**14.968**	22.168	8.172	8.270
	B	9.953	19.050	**12.900**	20.437	6.321	6.321
	saldo	1.064	-2.760	**-2.069**	-1.731	-1.851	-1.949
Klimaat	L	6.651	7.316	**7.397**	7.425	7.467	7.566
	B	5.654	5.780	**6.012**	6.089	6.166	6.268
	saldo	-997	-1.536	**-1.386**	-1.336	-1.301	-1.298
Economie	L	447	484	**441**	441	431	431
	B	61	144	**66**	66	66	66
	saldo	-386	-340	**-375**	-375	-365	-364
Mobiliteit en Infrastructuur	L	10.580	17.430	**13.695**	11.459	11.213	13.082
	B	6.662	12.593	**9.166**	6.729	6.404	8.263
	saldo	-3.919	-4.837	**-4.529**	-4.730	-4.809	-4.818
Natuur en Landschap	L	4.014	4.111	**4.450**	4.489	4.474	4.497
	B	853	890	**913**	914	917	917
	saldo	-3.161	-3.221	**-3.537**	-3.576	-3.557	-3.580
Totaal lasten		30.582	51.152	**40.952**	45.982	31.757	33.846
Totaal baten		23.182	38.457	**29.056**	34.235	19.875	21.835
Resultaat		**-7.399**	**-12.695**	**-11.895**	**-11.748**	**-11.882**	**-12.011**

Afwijkingen t.o.v. 2022:				
Lasten	**10.200**	5.170	19.395	17.306
Baten	**-9.401**	-4.223	-18.583	-16.622
Resultaat	**800**	947	813	684

De grootste afwijkingen in deze deelprogramma's ten opzichte van de meerjarenbegroting 2022-2025 bestaan uit een voordeel uit de eenmalige budgetten taskforce 2022 en daartegenover de budgetten uit het coalitieakkoord (participatie woningbouwparticipaties; Amersfoortsestraat; de Meent; Soesterberg-kom; Notitie stikstof en reparatie bezuiniging NME; 2023 € 670.000).

Relevante beleidsdocumenten

Wonen:

a. Masterplan Wonen Soest, raad 19 mei 2020
b. Huisvestingsverordening gemeente Soest, raad 4 maart 2021
c. Doelgroepenverordening Soest, raad 14 oktober 2021
d. Woondeal addendum regio Amersfoort, regio 14 juli 2021
e. De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Gemeente Soest 2023
f. Plan van Aanpak Soest Omgevingswetproof (januari 2018)
   Op 10 februari 2022 zijn de volgende raadsbesluiten genomen (zie raadsvoorstel Omgevingswet - Sturingsfilosofie, adviesrecht en participatie en raadsvoorstel verplichte adviescommissie onder de Omgevingswet)
g. Omgevingsvisie Soest en Soesterberg en Opdrachten voor omgevingsprogramma's), raad 21 december 2021
h. Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort 2030-2040 raad, 14 oktober 2021
i. Gebiedsvisie Dalweg, raad 17 december 2020

Klimaat:

j. Gemeentelijk water - en rioleringsplan 2018-2022, (GWRP) raad 21 december 2017
k. Programma Energietransitie 2020-2025,raad 6 februari 2020
l. De Uitvoerings- en Handhavingsstrategie Regio Utrecht (U&H-strategie) 2022-2023
m. Landelijke handhavingsstrategie (LHS) en Leidraad LHS RUD Utrecht
n. Nota bodembeheer gemeente Soest 2021-2031, raad 10 februari 2022
o. Beleidsnota PFAS, raad 10 februari 2022
p. Grondstoffenaanpak 2021-2023, raad 17 december 2020

Economie:

q. Toetsingskader ruimte voor bedrijven, raad 22 februari 2018
r. Retailbeleid Soest en Soesterberg 2016-2026, raad 22 december 2016
s. Beleidsplan Recreatie en Toerisme 2012-2020, raad 16 februari 2012
t. Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021, GS 4 oktober 2021
u. Horecabeleid buitengebied Soest 2019-2029, raad 10 oktober 2019

Mobiliteit en infrastructuur:

v. Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP), raad 30 oktober 2008
w. Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) Oplegnotitie, college maart 2017
x. Nota parkeernormen auto en fiets 4e herziening, raad 14 oktober 2021)
y. Evaluatie en herijking VERDER-pakket, raad 26 maart 2015)

Natuur en Landschap:

z. Landschaps- en natuurontwikkelingsplan LOP), raad 19 maart 2020
aa. Nota de Groene kernkwaliteit van Soest, raad 23 januari 2014
bb. Nota Bescherming en kap van bomen, raad 15 november 2012
cc. Bosnota 2013-2022, raad 12 februari 2014

Programma 3 – Sociale leefomgeving

Deelprogramma 3.1 Sociaal Domein

We willen er zijn voor de mensen die ons nodig hebben. Daarom zit het sociaal domein in een langdurig proces van transformeren, een verandering in denken en doen. Samen met onze maatschappelijke partners bieden wij onze inwoners perspectief. Gezamenlijk maken we het mogelijk dat inwoners hun eigen mogelijkheden benutten en organiseren we zorg en ondersteuning steeds effectiever en dichterbij voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Om ervoor te zorgen dat de inwoners die ons nodig hebben ook op onze zorg en ondersteuning kunnen blijven rekenen, is het nodig dat we het sociaal domein duurzaam betaalbaar houden. Afgelopen jaren hebben wij gewerkt aan het versterken van grip op het sociaal domein en doen we steeds meer aan preventie.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Nieuwe meerjarige Visie Sociaal Domein

Waar wij in 2022 zijn begonnen met de voorbereidingen voor een nieuwe visie op het sociaal domein, willen wij die in 2023 vaststellen. Met de kennis en ervaringen van nu gaan wij samen met inwoners, partners en gemeenteraad aan de slag om te komen tot een nieuwe visie op het sociaal domein die past bij de vragen van nu. Daarbij maken we gebruik van ervaringen, kennis en inzichten vanuit de coronacrisis, die beschreven zijn in de impactanalyse. Ook ervaringen vanuit de gebiedsgerichte aanpak Smitsveen, ervaringen van onze partners in Soest en Soesterberg en de resultaten van de verschillende businesscases nemen we daarin mee. Het participatietraject stemmen we op inhoud en uitvoering af op de sport- en cultuurnota. We maken verbinding met het fysieke domein en maken gebruik van de lokaal beschikbare data. De nieuwe visie is ook aanleiding voor verdere uitwerking in onderliggende beleidsvelden zoals schuldhulpverlening, armoedebeleid, jeugdhulp, participatie en wonen met zorg. Daarnaast zal dit ook leiden tot een herijking van subsidies/subsidiesystematiek (2024). De nieuwe visie Sociaal Domein kunnen wij op dit moment nog niet financieel vertalen in de meerjarenbegroting.

Regionale inkoop Jeugd en Wmo

We kopen zorg en ondersteuning in voor inwoners die dat nodig hebben. De inkoop wordt voor het grootste deel op regionaal niveau uitgevoerd. In 2022 is er een nieuw inkoopproces gestart voor jeugdhulp, beschermd wonen, ambulante begeleiding en maatschappelijke opvang. De inkoop doen we op een andere manier: in plaats van een groot aantal aanbieders tegelijkertijd te contracteren, contracteren we nu per perceel één consortium (één partij of meerdere samenwerkende partijen). In 2023 bereiden we de inrichting van de organisatie hierop voor en na deze implementatieperiode in 2023 start het consortium in 2024. Voor inwoners kan dit betekenen dat ze begeleiding gaan krijgen van nieuwe hulpverleners. Gezamenlijk met het consortium, de huidige zorgaanbieders, onze sociale teams en het RISB (Regionaal Inkoop- en Subsidiebureau) bereiden we de overgang van (nieuwe) begeleiding voor onze inwoners voor. Voor regie hierop en relatiebeheer is voor de komende drie jaar extra inzet nodig.

Voorbereiden op meer taken gemeentelijke teams en in de sociale basis

Door de verdere transformatie waarin steeds meer taken verschuiven van de specialistische aanbieders naar onze teams en de sociale basis verwachten we een grotere druk op onze eigen teams en de sociale basis. Bijvoorbeeld als het gaat om Eigen Begeleiding. Dit is een regionale ontwikkeling. We hebben hiervoor extra budget opgenomen om deze nieuwe taken goed uit te kunnen voeren.

Meer transformatie door nieuwe businesscases

Om de hulp, zorg en ondersteuning te verbeteren en het sociaal domein betaalbaar te houden is vernieuwing belangrijk. De afgelopen jaren hebben we ervaring opgedaan met maatschappelijke businesscases die de beweging van specialistische voorzieningen naar meer algemene en preventieve voorzieningen op gang brachten. Het doel is een duurzame verandering in het sociaal domein teweeg brengen waarbij de kwaliteit voor de inwoner toeneemt en hoge kosten voorkomen worden. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor onze sociale teams en onze partners in de sociale basis. In 2022 hebben we vanuit het innovatiebudget maatschappelijke businesscases ontwikkeld. Voor 2023 hogen we het innovatiebudget op, zodat we kunnen blijven investeren. We stellen daarmee voor om het innovatiebudget voor de businesscases jaarlijks op hetzelfde niveau te houden om zo continue voortgang en verbetering te borgen.

Overbruggingsbudget

Door de verdere transformatie in het sociaal domein komen er steeds meer taken bij de sociale basis te liggen. Deze sociale basis bestaat uit meer partners dan partijen in 'Samen voor Soest'. Zij zijn van groot belang voor onze inwoners en dit belang groeit. Met deze partijen werken we al jaren samen en we zien dat dit zijn vruchten afwerpt. Een voorbeeld is het project 'Welzijn op recept'. Hiermee zorgen we voor een betere aansluiting tussen de huisartsen en ons welzijnswerk. Een samenwerking die tot voor kort nog maar weinig van de grond kwam. Hierdoor ontstaat er meer kennis van elkaars expertise, waardoor inwoners op een meer laagdrempelige manier worden ondersteund. Om deze beweging te verduurzamen is het belangrijk dat we hier meer structureel middelen voor kunnen inzetten. Dit geldt ook voor projecten als bijvoorbeeld: Mijn Leven 2.0, Homies van Present, Join Us en het jongerenwerk op het Griftland. Deze activiteiten dragen bij aan het voorkomen van duurdere zorg en het zo laagdrempelig mogelijk ondersteunen van onze inwoners. Zij leveren een meerwaarde aan het welzijn van onze inwoners en zijn daarom een essentiële aanvulling op het werk dat we in het versterken van de sociale basis al doen (zie verderop in de tekst). De structurele financiering van deze initiatieven is echter niet geborgd. Daarom is het voorstel om dit soort initiatieven de komende twee jaar te blijven ondersteunen met een overbruggingsbudget. Aansluitend op het visie-traject volgt een uitvoeringsplan en een evaluatie van onze subsidies en subsidiesystematiek. Dan kunnen we besluiten dit type activiteiten wel of niet structureel te borgen.

Datagestuurd werken

In Soest hebben we al de nodige databronnen om de instroom, doorstroom en uitstroom uit zorg te meten. Ook hebben we data rondom de eigen begeleiding en is er regionaal aandacht voor. Deze duiding willen we gebruiken bij de transformatieopgave, zodat we de effecten kunnen monitoren. In het kader van grip op het sociaal domein willen we onder andere meer datagestuurd beleid maken. Hiervoor is goede (real time) monitoring noodzakelijk en duiding van de effecten met oog op de transformatieopgave. Datasturing vraagt specifieke expertise en de nodige tijd en aandacht, zowel lokaal als in regionaal verband. Daarom nemen we extra budget op.

Stip op de horizon gemeenschappelijke regeling Baarn, Bunschoten, Soest

Om de dienstverlening aan onze inwoners op een zo hoog mogelijk niveau te houden werken wij samen met Baarn en Bunschoten aan een plan om de huidige samenwerking te versterken. Daartoe is in de afgelopen periode de samenwerking geanalyseerd en wordt nu, op basis van een plan van aanpak, gewerkt aan het concretiseren van de 'Stip op de horizon' voor onze samenwerking. Dit vraagt ook beslissingen over de wijze van samenwerken. Daarom werken we, naast de genoemde praktische versterking, ook aan het opstellen van een advies over een passende richting van BBS voor de toekomst.

We willen bereiken dat inwoners steeds zelfredzamer zijn en meer meedoen naar vermogen. We willen ook dat inwoners van Soest zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en zich daar veilig voelen. We willen dit bereiken door in het programma sociaal domein activiteiten uit te voeren aan de hand van vier thema's.

Dit zijn de thema's waar iedere inwoner van Soest mee te maken krijgt, afhankelijk van levensfase en persoonlijke behoefte.

- In Soest groeien we op
- In Soest leren en werken we
- In Soest doen we een leven lang mee
- In Soest voelen we ons veilig

In Soest groeien we op

Opgroeien in Soest gaat over onze maatschappelijke inspanningen om nieuwe generaties kinderen en jongeren groot te brengen en toe te rusten voor een volwassen bestaan. Dat doen we niet alleen. Daar hebben we ouders, onderwijs, huisartsen, jeugdartsen en onze welzijnspartners bij nodig. Hieronder volgt een samenvatting van onze inzet in 2023.

Jeugdbescherming: Toekomstscenario veilig opgroeien

In 2019 is het "Toekomstscenario kind en gezinsbescherming" geschetst die de ontwikkeling aangeeft van jeugd en veiligheid in de komende jaren. Kenmerkend daarvoor is dat het jeugdteam de constante factor is in het gezin wanneer hulp nodig is. Onder regie van het jeugdteam zetten we gespecialiseerde jeugdhulp in en vragen we zo nodig een kinderbeschermingsmaatregel aan. Dat vraagt een intensivering van preventieve taken die tot nu toe grotendeels door Samen Veilig Midden Nederland worden uitgevoerd. Deze transformatie vraagt zowel regionaal met de ketenpartners als lokaal projectmatig aandacht in 2023. De gesprekken over wat dit budgettair betekent lopen nog.

De bescherming voor kinderen en gezinnen, en daarmee het jeugdbeschermingsstelsel, moet meer gezinsgericht, eenvoudiger, lerend en transparanter worden ingericht. Rechtsbescherming moet gewaarborgd zijn. Hiervoor is in 2021 landelijk een toekomstscenario ontwikkeld. Het Rijk stimuleert gemeenten om te gaan werken volgens de uitgangspunten van het toekomstscenario en roept gemeenten op om hiervoor de middelen vanuit de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen (POK-gelden) in te zetten. We reserveren hiervoor middelen in deze begroting.

Opgroeien en opvoeden via Gezinsondersteuning

De coronacrisis heeft ons geleerd dat veel gezinnen het niet makkelijk hebben (gehad). Vanuit ons jeugdteam en de sociale basis ontvangen we signalen dat gezinnen te maken hebben met stressvolle situaties rond opgroeien en opvoeden. Voor 2023 nemen we budget op om de na-ijleffecten van corona op te vangen. Daarnaast geven we in 2023 een vervolg aan het opzetten van Gezinsondersteuning in onze gemeente. Dit doen we bijvoorbeeld door de inzet van de Gezinsparaplu en het organiseren van een netwerk voor vrijwilligers, ouders, pleeggezinnen en gezinshuizen. Met als doel dat kinderen veilig kunnen opgroeien en dat we jeugdzorg voorkomen. Daarnaast hebben we in Smitsveen ervaringen opgedaan over opvoedondersteuning. In 2023 onderzoeken we of we dit kunnen verbreden naar andere wijken in onze gemeente.

In Soest leren en werken we

In Soest hebben we de ambitie dat iedereen meedoet naar vermogen. Voor de één is dat een betaalde baan, voor de ander scholing en voor een groep inwoners is het een vorm van dagbesteding of vrijwilligerswerk. Hieronder volgt een samenvatting van onze inzet in 2023.

Arbeidsparticipatie

We zien in de hele arbeidsmarktregio nog altijd een grote krapte op de arbeidsmarkt. Met name in de beveiliging, detailhandel, horeca en logistiek wordt in onze regio veel personeel gezocht. Deze vacatures sluiten echter vaak niet aan bij de mogelijkheden en talenten van onze inwoners met een uitkering. We zullen daarom samen met de regiogemeenten, UWV en het regionale Werkgeversservicepunt extra inzetten op omscholing en leren op de werkplek, om zo de mismatch op de arbeidsmarkt tegen te gaan.
Ook onze inzet om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen blijft onverminderd. Met name voor mensen met zwaardere beperkingen die voorheen bij de sociale werkvoorziening terecht kwamen, is het moeilijk om een werkplek te vinden bij reguliere werkgevers. Daarom zijn we in 2022 een pilot gestart samen met onze uitvoeringsorganisatie BBS en RWA/Amfors met als doel nieuwe beschutte werkplekken bij reguliere werkgevers te creëren voor deze doelgroep. In 2023 evalueren we de resultaten. Daarnaast zullen we in 2023 mogelijk in toenemende mate Oekraïense vluchtelingen die we opvangen naar werk moeten begeleiden.

Nieuwe wet Inburgering

In 2022 zijn we gestart met de nieuwe wet Inburgering. Door de verhoogde taakstelling voor het huisvesten van statushouders verwachten we ook in 2023 meer inburgeraars dan we van tevoren hadden voorzien. We hebben het inburgeringsaanbod zoveel mogelijk lokaal georganiseerd samen met lokale partners waaronder Vluchtelingenwerk en onze Uitvoeringsorganisatie BBS. In hoeverre de door het Rijk toegekende budgetten toereikend zijn, wordt ook landelijk in 2023 nader bekeken. Met de ervaringen die we hebben opgedaan starten we in 2023 samen met de gemeente Baarn en Bunschoten voor de volgende jaren een aanbestedingstraject. We hebben dan meer inzicht in de markt van taalaanbieders en kunnen een duidelijk pakket van eisen neerleggen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat het Rijk de verhoogde instroom van inburgeraars zal compenseren.

Financiële zelfredzaamheid

In 2023 en verder zetten we ons inlooppunt voor geldzaken, Geld op Orde Soest (GOOS), voort. We willen dat GOOS een plek is waar iedereen met vragen over geldzaken terecht kan, zodat financiële problematiek wordt voorkomen of opgelost. Na de coronaperiode zoeken we nu naar een hernieuwde vorm van samenwerking tussen de partners binnen GOOS. We willen het inlooppunt uitbreiden en meer bekendheid geven. Hiervoor maken we extra budget vanuit de middelen naar aanleiding van de toeslagenaffaire (POK-gelden) vrij, omdat we bij GOOS ook een bijdrage leveren aan de rechtsbescherming van inwoners.
Door de enorme stijging van energieprijzen en kosten van andere basisbenodigdheden verwachten we dat een grote groep inwoners zeer binnenkort niet meer kan rondkomen. Als gemeente hebben we mogelijkheden om te ondersteunen, maar dit is niet voor iedereen voldoende om dan te kunnen rondkomen. We doen wat binnen onze wettelijke mogelijkheden ligt om onze inwoners financieel te ondersteunen. Ook voeren wij bijvoorbeeld de landelijke regeling van de energietoeslag uit en in 2023 gaan we verder met de extra regelingen die mogelijk nog vanuit de rijksoverheid komen. Kabinet, VNG en Divosa maken afspraken over een gezamenlijke aanpak geldzorgen, armoede en schulden en stellen daarmee structurele budgetten en een ondersteuningsprogramma voor gemeenten beschikbaar vanaf 2023.

Gezien de energiecrisis en de stijgende kosten raken lage en middeninkomens in snel tempo in financiële problemen. We willen daarom de ingezette vroegsignalering van schulden continueren en uitbreiden zodat we op meer (vroege) signalen kunnen acteren zodat we investeren in het voorkomen van grote problemen.

Doelgroepenvervoer

Vanaf december 2023 worden gemeenten in de provincie Utrecht zelf verantwoordelijk voor het inkopen, beheren en uitvoeren van sociaal-recreatief Wmo-vervoer. We werken hiervoor samen met 22 gemeenten in de provincie Utrecht. We gaan in een gezamenlijk aanbestedingstraject het vervoer en contractbeheer inkopen. Per 1 januari 2024 wordt de nieuwe vervoerder operationeel.

In Soest doen we mee een leven lang

Meedoen bij voorkeur in je eigen omgeving, dat is waar dit thema om draait. Ook als je ouder wordt en je leeft met een (financiële) beperking. Hieronder volgt een samenvatting van onze inzet in 2023.

Inclusie en diversiteit

In 2023 willen we gericht uitvoering geven aan het Regenboog Stembusakkoord en maken hier in 2023 geld voor vrij. We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen en dat een inclusieve samenleving kansen voor iedereen biedt. Dit gaat niet vanzelf en verdient daarom extra aandacht. Onderzoek wijst uit dat vrouwen, LHBTI+ en mensen met een migratieachtergrond vaker te maken hebben met (sociale) onveiligheid. In het participatietraject van de visie op het sociaal domein willen we hierover met inwoners in gesprek om te horen wat hun wensen zijn en hoe we belemmeringen zoveel mogelijk kunnen wegnemen. In regionaal verband ontwikkelen we daarom activiteiten op het gebied van inclusie, diversiteit, antidiscriminatie en toegankelijkheid. Ook willen we het meldpunt antidiscriminatie meer bekendheid geven en gezamenlijk met het meldpunt hier gericht actie op ondernemen.

Intensiveren en verbeteren samenwerking sociale basis

Samen met de grootste subsidiepartners binnen de sociale basisinfrastructuur, SWOS, Balans, Idea, GGD, Welzijn en MEE, die zich hebben verenigd in Samen voor Soest, hebben wij een uitvoeringsagenda opgesteld. In deze Uitvoeringsagenda Subsidiepartners Welzijn en Gezondheid staan de gezamenlijke doelen van onze partners.
Aan de hand van een overzicht van alle aangeboden activiteiten maken zij inzichtelijk wat zij doen, voor wie zij het doen en waarom zij dit doen. Samen met gemeente en andere partners in het sociaal domein zorgen zij dat inwoners gebruik kunnen maken van laagdrempelige ondersteuning en er wordt ingezet op preventie via bijvoorbeeld het jongerenwerk, taalstimulering, stratenaanpak en opvoedondersteuning. We gaan hierbij uit van de positieve ontwikkeling van onze inwoners en stimuleren dit door de mogelijkheden te bieden om zo normaal als mogelijk mee te kunnen doen in onze samenleving. Om dit te bereiken zetten we in op effectieve, versterkte preventie in het sociaal domein om passende hulp te bieden en zorgkosten te voorkomen. In 2023 gaan wij de wijze van subsidiëren (BCF) in samenspraak met onze partners herijken. Ook worden onze partners nauw betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe Visie Sociaal Domein.

Inkoopbesluit

In 2023 gaan we verder met het gelijktrekken van de looptijd van een aantal ingekochte producten, waardoor de regiogemeenten in de toekomst contracten gelijktijdig aan kunnen passen. Het gaat bijvoorbeeld om de ingekochte producten regiotaxi en leerlingenvervoer. Op het moment dat lokaal afgesloten overeenkomsten aflopen, onderzoeken we of we de inkoop regionaal kunnen beleggen om daarmee effectiviteit en kostenbesparing te realiseren.

Gezondheidsbeleid

Lokaal gezondheidsbeleid is als gevolg van corona op sommige delen urgenter geworden. De cijfers uit de monitor GGDrU geven aan dat niet alleen meer ouderen maar ook jongeren meer eenzaamheid ervaren, gezonde leefstijlkeuzes niet voor iedereen voor de hand liggen en (recreatief) roken en alcoholgebruik iets boven het regionaal gemiddelde ligt. In het participatietraject van de visie op het sociaal domein willen we hierover met inwoners in gesprek. In voorgaande jaren zijn belangrijke eerste stappen gezet op het gebied van preventie en eenzaamheidsbestrijding met het lokale sportakkoord, preventieakkoord en gezondheidsakkoord, maar is de noodzaak op een meer integrale aanpak ook duidelijk geworden. Voor 2023 worden daarom de eerste stappen gezet om preventie en gezondheidsbevordering meer integraal aan te pakken en uit te voeren.

Beschermd wonen

In 2023 wordt de uitkomst van de regionale aanbesteding voor inkoop jeugdhulp en Wmo bekend, waar ook beschermd wonen onder valt. Daarnaast wordt beschermd wonen waarschijnlijk per 1 januari 2024 gedecentraliseerd naar de gemeenten met een ingroeipad van tien jaar. Ook is het kabinet bezig met de voorbereiding van het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel. Met het woonplaatsbeginsel wordt geregeld dat alle gemeenten voortaan verantwoordelijk zijn voor beschermd wonen voor de eigen inwoners. In samenwerking met de zorgaanbieders en de regio bereiden we ons hierop voor.

Sinds 2022 financieren wij bemoeizorg zelf, voorheen werd dit gefinancierd via de centrumgemeente. In het najaar van 2022 wordt besloten hoe bemoeizorg in 2023 wordt georganiseerd en gefinancierd. De geschatte kosten hebben we opgenomen in de begroting. Veel mensen met een psychische kwetsbaarheid wonen zelfstandig in de wijk. Ook is er de beweging gaande dat met mensen met een psychische kwetsbaarheid weer zelfstandig gaan wonen of dat ze langer zelfstandig blijven wonen. Dit vraagt om een blijvende aandacht binnen de sociale basisinfrastructuur en de samenleving voor deze inwoners. Daarnaast vraagt dit om een goede afstemming en samenwerking tussen het fysieke en het sociale domein, zodat er voldoende geschikte woonruimte is voor deze inwoners.

Abonnementstarief Wmo

Het abonnementstarief Wmo maximeert de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen. Dit maakt het voor inwoners aantrekkelijk om ondersteuning en/of hulpmiddelen af te nemen van de gemeente in plaats van de reguliere markt (het heeft een aanzuigende werking). De aanzuigende werking blijkt tot nu toe vooral bij aanvragen voor hulp bij het huishouden, vervoer en hulpmiddelen. De groei was bij hulp bij het huishouden in 2022 niet erg groot, mogelijk is die groei aan het afvlakken. Echter heeft de coronacrisis ook effect gehad op de afname van huishoudelijke hulp. Daardoor kan de groei in 2023 weer toenemen.

Het huidige kabinet wil het abonnementstarief ondanks de wens van veel gemeenten niet in zijn algemeenheid afschaffen. Voor specifiek hulp bij het huishouden denkt het kabinet wel aan aanpassingen naar een eerlijkere eigen bijdrage, met landelijke normen en met oog voor de betaalbaarheid voor lage inkomens en middeninkomens. Gestreefd wordt naar invoering per 2025.

Voor 2023 willen we de lopende mantelovereenkomsten huishoudelijke hulp (met één grote landelijke aanbieder en vijf erbij gecontracteerde aanbieders) verlengen met een tariefsindexering. Daarvan zijn de gevolgen voor het budget nu nog niet bekend.

Sociaal-cultureel centrum Soesterberg
Het groeiend aantal inwoners van Soesterberg vraagt erom dat de sociaal culturele voorzieningen mee groeien. Zie hiervoor paragraaf 1.4 in deze begroting.

In Soest voelen we ons veilig

Je veilig voelen is één van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners. En dan niet alleen voor de inwoners met wie het goed gaat, maar ook voor de inwoners voor wie het niet vanzelfsprekend is om aansluiting te vinden bij de samenleving. Je veilig voelen in Soest betekent je thuis voelen in Soest. De inzet vanuit het sociaal domein gebeurt in nauwe samenhang met het deelprogramma Veiligheid. Hieronder volgt een samenvatting van onze inzet in 2023.

Smitsveen
Het Project Smitsveen eindigt formeel per 31 december 2022. Een aantal structurele activiteiten in de wijk lopen door tot in 2025. Daarnaast verlengen we ook een aantal incidentele activiteiten tot in 2025. Samen met de sociale basis kijken we hoe we de werkzaamheden kunnen bestendigen.
We blijven oog houden voor wat werkt, wat de wijk wenst en wat verder nodig is om de leefbaarheid en veiligheid in Smitsveen in ieder geval op dit niveau te houden.
Uit deze wijkaanpak zijn mooie lessen te trekken. We gaan onderzoeken of (delen van) deze wijkaanpak bruikbaar kan zijn voor andere wijken. Dit nemen we ook mee in de nieuwe Visie Sociaal Domein.

Wet verplichte Ggz
De taken in het kader van de Wet verplichte Ggz zijn bij de GGD belegd. In 2023 willen we meer aandacht besteden aan de wederkerigheid. Dit houdt in dat we naast de vergaande inbreuk die we bij de Wet verplichte Ggz doen op iemands vrijheid ook kwalitatief goede zorg moeten bieden. Gedurende de periode dat dwang wordt toegepast, besteden we aandacht aan voorzieningen als huisvesting en middelen van bestaan die noodzakelijk zijn om de verplichte zorg te beëindigen. Voor inwoners die verplicht worden opgenomen doen we daar al veel in. We onderzoeken de mogelijkheid om dit meer aan te bieden aan inwoners die vrijwillig worden opgenomen.

In onderstaande tabel worden de voorstellen Sociaal Domein voor de begroting 2023 vermeld.

Voorstellen (autonoom)	2023	2024	2025	2026
Volksgezondheid conform begroting GGD	55	55	55	55
Sociaal Domein algemeen Smitsveen				-124
Sociaal Domein algemeen innovatiebudget				-50
Jeugd	339	339	339	339
Welzijn BCF partijen	138	138	138	138
WMO ZIN en PGB WMO	89	89	89	89
Toename aanvragen mantelzorgcompliment	24	24	24	24
Beschermd wonen LVB	5	5	5	5
Bemoeizorg	73	73	73	73
CVV taxivervoer	51	51	51	51
WMO hulpmiddelen woningaanpassing	48	48	48	48
RWA/ Sociale werkplaats	-56	-52	-50	-88
Schuldhulp	26	26	26	26
Totaal voorstellen (autonoom)	**792**	**796**	**798**	**586**
Overige voorstellen				
GOOS (POK gelden)	50	50	50	50
Versterken aanpak vroegsignalering	50	50	50	50
Extra inzet begeleiding van de ontwikkeleing Jeugdwet (POK gelden)	50	50		
Visie sociaal domein	50			
Anti discriminatie beleid	30			
Sociaal cultureel centrum	220	180	180	180
Herijken subsidie methodiek		100		
Innovatiebudget	100	100	150	200
Datasturing/Monitoring	100	100	100	100
Overbruggingsbudget	200	200		
Versterken teams (jeugd en sociaal) en sociale partners	250	250	250	250
Inkoop sociaal domein	100	100	100	
Extra kosten jeugdhulp i.v.m. corona	300			
Totaal overige voorstellen	**1.500**	**1.180**	**880**	**830**

Deelprogramma 3.2 Onderwijs

Het onderwijs aan onze kinderen en jongeren is in goede handen bij de 20 scholen in onze gemeente. Samen met onze onderwijspartners willen we het beste uit kinderen willen halen. Dit doen we door het uitvoeren van wettelijke onderwijstaken en het besteden van het budget in het deelprogramma onderwijs.

- We werken aan onderwijskansenbeleid
- We zorgen voor passend vervoer
- We verbeteren de aansluiting onderwijszorg – jeugdzorg
- We voeren het Nationaal Programma Onderwijs uit

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

MFA Ludgerusschool

Het schoolbestuur SKOSS heeft de gemeente benaderd eind 2021 met een voorstel voor de ontwikkeling van Ludgerusschool in Soest-Zuid tot een multifunctionele accommodatie (MFA). Het plan voorziet naast het vormen van een Integraal Kind Centrum (IKC) in ruimtes die multifunctioneel kunnen worden gebruikt conform het IAB. De behoefte en de (financiële) bijdrage van de gemeente voor de haalbaarheid van dit plan wordt momenteel onderzocht.

Een kansrijke start voor ieder kind

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) moet kinderen met achterstanden helpen om deze in te lopen en dient tevens te voorkomen dat onderwijsachterstanden ontstaan. Gemeenten en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor de VVE: de gemeente voor de voorschoolse educatie, de schoolbesturen voor de vroegschoolse educatie.
Ook voor schoolgaande kinderen is toegang tot kinderopvang (BSO) van toegevoegde waarde voor hun ontwikkeling; ongeacht of hun ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag. Geclusterde voorzieningen (IKC's) bieden de mogelijkheid voor het realiseren van een doorgaande ontwikkellijn voor alle kinderen van 0 tot en met 12 jaar.

Via ons onderwijskansenbeleid streven we naar voorschools aanbod dat naadloos aansluit op het basisonderwijs. We willen dat alle jonge kinderen ter voorbereiding op het basisonderwijs minstens twee dagdelen per week deelnemen aan een voorschools programma. Met dit beleid scharen we ons achter de plannen van het kabinet om elk kind recht op kinderopvang te geven door het voor ouders (vrijwel) gratis te maken.

Als alle kinderen naar de kinderopvang gaan, kunnen scholen en kinderopvang veel makkelijker samenwerken, onderwijstijd en opvangtijd door elkaar laten lopen en alle kinderen sport, muziekles en andere mogelijkheden bieden voor talentontwikkeling.
Als gemeente nemen we het initiatief en de regie om de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang tot stand te brengen. Daarbij maken we gebruik van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Gemeente en schoolbestuurders zijn eigenaar van deze agenda. Vaste gesprekspartners aan de LEA-overlegtafel zijn het samenwerkingsverband De Eem en de houders van onze voorscholen.
Met de LEA structureren we onze samenwerking en brengen we focus aan in onze gedeelde ambities voor de komende jaren. Het maken van nieuwe gezamenlijke afspraken over het vergroten van onderwijskansen in 2023, is zo'n gedeelde ambitie die wij samen met de partners van de LEA zullen oppakken. Door eerst hiermee aan de slag te gaan, kunnen we in 2024 aan de slag met het herijken of vernieuwen van ons onderwijskansenbeleid.

Inclusiever onderwijs

Het is belangrijk dat onderwijs en gemeenten goed met elkaar samenwerken, zodat elk kind veilig kan opgroeien, met optimale ontwikkelkansen. De gemeente gaat over preventiemaatregelen, basishulp en gespecialiseerde zorg voor de jeugd. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van een goede onderwijsplek aan alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit noemen we passend onderwijs. Scholen hebben hier een zorgplicht voor.

Wat doen we in 2023?

- Samen met het samenwerkingsverband en de schoolbesturen maken we afspraken over onze bijdrage aan het centraal stellen van het Soester kind en zijn onderwijsbehoefte.
- We zorgen voor voldoende inzet van jeugdzorg op scholen.
- De zorgen over de effecten van de pandemie hebben geleid tot het Nationaal Programma Onderwijs voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na Covid-19. Ook voor het komend jaar ontvangen we extra middelen om scholen te ondersteunen bij de aanpak van Covid-19 vertragingen.

Deelprogramma 3.3 Sport, kunst en cultuur

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners uit Soest en Soesterberg sporten en bewegen en cultureel actief zijn. Beide beleidsterreinen dragen bij aan de gezondheid, sociale cohesie, persoonlijke expressie en ontwikkeling. Vanuit het sportbeleid zetten wij in op een leven lang met plezier sporten en bewegen in Soest en Soesterberg. Ook cultuur draagt bij aan mentale gezondheid, een sociaal netwerk, een fijn woonklimaat en persoonlijke ontplooiing. Sport, kunst en cultuur raken ook aan thema's zoals gezondheid, onderwijs en het sociaal domein. Daarom zorgen we ervoor dat we nauw samenwerken met deze terreinen om onze doelen te bereiken.
We realiseren onze doelstellingen door het uitvoeren van taken en besteden van het budget in het deelprogramma sport, kunst en cultuur:

- We stimuleren sporten, bewegen en cultuurparticipatie
- We ontwikkelen en onderhouden gemeentelijke sportaccommodaties
- We werken aan het gemeentelijke sport- en cultuurbeleid en het uitvoeren hiervan.

Global goals

Dit deelprogramma draagt bij aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen:

Gemeentelijk sportbeleid

Ons motto in dit kader is: 'Een leven lang met plezier sporten en bewegen in Soest en Soesterberg'. Hoe we daar invulling aangeven staat o.a. in ons Sport- en Preventieakkoord. Wij werken samen met andere partijen om onze doelstellingen te halen. Ook in 2023 werken wij verder aan de doelstellingen en acties die opgenomen zijn in ons lokaal Sportakkoord. Zie ook 'Sportstimulering'.

Sportnota

In 2023 ronden wij het traject om te komen tot een nieuwe sportnota af. De input die wij samen met de Sportfederatie hebben verzameld over de effecten van corona krijgen hierin een plek. Met een nieuwe nota willen wij inspelen op actuele en toekomstige ontwikkelingen op het gebied van bewegen en sport(en). We gaan onderzoeken hoe we tot meer integrale samenwerking tussen sport & bewegen en sociaal domein kunnen komen ten behoeve van onze inwoners. Laagdrempelige sport- en beweegactiviteiten kunnen de participatie en eigen kracht van onze (kwetsbare) inwoners versterken. Op deze manier kan zwaardere en duurdere zorg en ondersteuning beperkt of wellicht voorkomen worden. Sporten & bewegen is ook een middel om de sociale samenhang en leefbaarheid te bevorderen.

De nota zal ook ingaan op de doorontwikkeling en de organisatievorm van de buurtsportcoaches. Verder kijken we of we beleid kunnen opstellen hoe we bewegen en sporten in de buitenruimte kunnen stimuleren.

Exploitatie zwembad
We gaan op grond van de huidige overeenkomst van 1-1-2022 t/m 31-12-2024 verder met de exploitatie van het zwembad met de huidige huurder. Daarna biedt de huidige overeenkomst de mogelijkheid om indien nodig nog met twee jaar te verlengen.

Onderzoek toekomst zwembad
In het kader van het nieuwe coalitieakkoord willen wij in 2023 een onderzoek doen naar de toekomst van het zwembad. Het zwembad is in 1991 gebouwd. Om het gebouw in de toekomst te kunnen blijven gebruiken is in ieder geval een renovatie noodzakelijk. Ook (gemeentelijke) duurzaamheidsambities vragen om een investering in het zwembad. Dit onderzoek vindt plaats tegen de achtergrond van een exploitatieovereenkomst die de komende jaren afloopt. Voor dit onderzoek is externe expertise noodzakelijk. Om deze expertise in te kunnen zetten, doen we een budgetaanvraag van € 50.000 hiervoor.

Evaluatie Right to challenge AGAVS
In 2020 zijn we een Right to challenge aangegaan met volleybalvereniging AGAVS en schoonmaakbedrijf De Klopgroep. Deze Right to challenge gaat over de schoonmaak van sporthal De Banninghal. AGAVS doet in dit kader zelf een aantal schoonmaakwerkzaamheden. In 2023 gaan wij deze Right to challenge evalueren.

Sportstimulering

Sport- en preventieakkoord
Met het Sport- en Preventieakkoord stimuleren wij onze inwoners om een leven lang met plezier te bewegen en gezonder te leven. Dit doen wij niet alleen. Wij werken met heel veel partijen samen om dit te realiseren. Wij verwachten dat het rijk uitkeringen op het gebied van gezondheidsbevordering, sport- en beweegstimulering en het versterken van de sociale basis gaat bundelen. En dat hiervoor één specifieke regeling komt. Met ons Sport- en Preventieakkoord bereiden we ons daar alvast op voor.
Vanuit deze akkoorden ontwikkelen we verschillende projecten, zoals een nieuw digitaal platform sportinsoest.nl. Deze vernieuwde website moet het voor inwoners en sport- en beweegaanbieders makkelijker maken om vraag en aanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. De juiste sportmatch vinden wordt hierdoor makkelijker en laagdrempeliger. 'Vitaal Soest! Sportcafé voor ontmoeten, kennisdeling en inspiratie' is een laagdrempelige bijeenkomst voor en door sport- en beweegaanbieders. 'Vitaal Soest' stimuleert samenwerking en kennisdeling binnen de sport- en beweegsector in Soest. Deze bijeenkomsten zetten wij, na de succesvolle bijeenkomsten in 2022, voort in 2023.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Helaas hebben gezinnen niet altijd voldoende financiële middelen om kinderen te laten sporten. Daarom is er het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Vanuit dit fonds wordt de contributie of lesgeld van een sportvereniging, muziekschool of een andere sportieve of creatieve activiteit betaald. Dit zodat kinderen toch kunnen meedoen. Een groot deel van het budget besteden wij aan zwemlessen zodat kinderen de zwemdiploma's A en B kunnen halen.
Een van de buurtsportcoaches tezamen met de jongerencultuurcoach is het aanspreekpunt voor dit fonds. Met de verlenging van de brede regeling combinatiefunctionarissen in 2023 kunnen deze personen deze (verbindende) rol blijven vervullen.

Gemeentelijke sportaccommodaties

Wij willen dat onze gemeentelijke sportaccommodaties veel gebruikt worden en ook voor meerdere doelen. Ook vinden wij het belangrijk dat onze sportaccommodaties voldoen aan de laatste eisen. In 2023 investeren wij ook weer in onze gemeentelijke sportaccommodaties.

Bouw nieuwe sporthal

In 2023 ronden wij de bouw van de nieuwe sporthal bij Sportboulevard De Engh af. Wij verwachten dat in het vierde kwartaal van 2023 de bouw van de nieuwe sporthal en de interne verbouwing van het huidige sportcomplex klaar zijn. Eind 2023 kunnen het bewegingsonderwijs en de sportverenigingen de nieuwe hal gebruiken. Als de nieuwe sporthal in gebruik is, worden sporthal Beukendal en gymnastieklokaal Paulus Potter gesloopt. Sporthal Beukendal maakt onderdeel uit van de Dalwegvisie, dus deze locatie wordt afgestoten. Voor de locatie van gymnastieklokaal Paulus Potter wordt nader bekeken welke functies hier kunnen komen.

Verduurzamen sportzaal De Bunt

Als onderdeel van de Routekaart verduurzaming vastgoed (onder voorbehoud van vaststelling door de raad) gaan we sportzaal De Bunt renoveren en verduurzamen.

SPUK Sport

In het begrotingsjaar 2023 hebben we voor € 1.503.568 aan kredietaanvragen sport. We vragen hiervoor een SPUK-uitkering aan. We verwijzen u naar paragraaf D Onderhoud kapitaalgoederen voor meer details. Het deel van de exploitatielasten wat in aanmerking komt voor de SPUK-uitkering bedraagt € 1.660.470 incl. btw. Voor de vervangingsinvesteringen buitensport verwijzen we naar paragraaf D Onderhoud kapitaalgoederen.

Spelen-bewegen in de openbare ruimte

De coronaperiode heeft laten zien dat de openbare ruimte enorm van waarde is als het gaat om spelen, bewegen en sporten. Speelterreinen en schoolpleinen werden massaal gebruikt. Ontwikkelingen de afgelopen jaren maken het noodzakelijk om breed te kijken hoe we de fysieke leefomgeving zo kunnen inrichten dat deze bijdraagt aan een gezonde en sterke samenleving. De openbare ruimte is meer dan een speelplaats, trapveld of een paar bankjes. Jong en oud maakt op zijn eigen manier gebruik van deze openbare ruimte. Om te ontmoeten, te bewegen, te sporten, ongeorganiseerd of zelfs georganiseerd. Het verouderde speelruimtebeleid 'het nieuwe spelen in Soest' (2013) voorziet niet in de huidige brede behoefte. Daarnaast richt het speelruimtebeleid zich alleen op de 4-19-jarigen. Wij willen dit beleid dan ook op laten gaan in de visie op het bewegen in de openbare ruimte dat onderdeel gaat uitmaken van het nieuwe sport- en beweegbeleid. De verdere uitwerking c.q. concretisering hiervan zal separaat worden opgepakt. Aandachtspunten hierbij zijn de beschikbare financiën voor deze uitwerking en de capaciteit.

Cultuurnota 2023-2026

Het is duidelijk dat wij cultuur een warm hart toedragen. We hebben onze cultuursector in corona-tijd met € 500.000 ondersteund. Deels gingen en gaan die middelen naar compensatie van de taakstelling. Deels naar tekorten in het cultuurveld als gevolg van de coronagevolgen en deels naar investeringen voor de toekomst zoals digitaal aanbod of onderzoeken van nieuw publieksbereik. In 2023 ronden wij het opstellen van een nieuwe cultuurnota af. Hierin komen nieuwe doelstellingen die richting gaan geven aan het cultuurbeleid vanaf 2023. Op dit moment zijn deze doelstellingen nog niet bekend en richten we ons vooral op de voornemens uit het coalitieakkoord. Voor 2023 wordt ingezet op:

1. Opstellen en uitvoering geven aan de nieuwe cultuurnota in relatie tot de nieuwe visie sociaal domein en sportnota.
2. Invulling van de taakstelling cultuur gerelateerd aan de doelstellingen in de nieuwe cultuurnota.
3. Herzien van de subsidieregelingen binnen Kunst & Cultuur.
4. Ondersteuning van culturele initiatieven vanuit het nieuwe sociaal culturele centrum in Soesterberg.
5. Toekomst van het Willaertgebouw en de gevolgen voor kunstenhuis Idea.
6. Behoud en mogelijke aanvulling van de jongeren cultuurcoach.

Opstellen nieuwe cultuurnota

Om cultuur meer integraal te benaderen, zal er een duidelijke relatie komen tussen de nieuwe visie sociaal domein, de sportnota en de nieuwe cultuurnota. De nieuwe cultuurnota stellen wij samen met inwoners en lokale cultuurpartners op. Bij het opstellen van de nieuwe cultuurnota nemen wij ook de inclusieve samenleving als uitgangspunt mee; kunst/cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen.
Na het vaststellen van de nieuwe cultuurnota zal er in 2023 gewerkt worden aan het behalen van de nieuwe doelstellingen. Aangezien die nu nog niet bekend zijn, zal de specifieke invulling daarvan op een later moment pas gedefinieerd kunnen worden.

Invullen taakstelling

Conform de in de raadsvergadering van 7 juli 2022 aangenomen motie taakstelling cultuur is de effectuering van de taakstelling opnieuw een jaar uitgesteld. Dekking vindt plaats uit de gereserveerde coronamiddelen. In de voorliggende begroting wordt de invulling van de taakstelling op cultuur betrokken bij de op te stellen cultuurnota.

Subsidieregelingen herzien

Na het vaststellen van een nieuwe cultuurnota passen we in 2023 ook de subsidieregelingen aan om beter te kunnen sturen op de doelstellingen uit de nieuwe cultuurnota.

Wat mag het kosten?

Deelprogramma	L/B	Rekening	Begroting				
(bedragen * € 1.000)		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Sociaal domein	L	53.588	55.893	**56.818**	56.458	54.754	54.440
	B	15.496	13.354	**12.417**	12.360	12.052	12.052
	saldo	-38.093	-42.539	**-44.401**	-44.098	-42.701	-42.388
Onderwijs	L	4.886	5.172	**5.293**	4.932	4.925	4.911
	B	1.363	1.574	**1.574**	1.237	1.237	1.237
	saldo	-3.522	-3.599	**-3.719**	-3.695	-3.687	-3.673
Sport, kunst en cultuur	L	6.995	9.159	**8.671**	8.345	8.023	8.855
	B	2.275	2.241	**2.069**	2.025	1.971	2.003
	saldo	-4.720	-6.918	**-6.602**	-6.320	-6.052	-6.852
Totaal lasten		65.469	70.224	**70.782**	69.736	67.701	68.206
Totaal baten		19.134	17.169	**16.061**	15.623	15.261	15.293
Resultaat		**-46.335**	**-53.055**	**-54.721**	**-54.113**	**-52.440**	**-52.913**

Afwijkingen t.o.v. 2022:				
Lasten	**-558**	488	2.523	2.018
Baten	**-1.108**	-1.546	-1.908	-1.876
Resultaat	**-1.666**	-1.058	615	142

De grootste afwijkingen in deze deelprogramma's ten opzichte van de meerjarenbegroting 2022-2025 bestaan uit de budgetten uit het coalitieakkoord voor het sociaal domein (2023 € 1,5 mln, 2024 € 1,2 mln, 2025 € 0,9 mln en 2026 € 0,8 mln).

Relevante beleidsdocumenten

Sociaal Domein

a. Strategische agenda sociaal domein (raad, 2016)
b. Nadere regels 2019 Verordening Jeugdhulp Soest 2017 (B&W, 2019)
c. Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Soest, raad 4 februari 2021
d. Verordening Participatieraad Sociaal Domein Soest, raad 10 februari 2022
e. Nota herijking vrijwilligersbeleid gemeente Soest, raad 22 februari 2018
f. Algemene subsidieverordening Soest (raad, 2020)
g. Gemeenschappelijke regeling Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten, Soest (2017)
h. Uitvoeringsplan Smitsveen, raad 26 oktober 2017
i. Herijking Schuldhulpverlening (raad, 2017)
j. Herijking Minimabeleid (raad, 2017)
k. Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2020-2023 (B&W, 2019)
l. Regiovisie specialistische jeugdhulp en regiovisie samen in de wijk, raad 23 september 2021
m. Uitvoeringsplan Inburgeren in Soest (B&W, 2021)
n. Beleidsregels Bijzondere Bijstand 2021 (B&W, 2021)

Onderwijs

o. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Soest, raad 4 maart 2021
p. Strategische agenda sociaal domein (raad, 2016)
q. Onderwijsvisie gemeente Soest (raad, 2016)
r. Onderwijskansenbeleid 2019-2022 gemeente Soest, raad 7 februari 2019
s. Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting (raad, 2019)
t. Verordening Leerlingenvervoer (raad, 2015)

Sport

u. Sportvisie 2013-2016, raad 19 september 2013
v. Tarievenbesluit (raad oktober 2015)
w. Visie op de binnensportaccommodaties (raad 2016)
x. Lokaal Sportakkoord (2020)
y. Sport coronascan (2021)
z. Speelruimtebeleid 'Het nieuwe spelen in Soest' (2013)

Cultuur

aa. Beleidsregels welzijn, cultuur en sport (B&W, 2019)
bb. Meedoen is de Soester Cultuur. Cultuurvisie gemeente Soest 2016-2020 (raad, 2015)
cc. Uitvoeringsplan Cultuurvisie 2016-2020 (raad, 2016)
dd. Cultuur coronascan (2021)

Overhead

Wat mag het kosten

Producten	L/B	Rekening	Begroting				
(bedragen * € 1.000)		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Ondersteunende organisatie	L	8.094	7.941	**8.070**	7.697	7.697	7.697
	B	11	0	**0**	0	0	0
	saldo	-8.083	-7.941	**-8.070**	-7.697	-7.697	-7.697
Informatiehuishouding	L	3.141	3.378	**3.519**	3.515	3.503	3.498
	B	1	0	**0**	0	0	0
	saldo	-3.140	-3.378	**-3.519**	-3.515	-3.503	-3.498
Facilitair en huisvesting	L	2.062	2.849	**2.592**	2.718	2.418	2.516
	B	108	145	**145**	145	145	145
	saldo	-1.954	-2.705	**-2.448**	-2.574	-2.273	-2.371
Communicatie	L	126	185	**312**	181	192	181
	B						
	saldo	-126	-185	**-312**	-181	-192	-181
Dekking overhead	L	-358	-493	**-378**	-378	-378	-378
	B	1.559	1.492	**1.559**	1.559	1.559	1.559
	saldo	1.917	1.985	**1.937**	1.937	1.937	1.937
Totaal lasten		13.064	13.861	**14.115**	13.733	13.432	13.514
Totaal baten		1.678	1.637	**1.703**	1.703	1.703	1.703
Resultaat		**-11.385**	**-12.224**	**-12.412**	**-12.029**	**-11.728**	**-11.810**

Afwijkingen t.o.v. 2022:				
Lasten	**-254**	128	429	347
Baten	**67**	67	67	67
Resultaat	**-187**	195	496	414

Inzicht in overhead en kosten

De regelgeving van het BBV heeft onder andere als doel om uw raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Daarmee krijgt u ook meer zeggenschap over en mogelijkheden om te sturen op de ontwikkeling van deze kosten. Om die reden hebben wij het overzicht opgenomen met de baten en lasten die verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

Overheadpercentage

Het BBV schrijft voor dat voor de kosten van de overhead een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten uit in een percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Dit levert een percentage op van 10% maar is niet het percentage dat wordt toegepast voor de toerekening van de overhead aan de kostprijs van rechten en heffingen.
Daarvoor wordt uitgegaan van de volgende berekeningsformule: de totale structurele overheadkosten gedeeld door de totale direct aan de producten toegerekende loonkosten (x 100%). De totale structurele overheadkosten zijn de netto-overheadkosten (€ 12.412.000) minus de fluctuerende kosten (totaal € 554.000), dat is € 11.857.000. De totale direct aan de producten toegerekende loonkosten zijn € 15.883.000. Hiermee komt het opslagpercentage voor 2023 op 75%.

De overhead bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ondersteuning organisatie: tot deze categorie behoren de lonen en salarisonderdelen van de staf, de afdeling Bedrijfsvoering en de leidinggevenden van de overige afdelingen. Evenals een groep overige personeelskosten, zoals de centrale vorming, jubilea, ziekte, kerstpakketten en personeelsvereniging.
- Informatiehuishouding: deze categorie bestaat uit de kosten van informatisering (E-dienstverlening) en de kosten van automatisering. De automatiseringscomponent bestaat uit de kosten van de gemeenschappelijke regeling RID Utrecht en de kosten van de softwarepakketten (onderhoud, licenties en dergelijke).
- Facilitair en huisvesting: tot deze categorie kosten behoren de onderdelen:
  - ✓ Huisvesting: gemeentehuis, inventaris, catering en huisvestingsplan;
  - ✓ Archief, papier en drukwerk en telefoonkosten;
  - ✓ Overige kosten, zoals verzekeringen, controllerbudget en dergelijke.
- Communicatie: deze categorie kosten bestaan uit kosten voorlichting via “Op ‘t Hoogt” en website, informatie voor nieuwe inwoners en representatiekosten.
- Dekking overhead: de dekking van de overhead bestaat uit een bijdrage van de grote projecten (€ 378.000), een bijdrage uit de SPUK uitkering € 67.000) en de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling BBS (€ 1.492.000).

Actieplan digitalisering

In de afgelopen 2 jaar is, mede door corona, digitaal werken versneld in de organisatie doorgevoerd. Medewerkers kunnen tijd en plaats onafhankelijk werken met behulp van laptops en smartphones, er is een nieuw zaaksysteem uitgerold en MS365 is voor alle medewerkers beschikbaar gekomen. Om optimaal gebruik te leren maken van deze digitale voorzieningen is ondersteuning nodig. In de afgelopen periode is die ondersteuning onvoldoende geweest. Uit onderzoek (M&I partners) blijkt ook dat net iets meer dan de helft van medewerkers bij gemeenten echt digitaal vaardig zijn.
Met het actieplan digitaal werken maken we een inhaalslag, waardoor medewerkers zich het digitaal werken echt eigen maken, hun en de dienstverlening aan onze klanten wordt verbeterd. Voor de uitvoering van het actieplan is tijdelijk extra eenmalig in 2023 ondersteuningscapaciteit nodig. De kosten hiervan bedragen in 2023 € 183.000.

Implementatie financieel systeem

Ons financiële informatiesysteem (Decade) is aan vervanging toe. Dit informatie systeem voldoet niet meer aan de huidige eisen van de gemeente en de leverancier ondersteunt dit systeem nog tot uiterlijk 1 januari 2024. Gezamenlijk met de RID gemeenten wordt er een aanbesteding gedaan in 2022 waarna vervolgens de gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor de inrichting en implementatie. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 190.000. Deze kosten zijn noodzakelijk voor de externe ondersteuning van het project. Het gaat dan enerzijds om vervanging van eigen medewerkers die een bijdrage leveren aan het project en anderzijds de projectleiding voor de implementatie van het systeem.

Algemene dekkingsmiddelen

Lasten en baten	Rekening	Begroting				
(bedragen * € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten						
Lasten programma 1 t/m 3	106.880	131.180	**121.650**	125.846	109.208	111.690
Overhead	13.064	13.861	**14.115**	13.733	13.432	13.514
Algemene lasten	1.368	748	**817**	817	817	817
Onvoorziene uitgaven		57	**60**	60	60	60
Stelposten		883	**3.347**	5.012	5.514	6.991
Totaal lasten	**121.312**	**146.729**	**139.989**	**145.467**	**129.030**	**133.071**
Baten						
Baten programma 1 t/m 3	44.990	57.110	**46.156**	50.838	36.116	38.109
Overhead	1.678	1.637	**1.703**	1.703	1.703	1.703
Algemene uitkering Gemeentefonds	65.234	72.848	**76.131**	81.043	83.241	78.145
Sociaal Domein	4.621	4.457	**2.760**	2.692	2.665	2.624
Dividend	224	282	**340**	340	340	340
Geldleningen en financiering	441	526	**535**	535	535	535
Opbrengst bespaarde rente	441	306	**269**	270	260	252
Lokale belastingen	10.043	10.412	**10.744**	10.939	10.939	10.939
Overige dekkingsmiddelen	189	244	**244**	244	244	244
Totaal baten	**127.861**	**147.822**	**138.883**	**148.605**	**136.043**	**132.891**
Resultaat voor bestemming	**6.549**	**1.093**	**-1.106**	**3.138**	**7.013**	**-180**
Mutaties reserves						
Stortingen	12.024	5.415	**5.138**	4.258	4.346	4.487
Onttrekkingen	9.710	9.780	**6.624**	5.319	4.672	5.474
Resultaat na bestemming	**4.235**	**5.458**	**380**	**4.200**	**7.339**	**807**

Afwijkingen t.o.v. 2022:				
Lasten	**6.741**	1.263	17.699	13.658
Baten	**-8.940**	783	-11.779	-14.931
Reserveringen	**-2.879**	-3.304	-4.039	-3.378
Resultaat	**-5.078**	-1.259	1.881	-4.651

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Onvoorziene uitgaven en stelposten

- In de begroting is structureel € 50.000 geraamd voor de (verplichte) stelpost onvoorziene uitgaven. Daarnaast is een structureel budget voor onvoorzien welzijn geraamd van € 10.000.
- In de begroting is voor salarissen en sociale lasten, inclusief subsidies welzijn een stijging opgenomen van 3,6% ten opzichte van 2022. Voor de dekking van te verwachten salarisstijgingen en sociale lasten (inclusief de banenafspraak) is er in 2024 € 0,8 mln beschikbaar, oplopend naar € 3,2 mln. in 2026.
- In de begroting zijn de lasten aangepast naar het prijsniveau van 2023, waarna nog een budget ter dekking voor indexaties resteert van € 0,1 mln. In 2024 is hier € 1,0 mln voor beschikbaar, oplopend naar € 2,2 mln in 2026.

- Onderuitputting/afwikkelingsverschillen (structureel opgenomen -/- € 162.000). Hiermee wordt jaarlijks geanticipeerd op voordelige afwijkingsverschillen over voorgaande jaren, meevallers in rente- en afschrijvingslasten, algemene uitkering en openeindregelingen.
- De lasten die betrekking hebben op het op orde brengen van de basis (Taskforce; voor 2023 en 2024 € 3,2 mln, voor 2025 € 2,1 mln en voor 2026 € 2,0) zijn in deze meerjarenbegroting tijdelijk hier ondergebracht. In de komende periode worden de lasten toebedeeld aan de deelprogramma's.

Algemene lasten

Hiertoe behoren enkele algemene, niet specifiek aan programma's toe te rekenen lasten. Hieronder vallen de uitvoeringskosten van belastingtaken (heffing en invordering), de uitvoeringskosten van de wet WOZ en de kosten van betalingsverkeer.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2022.

Dividenden

Deze raming betreft de jaarlijkse dividenduitkeringen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Vitens. De jaarlijkse dividenduitkering van de BNG is het laatste jaar (2021) zoals vermeld in de voorjaarsnota 2021 weer toegenomen.
De raming voor 2023 en verder is op een 3-jaarsgemiddelde (dividenduitkering van de jaren 2019-2021) en komt op een raming van € 220.000. De jaarlijks te verwachten dividenduitkering van Vitens is vanaf 2023 op het oude peil van € 120.000 gehandhaafd.

Geldleningen en financiering

Dit betreft het jaarlijks renteresultaat en het saldo van de bespaarde rente. Dit resultaat is als regel voordelig omdat enerzijds over de investeringen jaarlijks 1% rente wordt toegerekend en anderzijds over de reserves 0,50% wordt doorberekend. Het voordelig verschil wordt in 2023 geraamd op € 535.000.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelasting schuldig, indien een gemeente zelf of via een indirect overheidsbedrijf ondernemingsactiviteiten uitvoert. Van een ondernemingsactiviteit is sprake als met een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid wordt deelgenomen aan het economisch verkeer, met het oogmerk van winst behalen. Voor de overheid is dat voor een groot gedeelte van haar taken niet van toepassing.

Lokale belastingen
Van de lokale belastingen zijn bij de 'algemene dekkingsmiddelen' uitsluitend de opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen (ozb), de hondenbelasting en – hoewel geen belasting - de convenantsbijdrage van de logiesverstrekkers (€ 150.000) geraamd. De overige heffingen zijn geraamd bij de specifieke programma's. Bij de opbrengstramingen ozb is naast een trendmatige verhoging van 3% een cumulatieve verhoging van 2% doorgevoerd. In paragraaf G, Lokale heffingen, worden de diverse gemeentelijke heffingen nader belicht.

Overige eigen dekkingsmiddelen
Hiertoe behoren hoofdzakelijk de geraamde opbrengsten van aanmaningen en dwangbevelen.

Mutaties reserves
Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten de begrotingsuitkomsten in eerste instantie worden gepresenteerd exclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In bijlage 4.5 treft u een specificatie aan van de geraamde toevoegingen en onttrekkingen.

Paragrafen

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Geprognosticeerde balans

In de BBV is een meerjarig geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

(bedragen x € 1.000) activa	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026	passiva	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
1. Vaste activa							**3. Vaste passiva**						
1.1 Immaterieel	600	479	600	407	347	177	3.1 Eigen vermogen						
1.2 Materieel	86.764	81.686	86.762	81.762	76.762	71.762	a) reserves	49.607	40.459	48.037	46.850	45.996	45.679
1.3 Financieel							b) gerealiseerd resultaat	4.235					
a) kapitaalverstrekkingen	0	12	0	12	12	12	3.2 Voorzieningen	11.148	9.006	10.555	10.467	10.552	10.708
b) deelnemingen	364	364	364	364	364	364	3.3 Vaste schulden	48.769	44.767	59.767	55.861	51.570	46.561
c) uitzettingen > 1 jaar	2.993	2.949	2.993	2.993	2.993	2.993	(looptijd > 1 jaar)						
d) bijdr activa van derden													
2. Vlottende activa							**4. Vlottende passiva**						
2.1 Voorraden	3.454	1.833	6.431	6.431	6.431	6.431	4.1 Netto vlottende schuld	15.450	12.018	13.825	13.825	13.825	13.825
2.2 Uitzettingen	31.812	26.412	31.812	31.812	31.812	31.812	(looptijd < 1 jaar)						
(looptijd < 1 jaar)							4.2 Overlopende passiva	12.240	9.267	12.240	12.240	12.240	12.240
2.3 Liquide middelen	414	331	414	414	414	414							
2.4 Overlopende activa	15.048	1.451	15.048	15.048	15.048	15.048							
balanstotaal	**141.449**	**115.517**	**144.424**	**139.243**	**134.183**	**129.013**	**balanstotaal**	**141.449**	**115.517**	**144.424**	**139.243**	**134.183**	**129.013**

Basisset financiële kengetallen

In de hierna opgenomen tabel zijn de voorgeschreven kengetallen vermeld en zijn de berekende waarden en het verloop van deze waarden ingevuld. Daarna volgt per kengetal een korte uitleg en wordt op de uitkomst en situatie voor Soest ingegaan.

nr	basisset financiële kengetallen	verloop van de kengetallen rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
1A	Netto schuldquote	24%	46%	27%	22%	20%	17%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	24%	46%	27%	22%	20%	17%
2	Solvabiliteitsratio	38%	28%	33%	34%	34%	35%
3	Structurele exploitatieruimte	-1,03%	-1,09%	2,04%	4,54%	6,34%	0,33%
4	Grondexploitatie	1%	1%	5%	4%	5%	5%
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	89%	97%	91%	92%	92%	92%

1A. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.
Hierachter gaat het volgende mechanisme schuil. Gaat een gemeente schulden aan (b.v. ten behoeve van investeringen), dan worden de lasten hoger door rentebetalingen en aflossingen. Door geld te lenen worden aanschaffingen naar voren gehaald, maar de consequentie is dat hiermee een beslag op toekomstige inkomsten worden gelegd. Hoe hoger de schulden hoe meer toekomstige inkomsten voor aflossingen en rente worden vastgelegd. Deze uitgaven aan aflossingen en rente kunnen niet aan andere publieke voorzieningen worden besteed.

Te hoge schulden verdrukken op deze wijze uitgaven aan noodzakelijke publieke voorzieningen en kunnen de gemeente in financiële problemen brengen.
De stijging van de netto schuldquote is als gevolg van het aantrekken van een vreemd vermogen ter dekking van investeringen. Deze investeringen hebben betrekking op riolering- en sportinvesteringen.
Hoe de uitkomst te beoordelen? Een uitkomst tussen 0% en 100% is als normaal te beschouwen. Bij een uitkomst tussen 100% en 130% is voorzichtigheid geboden. Is de uitkomst hoger dan 130%, dan heeft de gemeente een zeer hoge schuld en is afbouw aanbevolen.

ontwikkeling	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
1A Netto schuldquote	24%	46%	27%	22%	20%	17%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt de netto schuldquote zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De berekening van dit kengetal is gelijk aan de berekening van de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. De uitkomst is gelijk aan de netto schuldquote omdat in Soest geen sprake is van leningen aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, verbonden partijen, e.d. en er ook geen overige langlopende leningen spelen.

2. Solvabiliteitsratio

Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit kengetal geeft in procenten aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald, ergo niet met schulden is belast. Deze indicator geeft eveneens inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

ontwikkeling	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
2 Solvabiliteitsratio	38%	28%	33%	34%	34%	35%

Hoe de uitkomst te beoordelen? Een uitkomst tussen 30% en 100% is als normaal te beschouwen. Bij een uitkomst tussen 20% en 30% is voorzichtigheid geboden. Is de uitkomst lager dan 20%, dan heeft de gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld. Het is van belang dat de reserves op niveau worden gehouden.

Geconcludeerd kan worden dat:
a. De solvabiliteitsratio is toegenomen.
b. Ondanks deze toename de omvang van de bruto schuld binnen de bandbreedte valt die als normaal voor een gemeente kan worden beschouwd.

3. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. Een dergelijke begroting is flexibeler dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

		rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
3	Structurele exploitatieruimte	-1,03%	-1,09%	2,04%	4,54%	6,34%	0,33%

Uit de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit (zie volgende bladzijden) blijkt dat de niet benutte belastingcapaciteit € 7,4 mln. bedraagt en deze capaciteit als structurele capaciteit wordt aangemerkt. Hieruit volgt dat de potentiële structurele exploitatieruimte aanzienlijk is en op 5,63% kan worden gesteld.

4. Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

	ontwikkeling	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
4	Grondexploitatie	1%	1%	5%	4%	5%	5%

Geconcludeerd kan worden dat in Soest van een bijzondere situatie sprake is. Door de ontvangen rijksbijdrage van € 10 miljoen, de bijdragen uit de bestemmingsreserves MP Soesterberg en Investeringsfonds als voorziening in de voorraad op te nemen (aanwijzing accountant), is sprake van een minimale voorraad waardoor ook de uitkomst van het kengetal zeer laag is.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de lokale belastingdruk zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De lokale woonlasten worden t.o.v. het landelijke gemiddelde van het *voorafgaande* begrotingsjaar uitgedrukt in een percentage. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

	ontwikkeling	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	89%	97%	91%	92%	92%	92%

Geconcludeerd kan worden dat in de aangegeven jaren de gemiddelde woonlasten in Soest lager zijn dan het landelijke gemiddelde. De 91% in 2023 komt er op neer dat de lokale woonlasten in Soest € 79 lager zijn dan het landelijke gemiddelde over 2022.

De lokale woonlasten bestaan uit:

OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 317
Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 290
Rioolheffing voor een gezin	€ 218
Woonlasten Soest (gezin bij gemiddelde WOZ-waarde)	€ 825

Financiële risico's, benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Relatie risicomanagement, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Een gemeente loopt tal van risico's. Een deel daarvan wordt geheel of gedeeltelijk afgedekt door specifieke maatregelen (risicomanagement), bijvoorbeeld met verzekeringen en interne controle. Daarnaast loopt een gemeente ook risico's die niet (kunnen) worden afgedekt. Deze risico's kunnen tot onvoorziene kosten leiden. De inschatting van het totaal aan financiële risico's waarvoor onvoldoende beheersmaatregelen zijn getroffen geeft inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit. Om te voorkomen dat een ingrijpende beleidswijziging moet worden doorgevoerd bij het optreden van niet afgedekte risico's, moet een gemeente capaciteit hebben om de niet-begrote kosten op te vangen: de zogenoemde beschikbare weerstandscapaciteit.
Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en de capaciteit die een gemeente heeft dit op te vangen.

De onderstaande tabel toont aan de hand van de begrotingen 2018 t/m 2023 de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit (benodigd en beschikbaar) en het weerstandsvermogen. Hieruit blijkt dat de gemeente Soest ruimschoots in staat is om onvoorziene omstandigheden financieel op te vangen.

x € mln.	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Algemene reserve	9,0	8,0	8,0	6,0	6,7	9,8
Vrije belastingcapaciteit	6,3	6,9	7,1	6,8	5,8	7,4
Totaal Beschikbare weerstandscapaciteit	15,3	14,9	15,1	12,8	12,5	17,2
Benodigde weerstandscapaciteit	6,2	6,3	6,5	6,4	6,6	7,4
Weerstandsvermogen	**2,5**	**2,4**	**2,3**	**2,0**	**1,9**	**2,3**

In het Visiedocument Risicomanagement is een minimumgrens voor het weerstandsvermogen van 1,0 gesteld. Het in de begroting 2023 weergegeven weerstandsvermogen zit daar ruim boven.

Ook uit onderstaande tabel blijkt dat volgens de signaleringswaarden van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) ons weerstandsvermogen uitstekend is:

Weerstands-vermogen	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Vooralsnog gaan wij er vanuit dat ons weerstandsvermogen zich de komende jaren zal stabiliseren op de grens van ‘ruim voldoende’ en ‘uitstekend’.

Onderbouwing weerstandsvermogen 2023

In de hiernavolgende tabel worden per programma de financiële risico's samenvattend weergegeven. Deze risico's moeten dus door de beschikbare weerstandscapaciteit worden opgevangen. Uit de tabel blijkt dat Soest in 2023 en verder voor een bedrag van afgerond € 7,4 mln. risico's loopt die mogelijk onvoldoende zijn afgedekt door beheersmaatregelen.

Programma en onderwerp	Kans	Financieel impact	Financieel risico
PROGRAMMA BESTUURLIJKE OMGEVING			**242.000**
Gemeentelijke aansprakelijkheid/verzekeringen	10%	1.000.000	100.000
Terugval huuropbrengst gemeentelijk vastgoed	10%	1.420.000	142.000
PROGRAMMA FYSIEKE LEEFOMGEVING			**4.850.000**
Verkeersplan Soest-zuid (uitvoering)	10%	11.975.000	1.197.500
Schade door extreme weersinvloeden op openbaar groen	50%	200.000	100.000
Stikstof	50%.	50.000.	25.000
Programma aanpak PFAS	50%	40.000	20.000
Project vliegbasis Soesterberg	50%	3.300.000	1.650.000
Masterplan Soesterberg			300.000
Gebiedsvisie Dalweg e.o.			700.000
Molenstraat, voormalig werfterrein	10%	928.000	90.000
Impact omgevingswet bodem	25%	30.000	7.500
Bouw nieuwe sporthal	p.m.	p.m.	p.m.
Planschade	25%	400.000	100.000
Bouwleges	90%	400.000	360.000
Implementatie Omgevingswet	25%	1.000.000	250.000
Inhuur taskforce	10%	500.000	50.000
PROGRAMMA SOCIALE LEEFOMGEVING			**967.500**
Leerlingenvervoer	25%	100.000	25.000
Zorgleveringen Sociaal Domein	50%	1.700.000	850.000
Wetswijziging btw verrekening Sport	50%	160.000	80.000
Eigen risico aansprakelijkheid voor veiligheid van speelgelegenheid	25%	50.000	12.500
ALGEMENE DEKKINGGMIDDELEN			**906.000**
Diverse ontwikkelingen algemene uitkering			485.000
Dividenduitkering BNG	50%	22.000	11.000
Dubieuze debiteuren	50%	50.000	25.000
Loonontwikkeling	10%	2.100.000	210.000
Prijsontwikkeling	50%	350.000	175.000
PARAGRAFEN			**441.000**
B - Renterisico	10%	150.000	15.000
C - Trajecten medewerkers	50%	440.000	220.000
C – Externe juridische ondersteuning bij inkoop	25%	60.000	15.000
C - Meldplicht datalekken/bescherming persoonsgegevens	25%	100.000	25.000
C – Continuïteit ICT voorzieningen	5%	1.500.000	75.000
E - Garantstellingen			91.000
Totaal			**7.406.500**

Beschikbare weerstandscapaciteit 2023

De beschikbare weerstandscapaciteit heeft een structurele en een incidentele component.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de niet benutte belastingcapaciteit. De niet benutte belastingcapaciteit wordt gedefinieerd als:

1. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten (kostendekking) van de afval- en rioolheffing. De kostendekking is nagenoeg 100%. Daarom wordt deze niet verder in de berekening betrokken.
2. Het verschil tussen de OZB-opbrengst voor de gemeente Soest volgens de artikel 12-norm en de begrote OZB-opbrengst, zoals deze is verwerkt in de begroting 2023.
   Dit geeft de volgende berekening:

Artikel 12-norm	€	17.898.000
Opbrengst begroting 2023	€	10.451.000
Verschil	€	7.447.000

Op basis van deze normen bedraagt de structurele weerstandscapaciteit circa € 7,4 mln.

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves die niet geblokkeerd zijn. De besteding van de meeste reserves ligt vast. Incidentele aanwending van deze reserves leidt dan ook tot een bestedingsbeperking voor de toekomst. Daarom beschouwen wij in het Visiedocument Risicomanagement alleen de algemene reserve als vrij aanwendbaar. Op basis van de huidige inzichten bedraagt de gemiddelde hoogte van de algemene reserve per ultimo 2023 t/m 2026 circa € 9,8 mln. Dit ligt ruim boven de in de nota Reserves en Voorzieningen bepaalde minimumgrens van € 6 mln.

De totale beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt daarmee in 2023 € 17,2 mln.

Weerstandsvermogen

Voor het berekenen van het weerstandsvermogen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit (= algemene reserve + vrije belastingcapaciteit) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (= totaal van financiële risico's).

Op grond van de bovenstaande berekening komt het weerstandvermogen 2023 uit op:
€ 17,2 mln. /€ 7,4 mln. = 2,3

Nadere toelichting bestuurlijk relevante risico's

Programma 1. Bestuurlijke omgeving

Gemeentelijke eigendommen en aansprakelijkheid/verzekeringen

Toelichting:
Verzekeringen zijn aangegaan voor onder andere gebouwen & inventaris en voertuigen. Ook zijn er verzekeringen afgesloten voor wettelijke aansprakelijkheid en aangelegenheden op het gebied van fraude, personeel en bestuur. Het risico bestaat uit kosten die voorvloeien uit afgesproken eigen risico en uit kosten van niet of niet volledig verzekerde zaken.

Beheersmaatregel(en):
- De gemeentelijke opstallen zijn onder meer verzekerd tegen brand- en vliegtuigschade. De verzekeringen zijn afgesloten onder toepassing van de indexclausule, dat wil zeggen dat de verzekerde waarden meestijgen met de herbouwkosten.
- De voertuigen zijn in ieder geval verzekerd op basis van een WA-polis. Afhankelijk van ouderdom en aard van het gebruik zijn aanvullende dekkingen meeverzekerd. Gemeenten worden door derden steeds meer aansprakelijk gesteld voor geleden schade.

We hebben een WA-verzekering afgesloten met een eigen risico van € 12.500 per gebeurtenis. De verzekerde bedragen zijn maximaal € 2,5 miljoen in geval van personen en/of zaakschade en € 1,25 miljoen in geval van vermogensschade. Per verzekeringsjaar wordt niet meer vergoed dan twee keer de vermelde maximale bedragen per categorie. Op basis van het schadebeeld van de afgelopen jaren is het risico als laag te beoordelen.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 10%	€ 1.000.000	€ 100.000

Terugval huuropbrengsten gemeentelijke accommodaties

Toelichting:
Maatschappelijke organisaties en andere huurders van gemeentelijk vastgoed heroriënteren zich eens in de paar jaar hun huisvesting en ruimtegebruik. Hierdoor kan de komende jaren de leegstand toenemen als contracten worden beëindigd. Het risico is gerelateerd aan de totaal geraamde huuropbrengsten, waarbij het risico op huurderving wordt geschat op 10%.

Beheersmaatregel(en):
- Via kostprijsdekkende huur vanuit het Integraal Accommodatiebeleid worden huurprijs en werkelijke kosten met elkaar in relatie gebracht.
- De verhuur wordt actief aangepakt door onder andere leegstandsbeheer en marktconforme huurprijzen.
- We werken aan onderhoud en verduurzaming van onze panden.
- Waar mogelijk wordt ingezet op het sluiten van langjarige huurovereenkomsten met huurders.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 10%	€ 1.420.000	€ 142.000

Programma 2. Fysieke leefomgeving

Verkeersplan Soest-Zuid (B, uitvoering)

Toelichting:
De regio heeft voor het Verkeersplan Soest-Zuid een totaal uitvoeringsbudget van € 11.975.000 vrijgegeven.
Voorwaarde bij deze bijdrage is dat de uitvoering uiterlijk in 2024 gereed moet zijn. Als dit niet het geval is dan vervalt de bijdrage en zijn alle gemaakte kosten volledig voor rekening van de gemeente Soest.
Daarnaast is de voorwaarde bij deze bijdrage dat de gemeente Soest de risicodragende partij is. Dit betekent dat als er meer dan de ontvangen bijdrage uit de regio wordt uitgegeven deze extra kosten voor rekening komen van de gemeente Soest.

Beheersmaatregel(en):

- Gemeente Soest gaat in de tweede helft van 2022 een verzoek indienen om de voorwaarde van de uiterlijke datum op te schuiven van 2024 naar 2026, dit vanwege omstandigheden welke niet binnen de invloedsfeer van het projectbureau vallen.
- Er is een planning opgesteld waarin de verschillende fases van de deelprojecten zijn opgenomen. Het is essentieel om deze planning te halen, zodat alle maatregelen daadwerkelijk in 2026 zijn uitgevoerd.
- In elke fase van het project worden er ramingen opgesteld. Deze ramingen worden vergeleken met het beschikbare budget. Indien dit om budgettaire redenen noodzakelijk is, kunnen op die momenten de plannen worden aangepast.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 10%	€ 11.975..000	€ 1.197.500

Schade door extreme weersinvloeden op openbaar groen

Toelichting:
Door klimaatverandering zijn er aanzienlijk extremere weersinvloeden te verwachten. Een extreme droogteperiode kan leiden tot extra sterfte van beplanting en bomen en daarmee tot noodzakelijke vervanging. Daarnaast vormen zware stormen, hoosbuien en blikseminslagen een risico voor schade aan bomen en aan andere gemeentelijke goederen en goederen van derden.
Mede door klimaatveranderingen ontstaat er een aansprakelijkheid voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (of het nalaten daarvan) en mogelijke calamiteiten.

Beheersmaatregel(en):

- Intensief watergeven ten tijde van droogte en zo nodig vervangen van beplanting/bomen. Met de begroting is het budget voor het water geven van bomen en beplanting structureel opgehoogd. Dit leidt niet tot het aanpassen van het risicobedrag.
- Jaarlijks krijgen risicovolle bomen een VTA (Visual Tree Assessment)-controle. Daarnaast worden alle bomen in het stedelijk gebied eens in de drie jaar gecontroleerd. Dit draagt bij aan een actueel beeld van de risico's.
- Bij (her)inrichting of groenrenovatie kiezen wij boomsoorten en planten waarbij het risico op droogte en stormschade gering is.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 50%	€ 200.000	€ 100.000

Stikstof

Toelichting:

Er is veel maatschappelijke onrust over de landelijke stikstofaanpak en hoe de regelgeving zich in het komende jaar gaat ontwikkelen. Het kabinet legt de uitwerking van landelijk beleid voor een groot deel bij de provincie neer. Zowel landelijkbeleid als de provinciale uitwerking zijn nog niet uitgewerkt in regelgeving. Deze onzekerheid geldt het meeste voor de agrarische sector maar kan ook gelden voor ontwikkelingen. Wij gaan in 2023 een opdracht verlenen (100k voor gebudgetteerd) aan een externe adviseur om voor de Soester situatie duidelijkheid te verschaffen, maar gezien de ontwikkelingen in dit dossier bestaan zien wij nog de volgende risico's:

- De adviesopdracht valt hoger uit dan begroot;
- Anticiperen op landelijk en provinciaal beleid waardoor er extra inzet nodig is door externe inhuur;
- Door streng beleid of doordat de beleidsontwikkeling stil komt te liggen worden ontwikkelingen bedreigd. Het financieel risico is hier niet voor in te schatten en niet meegenomen in onderstaande tabel.

Beheersmaatregel(en):

- Inwinnen juridisch advies en landelijke ontwikkelingen scherp blijven volgen;
- Bij grote en middelgrote ontwikkelingen altijd een aerius berekening uit laten voeren.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 50.000	€ 25.000

Programma aanpak PFAS

Toelichting:

Naast de stikstofproblematiek is in 2019 een ander risico bekend geworden: het risico van PFAS. PFAS is een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen. PFAS kunnen risico's hebben voor de gezondheid en vervuilend zijn voor het milieu. Uit onderzoek blijkt dat er in Soest weinig PFAS in de grond zit maar dat er ter plaatse van de vliegbasis vlekken zijn ontstaan door het gebruik van brandblusschuim in het verleden. De komende jaren voert de provincie een aantal saneringen uit. Gezien de unieke ecologie op de vliegbasis zijn deze saneringen niet zonder (juridische) uitdagingen. Om de saneringen mogelijk te maken moet de gemeente wellicht specifiek beleid opstellen. Dit is een bestuurlijk gevoelig project. Vanuit de gemeente is sowieso inspanning vereist om bij te blijven, wellicht met externe inhuur.

Beheersmaatregel(en):

In nauw overleg blijven met RUD Utrecht, provincie en defensie over verantwoordelijkheden.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 40.000	€ 20.000

Project Vliegbasis Soesterberg

Toelichting:

De financiële risico's voor het project de Vliegbasis deelt Soest met provincie Utrecht en Zeist op grond van de Samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis. De totale kosten van de groene projecten worden gedekt uit het positieve saldo van de rode projecten. Het risico dat het saldo van de rode projecten onvoldoende is om de kosten te dekken van de groene projecten kent de volgende verdeling:

- Mocht het saldo van de rode projecten hoger zijn dan € 28 mln., dan vervallen de risico's voor Soest.
- Mocht het saldo van de rode projecten lager zijn dan € 28 mln., dan wordt het tekort ten opzichte van de € 28 mln. tussen partijen voor gelijke delen (1/3) gedeeld.
- De hoogte van het bedrag van € 28 mln. is als volgt tot stand gekomen:
- Een geïnvesteerd vermogen van € 18 mln. voor de aankoop, sloop, sanering en natuurontwikkeling van de vliegbasis.
- De afdracht aan het programma Hart van de Heuvelrug met een maximum van € 10 mln.

Door het uitwerken van het voorkeursmodel van de Vliegbasis is gebleken dat de benodigde € 18 miljoen gedekt is uit de rode ontwikkeling. De tussen de drie partners afgesproken maximale afdracht van € 10 miljoen aan het programma Hart van de Heuvelrug betrekken wij voor 1/3 deel in onze risico-inschatting.
Jaarlijks stellen wij het risicoprofiel opnieuw op.

Beheersmaatregel(en):

- Actieve programmasturing en –beheersing op het project de Vliegbasis
- Actieve projectsturing en –beheersing op project de Vliegbasis
- Optimale afstemming met project Soesterberg-Noord i.v.m. de milieuhindercirkels
- Inzichten in uitkomsten van de flora en fauna onderzoeken en de te nemen maatregelen

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financiën	gemiddeld = 50%	€ 3.300.000	€ 1.650.000

Masterplan Soesterberg

Toelichting:

In het Masterplan inventariseren wij de risico's van de actieve projecten en vertalen wij deze in kans maal omvang. De optelsom van deze diverse percentages en bedragen levert een risicoprofiel op. Het project Hoofdwegen & Postweg heeft een risicoprofiel van € 0,3 miljoen. De andere deelprojecten zijn afgerond of nog niet gestart.

Beheersmaatregel(en):

Actieve projectsturing.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financiën	bestaande uit diverse percentages en bedragen		€ 300.000

Gebiedsvisie Dalweg e.o.

Toelichting:
Met betrekking tot de fase van de projecten in de gebiedsvisie Dalweg is gekozen voor een methode waarbij de risico's van de actieve projecten worden geïnventariseerd per project en vertaald in kans maal omvang. De optelsom van deze diverse percentages en bedragen levert een risicoprofiel op.
De grondexploitatie van de Dalweg staat nog aan het begin. Risico's in deze fase van het planproces uiten zich in onze ambities versus haalbaarheid. Door rekenen en tekenen gelijk op te laten gaan, krijgen we inzicht in de haalbaarheid van onze ambities.

Beheersmaatregel(en):
Het resultaat van de deelprojecten opgeteld leidt tot een nadelig resultaat. Dit resultaat is te beïnvloeden door te draaien aan verschillende "knoppen":

- Parkeeroplossingen. Gebeurt het parkeren ondergronds, half-verdiept of op maaiveld.
- Hoe om te gaan met de parkeernorm in relatie tot mobiliteit;
- Ambitie en kwaliteit zoals geformuleerd in de gebiedsvisie
- Uitwerkingskader voor SPVE en BKP (Stedenbouwkundig programma van eisen en Beeldkwaliteitsplan)
- Programma. Voegen wij meer of juist minder woningen toe;
- Typologie. Verhouding sociaal/goedkoop, midden duur en duur segment;
- Inrichtingsniveau openbare ruimte. Hoe vullen wij onze ambities voor de inrichting van de openbare ruimte in.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	bestaande uit diverse percentages en bedragen		€ 700.000

Molenstraat, voormalig werfterrein

Toelichting:
De begroting in de grondexploitatie laat weinig ruimte voor extra kosten. Nu de aanbesteding geweest is en de aanneemsom valt binnen de beschikbare budgetten schatten wij het risico in op een percentage van de aanneemsom.

Beheersmaatregel(en):
Budgetbewaking op de aanneemsom

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financiën	laag = 10%	€ 928.000	€ 90.000

Impact omgevingswet bodem

Toelichting:
De risico's hebben betrekking op de uitvoering van bodemtaken door de RUD. Op dit moment is onduidelijk hoeveel het rijk beschikbaar stelt en of dit genoeg is voor de uitvoering van de taken. Wellicht zullen we dus een extra opdracht moeten verstrekken.

Beheersmaatregel(en):
In overleg blijven met de RUD, monitoren en prioriteren als budget op dreigt te raken.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 30.000	€ 7.500

Bouw nieuwe sporthal

Toelichting:
In het vastgestelde krediet van de sporthal uit 2019 en aanvullend krediet in 2022 zit een post voor onvoorzien en indexering. In februari 2022 is opdracht verleend aan bouwbedrijf Bloemendal te Leusden voor de bouw. De bouw is gestart in mei 2022 en de verwachte oplevering vindt plaats in de 3e kwartaal 2023 worden. Tussen januari 2022 en heden zijn door verschillende omstandigheden de kosten voor grondstoffen en energiekosten behoorlijk gestegen. Hierdoor is de kans zeer reëel dat het ook financieel impact heeft op de bouwkosten. In de komende maanden zal hier meer duidelijkheid over komen en via de P&C-cyclus wordt gerapporteerd aan de gemeenteraad.

Beheersmaatregel(en):
Strakke budgetbewaking krediet en aanneemsom.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	pm	pm	pm

Planschade

Toelichting:
Planschade (Wro) treedt op als eigenaren van grond/onroerend goed vermogensschade lijden door een planologische wijziging. De gemeente kan planologische medewerking verlenen aan een nieuwe ontwikkeling op verzoek van een derde. De voorwaarde is dat een planschadeverhaalovereenkomst wordt gesloten, waarbij de (mogelijke) schade van de planologische wijziging voor rekening en risico komt van de verzoeker van de planologische wijziging. Dit geldt niet als de wijziging van het planologische regime wordt veroorzaakt door een nieuw bestemmingsplan op initiatief van de gemeente. Kosten van planschade komen dan voor rekening van de gemeente zelf.
In de Wro is bepaald dat bij de schadebepaling rekening wordt gehouden met het normaal maatschappelijk risico waarbij een deel van de schade voor rekening van de aanvrager blijft. Voorts is er in de wet een verjaringstermijn opgenomen voor planschade: een aanvraag moet binnen vijf jaar na ter inzage legging van het vastgestelde bestemmingsplan worden ingediend.

Beheersmaatregel(en):
Het risico wordt zoveel afgedekt door een planschadeverhaalsovereenkomst. Het maatschappelijk risico in de planschade (het deel van de schade dat voor rekening is van de aanvrager) wordt in de rechtspraak steeds meer opgerekt. Ook in de Omgevingswet zal dit percentage, naar het zich laat aanzien, hoger zijn dan hetgeen nu in de wet staat**.**

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 400.000	€ 100.000

Bouwleges

Toelichting
Na een aantal jaren een stijgende lijn gezien te hebben, krimpt het aantal kleinere aanvragen. Het aantal grote bouwplannen is wel constant. De marktontwikkeling is grillig en de effecten van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn nog onbekend. Ook de gevolgen van een eventueel uitstel van de inwerkingtreding zijn moeilijk te voorspellen. De inkomsten zijn gebaseerd op het huidige stelsel. Voor het jaar 2023 wordt dus nog geen rekening houden met mogelijk nadelige consequenties van de invoering van de Omgevingswet op de legesheffing. In de praktijk zien we bij wetswijzigingen vaak een toename van aanvragen onder het oude recht, vlak voor de inwerkingtreding. Nu deze inwerkingtreding nog steeds ongewis is, betekent dit dat de prognose van de te verwachten inkomsten een grotere onzekerheidsmarge heeft.

Beheersmaatregel(en):
- Herziening van legestarieven op basis van kostprijsberekening. In het kader van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging wordt de berekening van de leges herzien, samengaand met de ingangsdatum van de wetten.
- Tussen het team Vergunningen en het team Ruimtelijke Ontwikkeling is periodiek overleg over de fasering van het bouwprogramma en initiatieven van derden.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	hoog = 90%	€ 400.000	€ 360.000

Omgevingswet

Toelichting:

De totale invoeringskosten van de Omgevingswet worden volgens het landelijke financieel dialoogmodel uit 2018 voor Soest geraamd op € 3,86 miljoen. In Soest is er minder budget beschikbaar gesteld dan de raming van de VNG. Inmiddels is er voor € 2,43 miljoen aan budget vrijgegeven.
In de loop van 2022 werd bekend dat de invoering van de wet opnieuw is verschoven van 01-07-2022 naar 01-01-2023. Verschillende voorbereidende werkzaamheden zijn daardoor in tijd naar achteren geschoven of over een langere periode uitgesmeerd. 2022 is daarmee het piekjaar voor de implementatie, als het niet opnieuw tot uitstel van de invoering van de wet komt.
Het Rijk heeft vanwege uitstel in 2022 eenmalig 358.000 euro compensatie verstrekt, maar over een structurele bijdrage in de kosten is nog niets bekend. Mocht er geen compensatie komen, dan brengt het niet of onvoldoende uitvoeren van taken de volgende risico's met zich mee;

- financieel risico a € 1.000.000 op jaarbasis (dwangsommen, extra last-minute inhuur, extra capaciteit voor bezwaar- en beroepsprocedures). Omdat het niet zeker is dat de wet ingaat en we mogelijk opnieuw compensatie van het Rijk zullen ontvangen, stellen we de kans op 25%.
- juridisch (houdbaarheid van besluiten).
- dienstverlening (enerzijds halen van wettelijk verplichte en daarmee landelijk gebruikelijke behandel termijnen anderzijds zorgvuldige participatie).
- ruimtelijke kwaliteit (mogelijk gebrekkige afweging van initiatieven door tijdsdruk en capaciteitsgebrek).
- imago (door een combinatie van bovenstaande risico's).

Beheersmaatregel(en):

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de omgevingsvisie, opdrachten voor programma's, de sturingsfilosofie voor het omgevingsplan, de lijst met adviesrecht en de lijst met participatieplicht keuzes gemaakt die bepalend zijn voor de benodigde budgetten. Daarmee heeft de raad voor een deel invloed op de risico's. Een ander deel van de risico's wordt echter veroorzaakt door wettelijke verplichtingen waar we als gemeente geen keuzevrijheid in hebben.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 1.000.000	€ 250.000

Inhuur taskforce

Toelichting:

In 2022 heeft de taskforce, mede met provinciale subsidie, gewerkt aan (versnelling van) een aantal particuliere initiatieven. Hiervoor is voor het jaar 2022 ca. 10 fte ingehuurd (beleidscapaciteit en planjuridische capaciteit). Om deze inmiddels ingewerkte capaciteit ook nog beschikbaar te hebben in de eerste helft van 2023 moeten wij vooruitlopend op de vaststelling van de begroting 2023, de contracten verlengen. Dit kan een financieel risico met zich meebrengen, indien u onverhoopt niet instemt met de voorstellen voor capaciteitsuitbreiding in deze begroting.

Beheersmaatregel(en):

N.v.t.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 10%	€ 500.000	€ 50.000

Programma 3. Sociale leefomgeving

Leerlingenvervoer

Toelichting:
Omdat het leerlingenvervoer een open einde regeling is (iedereen die voldoet aan de eisen heeft recht op leerlingenvervoer), is het lastig de kosten omlaag te brengen. Met onze regels hanteren we de maximale wettelijke ruimte. Ook zijn er ontwikkelingen zoals het gebrek aan plekken op het voortgezet speciaal onderwijs in onze regio, waardoor leerlingen over grotere afstanden vervoerd moeten worden. We zitten samen met de gemeenten van Regio Amersfoort in een contract voor het leerlingenvervoer dat doorloopt in 2022.

Beheersmaatregel(en):

- Streng beschikken aan de voorkant: alleen taxivervoer als er geen andere mogelijkheden zijn
- Intensivering contractmanagement samen met de andere regiogemeenten
- Versterken zelfredzaamheid: kijken of jongeren met begeleiding in staat zijn om uit het taxivervoer te komen

Inzetten op thuisnabij onderwijs zodat leerlingen op hun eigen school kunnen blijven

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 100.000	€ 25.000

Zorgleveringen sociaal domein

Toelichting:
Het sociaal domein bestaat uit uiteenlopende taken en aandachtsgebieden. Wij schatten risico's in vanwege de grote hoeveelheid externe factoren die invloed hebben. Ook vanwege externe verwijzers zoals huisartsen die rechtstreeks toegang hebben tot de inzet van zorg.
Om meer grip te krijgen op het sociaal domein te krijgen, hebben wij medio 2021 een diepgaande analyse uitgevoerd naar onder meer de kosten- en inkomstenopbouw van onze budgetten en naar de toekomstige ontwikkelingen daarvan. Daarbij is onder meer betrokken de huidige status van de transformatieagenda, de voortgang van de businesscases die voortkomen uit het Nautus-rapport, de beweging die de komende jaren nog nodig is en welke investeringen dit nog zal vergen. De uitkomsten van deze analyse zijn verwerkt in de meerjarenbegroting 2022-2026. Voor de meerjarenbegroting 2023-2026 zijn wij op basis van de gestegen volumes uitgegaan van een impactbedrag van € 1,7 mln. (3% van de totale omvang van de begroting sociaal domein ad € 57 mln. in 2023).

Toch blijft het risico bestaan dat uitgaven, (rijks)inkomsten, beleidsmatige afwegingen of business cases zich anders ontwikkelen dan verwacht. Daarom is dit risico opgenomen, weliswaar tegen een lager niveau dan de afgelopen jaren het geval was.

Beheersmaatregel(en):

- periodieke monitoring stand van zaken uitvoering strategische agenda sociaal domein;
- periodieke monitoring businesscases;
- periodieke regionale afstemming;
- continue afstemming met zorgaanbieders;

procesoptimalisaties.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 1.700.000	€ 850.000

Wetswijziging btw-verrekening sport

Toelichting:
Op 1 januari 2019 is de gewijzigde btw-sportvrijstelling in werking getreden. Ter compensatie hiervan heeft het rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen (SPUK). Alle gemeentelijke aanvragen over 2022 overtroffen het beschikbare landelijk budget. In 2022 bedroeg het uitkeringspercentage daarom circa 74%. Uitgaande van de situatie 2022 en de hoogte van verwachte aanvraag 2023 (€ 612.000), schatten wij in dat het uitkeringspercentage weer circa 74% van de aanvragen bedraagt over het jaar 2023. Dit betekent voor ons dat mogelijk een bedrag van ca. € 160.000 niet gehonoreerd wordt door het rijk. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet.

Beheersmaatregel(en):
Niet van toepassing.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 160.000	€ 80.000

Eigen risico aansprakelijkheid voor veiligheid van speelgelegenheid

Toelichting:
De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor het beheer en onderhoud van speelgelegenheden en het nalaten daarvan. Om de veiligheid voor de gebruikers te borgen, zijn in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen wettelijke eisen gesteld aan speeltoestellen en aan het onderhoud en beheer van speelgelegenheden.

Beheersmaatregel(en):
- Voldoen aan de wettelijke eisen in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen;
- Tijdig signaleren van (mogelijke) gebreken en maatregelen nemen;
- Bijhouden logboek per speelgelegenheid;

Verzekering afgesloten voor aansprakelijkheid met een eigen risico van € 12.500.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 50.000	€ 12.500

Algemene dekkingsmiddelen

Uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting:
A) Reguliere uitkering. Meer dan 50% van de inkomsten van de gemeente is afkomstig uit het Gemeentefonds. De raming van de uitkering 2023 en verder is gebaseerd op de meicirculaire 2022. De ontwikkeling van de algemene uitkering is sinds 2014 verbonden aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. 1% lagere of hogere uitkering is circa € 760.000.
B) BTW compensatiefonds. De hoogte van het gemeentefonds wordt mede bepaald door de 'ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds'. Blijven gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Het rijk verrekent dit verschil achteraf, in het jaar zelf. Dat betekent dat gemeenten zelf een (meerjarige) inschatting moeten maken van dit positieve of negatieve bedrag. Op dit moment is er een dalende tendens te zien van de ruimte onder het plafond, omdat gemeenten meer btw declareren dan voorzien. Dit betekent dat er een risico is dat de inkomsten zullen dalen. Wij houden voor 2023 rekening met een bijdrage van zo'n € 270.000.
C) Integratie-uitkering Jeugd. Het Rijk stelt extra geld voor de Jeugdzorg middels de algemene uitkering beschikbaar vanaf 2019. Voor het jaar 2023 zijn de middelen nu toegekend (junibrief); De VNG en het IPO zijn voor de jaren 2024, 2025 en 2026 overeengekomen dat 100% van de jeugdmiddelen (was 75%) nu mogen worden opgenomen. 1% lagere of hogere uitkering is circa € 42.000.
D) Herverdeling gemeentefonds. De uitkomsten van de herverdeling Gemeentefonds zijn geactualiseerd naar de stand per 1 januari 2023. Voor Soest resulteert een negatief herverdeeleffect van € 2,6 miljoen, dat is
€ 56 per inwoner. Dit nadeel wordt in elk geval voor de eerste jaren beperkt tot maximaal € 7,50 per inwoner (2023), € 22,50 (2024) en € 37,50 (2025). De bedragen voor 2026 en verder zijn afhankelijk van de besluitvorming naar aanleiding van de evaluatie van het nieuwe verdeelmodel. In afwachting hiervan is ervoor gekozen om voor 2026 en verder uit te gaan van de stand 2025. Dit betekent dat voorshands van het totale herverdeeleffect ad € 2,6 miljoen een bedrag van ruim € 1,7 miljoen (€ 37,50 per inwoner) in de meerjarenbegroting wordt verwerkt. Voor het jaar 2023 is de korting een bedrag van ca. € 353.000

Beheersmaatregel(en):
Beoordeling circulaires en duiding

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
A) Financieel	Gemiddeld = 50%	€ 760.000	€ 380.000
B) Financieel	Laag = 25%	€ 270.000	€ 67.500
C) Financieel	Laag = 10%	€ 42.000	€ 4.000
D) Financieel	Laag = 10%	€ 353.000	€ 33.500
Totaal			**€ 485.000**

Dividenduitkering BNG

Toelichting:
De gemeente Soest heeft aandelen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dividenduitkeringen kunnen fluctueren. Met de laatste jaarrekening (2021) van de BNG is er een hoger dividend uitgekeerd. De Bank geeft vooralsnog geen signalen af voor een herstel van de hoogte van de dividenduitkering.

Beheersmaatregel(en):
Vanwege de bovengenoemde situatie baseren wij de inkomstenraming op een 3-jaarsgemiddelde.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 22.000	€ 11.000

Dubieuze debiteuren

Toelichting:
Om uiteenlopende redenen kan het zo zijn dat voor debiteuren (in het bijzonder de belastingdebiteuren) een invorderingstraject in gang gezet wordt. Uit onderzoek bij onder meer de Kamer van Koophandel, gemeentelijke bevolkingsregisters, suwinet en onderzoek ter plaatse door een belastingdeurwaarder kan blijken dat er geen gegevens opgeleverd kunnen worden op grond waarvan de invordering kan worden voortgezet. Die debiteuren worden dan oninbaar verklaard.

Beheersmaatregel(en):
- Voeren van een vroegtijdig invorderingsbeleid gericht op de individuele situatie.
- Jaarlijks in de begroting voor een bedrag van € 73.500 rekening houden met een afschrijving wegens oninbaarheid.

Voor de afwikkeling van debiteuren over oudere belastingjaren beschikken over een voorziening.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	gemiddeld = 50%	€ 50.000	€ 25.000

Loonontwikkelingen

Toelichting:
In de begroting is (met stelposten) rekening gehouden met een bepaalde loonontwikkeling (zie hiervoor de uitgangspunten in hoofdstuk 2). Het risico blijft aanwezig dat de loonontwikkeling hoger uitvalt dan waarmee rekening is gehouden.

Beheersmaatregel(en):
Geen.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 10%	€ 2100.000	€ 210.000

Prijsontwikkelingen

Toelichting:
In de begroting is (met stelposten) rekening gehouden met een bepaalde prijsontwikkeling (zie hiervoor de uitgangspunten in hoofdstuk 2). Het risico blijft aanwezig dat de prijsontwikkeling hoger uitvalt dan waarmee rekening is gehouden. Er wordt hir uitgegaan van een begrotingsbudget van € 7 mln. maal een prijspercentage van 5%.

Beheersmaatregel(en):
Geen.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	middel = 50%	€ 350.000	€ 175.000

Paragrafen

Paragraaf B Financiering: Renterisico

Toelichting:
Renterisico's hebben vooral betrekking op situaties waarbij:
- de mogelijkheid zich voordoet van renteherziening;
- er nieuwe vaste geldleningen moeten worden aangetrokken;
- uitstaande gelden opnieuw uitgezet moeten worden.

Beheersmaatregel(en):
Risicobeheer: de kasgeldlimiet en renterisiconorm (zie uitleg hierover in paragraaf B Financiering).
Financiering: in de begroting 2023 is rekening gehouden met een rentepercentage van 1,0% voor externe financiering. Het renterisico wordt op dit moment als zeer gering beschouwd.

Generiek risico	Kans	Impact	Risico
Financieel	laag = 10%	€ 150.000	€ 15.000

Paragraaf C Bedrijfsvoering: Trajecten medewerkers

Toelichting:
Onze samenleving verandert, en daarmee ook de rol en het werk van onze organisatie en onze medewerkers. Wij realiseren ons dat niet iedereen meekan in deze ontwikkelingen. In die gevallen begeleiden daarbij deze medewerkers van werk naar werk. Door de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (2020) hebben ook ambtenaren recht op een transitievergoeding bij ontslag op initiatief van de werkgever. In de begroting hebben we hiervoor geen budget opgenomen**.**

Beheersmaatregel(en):
Onze inzet is het begeleiden van medewerkers van werk naar werk. Wij investeren aan de voorkant (zoals een loopbaantraject, detachering, uitstroom en outplacement) om uitgaven aan de achterkant te beperken (WW-verplichtingen worden bij wet door de gemeente gedragen).

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	hoog = 50%	€ 440.000	€ 220..000

Paragraaf C Bedrijfsvoering: Externe juridische ondersteuning bij inkoop

Toelichting:
Gelet op landelijke ervaringen en de complexiteit van wet- en regelgeving inzake aanbestedingen, schatten wij de financieel/ juridische risico's bij aanbestedingen in als zeer reëel aanwezig.

Beheersmaatregel(en):
- Risico gestuurd prioriteren van aanbestedingen op basis van de spendanalyse.
- Faciliteren van de organisatie bij rechtmatig inkopen door verdere professionalisering van de inkoop-organisatie: voorlichting door inkoopadviseur, procesvastlegging in zaaksysteem, gebruik maken van gestandaardiseerde formats.
- Aanbestedingen uitvoeren conform huidige wetgeving, de gids proportionaliteit en eigen vastgesteld beleid en uitvoeringsregels. Tevens monitoring door inkoopadviseur op naleving hiervan.
- Volgen van nieuwe ontwikkelingen binnen het Europees en nationaal recht en dit toepassen binnen Soest.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 60.000	€ 15.000

Paragraaf C Bedrijfsvoering: Meldplicht datalekken/bescherming persoonsgegevens

Toelichting:

Door het vele verwerken van persoonsgegevens in het dagelijkse werk bestaat het risico dat persoonsgegevens onbedoeld in handen komen van derden die geen toegang tot die gegevens zouden mogen hebben, bijvoorbeeld door een verkeerd geadresseerde brief of e-mail. Beveiligingsincidenten en datalekken hebben het risico op imagoschade en financiële schade. Financiële schade kan voortkomen uit boetes, herstelkosten of aansprakelijkstellingen. Partijen die namens ons persoonsgegevens 'verwerken' dienen voldoende maatregelen te nemen om een data-lek te voorkomen. Bij een datalek bij een dergelijke 'verwerker' of één van haar onderaannemers zijn wij echter verantwoordelijk en kunnen wij een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) krijgen. Dit is ook het geval indien wij niet voldoen aan de meldplicht datalekken.

Beheersmaatregel(en):

- Uitvoering geven aan de maatregelen zoals in het vastgestelde Informatiebeveiligingsbeleid en het datalek-protocol zijn vastgelegd.
- Bewustwordingstrajecten en deskundigheidstrainingen voor medewerkers hoe datalekken te voorkomen en hoe te handelen bij een vermeende datalek.
- Uitvoeren van gegevensbeschermingsbeoordelingen (data protection impact assessments; DPIA).
- Verwerkersovereenkomsten toepassen conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming AVG.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 25%	€ 100.000	€ 25.000

Paragraaf C Bedrijfsvoering: Continuiteit ICT voorzieningen

Toelichting:

Door het vele gebruik van ICT-voorzieningen in het dagelijkse werk zijn wij sterk afhankelijk van diezelfde ICT-voorzieningen. Die afhankelijkheid is de afgelopen twee jaar verder versterkt door het steeds meer tijd- en plaats onafhankelijk werken. Er kunnen zich situaties (denk aan zware ICT-technische storingen, brand en cybercrime) voordoen waardoor ICT-voorzieningen voor kortere of langere tijd niet of niet goed werken. Herstel hiervan kan hoge kosten met zich meebrengen, waar Soest of de RID geen rekening mee gehouden heeft.

Beheersmaatregel(en):

- Uitvoering geven aan maatregelen, zoals in het Informatiebeveiligingsbeleid en bijbehorende plannen zijn vastgelegd.
- ICT-technische maatregelen om de continuïteit van ICT-voorzieningen zo goed mogelijk te borgen.
- Bewustwordingstrajecten en deskundigheidstrainingen voor medewerkers m.b.t. informatieveiligheid en over hoe te handelen bij een vermeend informatiebeveiligingsincident.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Financieel	laag = 5%	€ 1.500.000	€ 75.000

Paragraaf E Verbonden partijen: Garantstellingen

Toelichting:
De door de gemeente verstrekte garantstellingen betreffen de volgende categorieën:
A. instellingen op het gebied van de woningbouw;
B. sociaal-culturele instellingen, sportverenigingen;
C. koop of bouw van woningen door personeelsleden;
D. verstrekte geldleningen.

Beheersmaatregel(en):
Geen.

Generiek risico	*Kans*	*Impact*	*Risico*
Ouderenhuisvesting	laag = 1%	€ 2.200.000	€ 22.000
Restauratiefonds	laag = 1%	€ 580.000	€ 5.800
Hypothecaire leningen (HVO en gem.)	laag = 1%	€ 1.800.000	€ 18.000
Sportverenigingen	laag = 10%	€ 450.000	€ 45.000
Inschatting totaal			**€ 91.000**

B Financiering

Treasuryfunctie en treasurystatuut

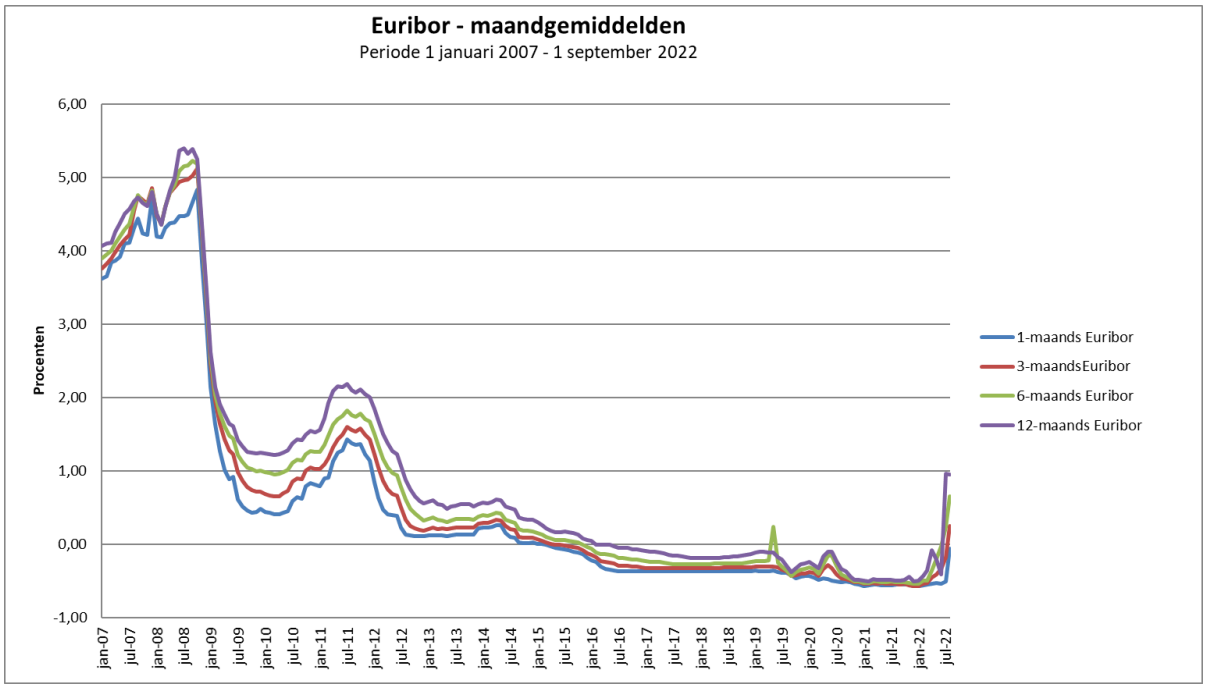
De treasuryfunctie omvat het aantrekken, beheren en uitzetten van gelden. Het gemeentelijk financieringsbeleid is gericht op:

- Het voorzien in de financieringsbehoefte op korte termijn;
- Het beheersen van de risico's die aan financieringstransacties verbonden zijn;
- Het beperken van rentelasten van de leningen;
- Het beperken van de interne geldstromen en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Onder de treasuryfunctie valt ook het garanderen en verstrekken van leningen aan derden. Met betrekking tot het onderdeel garanties is in paragraaf A onder de rubriek 'risico's' de relevante beleidsinformatie opgenomen.
Het beleid van Soest voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het op 24 september 2020 herziene Treasurystatuut als onderdeel van de financiële verordening gemeente Soest (ex artikel 212 Gemeentewet) op het financieel beleid, beheer en organisatie en is gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Conform de financiële verordening dient het statuut ten minste eens in de vier jaar integraal te worden voorgelegd aan de raad.
Het statuut is het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie en gericht op de beheersing van de risico's.

Algemene ontwikkelingen: rentebeleid

De financieringskosten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt. Voor de tarieven op de geldmarkt (leningen korter dan een jaar) wordt meestal gekeken naar de Euribor. Euribor is de afkorting van Euro Interbank Offered Rate. Euribor is de rente waartegen een groot aantal Europese banken bereid is leningen in euro's tegen elkaar te verstrekken. De hoogte van de Euribor rentetarieven (en andere basisrentetarieven) hangt vooral af van de economische omstandigheden zoals de groei van de economie en de hoogte van de inflatie. De Euribor rentetarieven worden in de financiële wereld ook gebruikt voor het vaststellen van rentes voor allerlei afgeleide producten, zoals hypotheken, leningen, spaarrekeningen en renteswaps. Euribor bestaat sinds 1999. Voor de kapitaalmarkt (leningen langer dan een jaar) wordt gekeken naar de rente op de staatsleningen.
Zoals uit onderstaande grafieken blijkt, beweegt de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt zich op een laag peil. Voor de geldmarkt is voor de korte termijn tot 1 jaar de rente van een negatief percentage gewijzigd naar een positief percentage. Rentepercentage ligt ondanks de stijging nog wel onder de 1%.

Bron DNB, ontwikkeling Euribor

Renteverwachting voor kortlopende geldleningen

Gezien het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is de verwachting dat de korte rente zal stijgen en niet meer op het huidige, negatieve niveau zal blijven. De ECB houdt haar rentetarieven al geruime tijd erg laag. Voor de centrale bank van de eurozone is een geldontwaarding (inflatie) van net geen twee procent het ideale scenario (prijsstabiliteit).
Nu is de inflatie boven de 1 procent. De verwachting is dat de ECB rentes laag blijven totdat het inflatiedoel in zicht is.
In de financieringsbehoefte van de gemeente wordt ook in 2023 voorzien door het aantrekken van kort geld in de vorm van kasgeldleningen.
Omdat de rente voor het aantrekken van kort geld in de loop van 2022 is gestegen naar een positief percentage zal op het moment van het aantrekken van een nieuwe lening worden gekeken of we maximaal gebruik gaan maken van de mogelijkheden om kort geld aan te trekken. Dit is toegestaan tot de zogeheten kasgeldlimiet, dat is 8,5% van het gemeentelijk begrotingstotaal (zie ook modelstaat A).

De komende jaren zullen de investeringen, zoals investeringskredieten en uitgaven in de bouwgrondexploitatie gaan stijgen. De hoogte van het aan te trekken geld om dit alles te financieren zal daardoor uitstijgen boven de hoogte van de kasgeldlimiet. In de begroting 2023 is dan ook uitgegaan van het aantrekken van een vaste geldlening.

Renteverwachting voor langere rentevaste periodes

Het rentepercentage voor een langlopende lening (10 jaar lineair) is medio 2022 gestegen naar ongeveer 1,0%. De verwachting is dat het renteniveau verder zal stijgen. De ECB heeft in 2022 het rentepercentage verhoogd naar 0.5%. Dit alles om de inflatie terug te krijgen naar het doel van 2% op middellange termijn. Zolang de inflatie hoog blijft zal de ECB de rente de komende tijd stapsgewijs blijven verhogen.

Renterisico's

Renterisico's hebben vooral betrekking op situaties waarbij:

- de mogelijkheid zich voordoet van renteherziening;
- er nieuwe vaste geldleningen moeten worden aangetrokken;
- overtollige middelen uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Het gemiddeld rentepercentage van de aangetrokken vaste schuld is in 2022 1,07%. Aflossing van de huidige leningen tegen een lager rentepercentage is contractueel niet mogelijk.

Risicobeheer: de kasgeldlimiet (modelstaat A) en renterisiconorm (modelstaat B)

Evenals in 2022 blijft Soest in 2023 volgens de huidige liquiditeits- en financieringsplannen naar verwachting binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet bepaalt dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt deel mag financieren met kortlopend schuldpapier (looptijd <1 jaar). In belangrijke mate wordt het financieringssaldo bepaald door transacties binnen de bouwgrondexploitatie en het investeringsvolume. De feitelijke kasgeldlimiet blijft ook in 2023 onder het wettelijk toegestane percentage van 8,5% van het begrotingstotaal 2022. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd door periodieke beoordeling.
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Van renteherziening is sprake als in de lening overeenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Door de norm in relatie te brengen met het begrotingstotaal, is het mogelijk dat gemeenten, met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal, de spreidingsduur van de financiering verkorten. De norm van 20% beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. Beide normen hebben tot doel de budgettaire risico's te beperken. De verplichte berekeningsstaten zijn aan het einde van deze paragraaf opgenomen.

Financieringsbehoefte

Het financieringssaldo wordt in belangrijke mate bepaald door transacties binnen de bouwgrond-exploitaties en daarnaast de mate van realisatie van investeringsbudgetten. Hoeveel extra financieringsbehoefte in 2023 ontstaat, is vooral afhankelijk van de realisatie van plannen rond het project Masterplan Soesterberg en Apollo Noord, de uitvoering van de rioleringswerken (GWRP) en onderhoudswerken aan wegen en sport. Overigens voorzien wij geen problemen in het aantrekken van geldleningen voor de realisatie van plannen. Ondanks de verscherpte voorwaarden van banken wordt de gemeente beschouwd als betrouwbare partner in het nakomen van verplichtingen. Vanzelfsprekend worden ontwikkelingen, vooral rond de rentestand, nauwlettend gevolgd. Afhankelijk daarvan worden besluiten genomen in overleg met het treasurycomité.

Schatkist bankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.
Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden.
De vastgestelde (maximale) drempel is 2,0% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal voor 2023 van de gemeente Soest is € 140 mln. 2,0% hiervan is ca. € 2,8 mln. Het drempelbedrag wat momenteel aangehouden wordt ligt hier onder, waarmee de gemeente voldoet aan deze regeling.

RENTESCHEMA: 2023				
			(bedragen x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		371	
b.	De externe rentebaten		-/- 21	
	Totaal door te rekenen externe rente		**350**	
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-42		
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0		
		totaal c > >	-42	
	Saldo door te rekenen externe rente		**308**	
d1.	Rente over eigen vermogen		269	
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		30	
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		**608**	
e.	De **werkelijk** aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente **(renteomslag)**		-1.143 (*)	
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		535	
(*)	*De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancieerd per 1 januari bedraagt 114 miljoen euro. Het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt 0,67%. De gemeente mag dit percentage afronden op 1,17%. Bij toepassing van 1,00% omslagrente bedraagt het renteresultaat 535.000 euro. Dat is een afwijking van 0,33%.*			

Modelstaat A liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Modelstaat A liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet			
Stappen (1 - 4) (bedragen x € 1.000)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)**
(1) - (2) = (3)			
1-1-2021	10.900	26.286	-15.386
31-3-2021	12.000	25.804	-13.804
30-6-2021	12.000	30.286	-18.286
(4) gemiddelde van (3)			**-15.825**

Stappen (5 - 9)	**Variabelen**		**Bedragen**			
	Kasgeldlimiet		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
(5)	***kasgeldlimiet (KGL)***		**12.313**	**12.710**	**11.321**	**11.547**
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		28.138	28.535	27.146	27.372
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL					
Berekening kasgeldlimiet (5)						
(7)	Begrotingstotaal		144.861	149.534	133.185	135.844
(8)	Percentage regeling		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***		**12.313**	**12.710**	**11.321**	**11.547**

Modelstaat B renterisico vaste schuld

Modelstaat B renterisico vaste schuld					(bedragen x € 1.000)
Stap	**Variabelen**	**bedragen**			
	Renterisico(norm)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
(1)	renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	aflossingen	4.251	4.253	4.254	4.255
(3)	***renterisico (1+2)***	4.251	4.253	4.254	4.255
(4)	***renterisiconorm***	**28.972**	**29.907**	**26.637**	**27.169**
(5a) = (4 > 3)	ruimte onder renterisiconorm	24.721	25.654	22.383	22.914
(5b) = (3 > 4)	overschrijding renterisiconorm	nvt	nvt	nvt	nvt
Berekening	***renterisiconorm***				
(4a)	begrotingstotaal	144.861	149.534	133.185	135.844
(4b)	percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	***renterisiconorm***	**28.972**	**29.907**	**26.637**	**27.169**

C Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft hoe we invulling geven aan de bedrijfsvoering van onze organisatie. Een goede bedrijfsvoering is een basisvoorwaarde om de organisatiedoelstellingen te behalen. Om de publieke dienstverlening te optimaliseren kijken we naar de bedrijfsvoering in al haar facetten.
In de programma's is vooral beschreven wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. In deze paragraaf geven wij vooral aan hoe we de dingen doen, vanuit welke filosofie we dat doen en welke instrumenten wij hiervoor inzetten.

Organogram

(Dit betreft de formele structuur per 1 januari 2022)

Ontwikkeling bedrijfsvoering

Met de besturingsfilosofie en het concernplan zetten we een nieuwe strategie in voor de ontwikkeling van onze organisatie. Ons strategisch organisatiedoel is: bijdragen aan een toekomstbestendig Soest. Om te kunnen bijdragen aan een toekomstbestendig Soest zoals de besturingsfilosofie beschrijft, hebben we een toekomstbestendige organisatie nodig.

Daarmee ligt in de bedrijfsvoering het accent op:

- Medewerkers en leidinggevenden ondersteunen in ontwikkeling naar toekomstbestendigheid
- Tijd- en plaatsonafhankelijk werken faciliteren en implementeren
- Digitaal werken faciliteren en implementeren
- Financiële processen optimaliseren

Humanresourcesmanagement

Onze medewerkers zijn ons sociaal kapitaal. In een steeds krapper wordende arbeidsmarkt is het meer dan ooit van belang dat wij onze medewerkers blijven inspireren en ontwikkelen. Dit is een opgave waar veel gemeenten voor staan. Onze kernwaarden Samen, Leren en Vertrouwen staan centraal. We zetten in op acties die direct bijdragen aan waardering, energie en betrokkenheid met aandacht voor onderwerpen zoals leren, ontwikkelen en verandervermogen.

Vinden en binden

De huidige ontwikkeling binnen de arbeidsmarkt leidt tot hogere in-, door- en uitstroom van personeel in de organisatie en zet de bezetting van de organisatie extra onder druk. Intensieve werving- en selectieactiviteiten zijn nodig om de structurele en tijdelijke vacatures in te vullen. Om de continuïteit hierin te kunnen waarborgen kan het nodig zijn om tijdelijk extra personeel in te zetten hiervoor. Onze werving- en selectie-instrumenten en arbeidsmarktcommunicatie worden dynamisch van aard om continue afgestemd te zijn op de huidige arbeidsmarkt en de behoefte van de organisatie.

Strategisch personeelsplanning

Strategische personeelsplanning (SPP) hebben we nodig om als organisatie te weten wat onze toekomstige personele behoefte is om onze organisatiedoelstellingen te bereiken. We gaan balans aanbrengen in de organisatie en gestructureerd invulling geven aan onze toekomstige personele behoefte op team-, afdeling- en organisatieniveau. Doel is om meer grip te krijgen op de optimale inzet van onze medewerkers en hun te boeien met het inzicht in de organisatie en de mogelijkheden van hun functioneren, hun talenten en ontwikkelpunten daarin.

Team- en leiderschapsontwikkeling

Om onze medewerkers en leidinggevenden te ondersteunen hun bijdrage te kunnen leveren zetten we in op hun ontwikkeling. Door de vertaling te maken wat nodig is om het werk te doen, krijgen we beeld van de gewenste ondersteuning van onze leidinggevenden, teams en individuele medewerkers. De grote lijn hieruit wordt tegelijkertijd ingezet voor het binden en boeien van de ambtelijke organisatie. Op deze wijze werken we aan een toekomstbestendig personeelsbestand.

Juridische kwaliteitszorg

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft de gemeente Soest de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet. Het blijft een continu proces om te waarborgen dat aanpassingen van of nieuwe processen en overeenkomsten blijven voldoen aan de AVG. Hierop ziet de juridische afdeling met de functionaris gegevensbescherming toe.
Om meer richting te geven aan de vertaling van de uitgangspunten van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) wordt er strategisch privacybeleid opgesteld.

Deze is van toepassing op de hele organisatie, alle processen, onderdelen, objecten en gegevensverzamelingen van de gemeente.
Naast de AVG wordt ook de Wet Politiegegevens (Wpg) hierin meegenomen. Dit betreft het verwerken van politiegegevens door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) in dienst van de gemeente.
Ook voorziet deze afdeling in de onafhankelijke procesbegeleiding van bezwaarschriften en klachten, waarvan jaarlijks verslag wordt gemaakt, inclusief het doen van aanbevelingen.
Tot slot is actualisatie van verordeningen en mandaatregelingen een continu proces om te zorgen dat de gemeente Soest up-to-date blijft.

Digitaal werken

De digitale ontwikkelingen gaan snel. Daar willen we bij aansluiten. We willen de medewerkers in staat stellen om zich dit ook eigen te maken. Daarom geven wij daar, met de beperkte capaciteit en middelen die we hebben, zoveel mogelijk invulling aan.

- *ICT*
  We investeren in nieuwe werkplektechnologie om onze medewerkers in staat te stellen flexibel (samen) te werken. We bieden en beheren optimale hardware en software om dit mogelijk te maken. We investeren in informatiebeveiliging om de continuïteit van onze bedrijfsvoering en dienstverlening te waarborgen. We zetten nieuwe technologie (zoals robotic process automation) in om terugkerende administratieve handelingen te automatiseren. We zetten dit in op plekken waar het direct rendement oplevert.
- *De omgang met informatie*
  Alle informatie die wordt gecreëerd, gebruikt en opgeslagen moet duurzaam toegankelijk zijn voor de periode dat deze moet worden bewaard. We blijven doorontwikkelen om de digitale duurzaamheid, informatieveiligheid en de transparantie te borgen. Dit is een continu proces. We doen dit in samenwerking met onze toezichthouders, Archief Eemland en de provincie Utrecht.
- *De omgang met gegevens (data)*
  We maken een plan over hoe we de vastlegging en het gebruik van gegevens (data) gaan organiseren. Als die gegevens 'kloppen' en volledig zijn, kunnen we ze inzetten om ons werk gerichter en effectiever te doen. En kunnen we onze inwoners sets aan (anonieme) gegevens bieden waar ze nuttig gebruik van kunnen maken (open data). We gaan na welke managementinformatie helpend kan zijn voor een efficiëntere dienstverlening en richten die in voor zover onze huidige systemen ons daarin ondersteunen.

- *De inrichting van processen*
  Onze interne processen spelen een belangrijke rol bij onze dienstverlening. Die processen willen we zo soepel mogelijk laten verlopen. En daarom willen we verbeteren. Door het slimmer inrichten van onze processen verlagen we de werkdruk en kosten en ontstaat er ruimte om te werken aan nog meer verbeteringen in de organisatie. Ons doel is om de verbeterkracht van onze organisatie blijvend te versterken. Van ad hoc lokaal processen aanpakken naar een organisatiebrede en meer structurele aanpak.
  Dat doen we door binnen de organisatie kennis, kunde en aanpak mee te geven; kennis in de vorm van trainingen, kunde in de vorm van verbetertrajecten en aanpak door praktische tools aan te bieden.
- *Onze medewerkers*
  Het is belangrijk dat onze medewerkers weten welke technieken onze dienstverlening op een hedendaags peil houden. Ze weten hoe ze die in hun dagelijkse werk kunnen inzetten.

Financiële bedrijfsvoering en control
Een gemeente die wil sturen op het bereiken van maatschappelijke resultaten heeft een groot belang bij een goede financiële bedrijfsvoering. Door te voldoen aan de basisvoorwaarden transparantie, volledigheid, juistheid, tijdigheid en betrouwbaarheid wordt de basis gelegd voor een effectieve en efficiënte organisatie.
2023 staat in het teken van een nieuw financieel systeem. Het huidige financiële systeem is end of life en wordt niet meer onderhouden. In het vierde kwartaal 2022 zal met de RID-partners gezamenlijk een nieuw financieel systeem worden aanbesteed. De planning is erop gericht om dit systeem vanaf 1 januari 2024 in uitvoering te nemen. Dit is een belangrijke verbetering voor de continuïteit van het systeem.

Verder wordt gedurende het jaar regelmatig gekeken of de stappen die gezet zijn voor de onderwerpen 'in control zijn' en 'controleerbaar zijn' voldoende zijn geweest of uitgebreid dienen de worden. Dit doen we mede met het oog op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Voor de rechtmatigheidsverantwoording gaat het om invoering met verslagjaar 2023. De jaarrekening voor het verslagjaar 2023 wordt in het kalenderjaar 2024 vastgesteld. Naast de wetswijzing zal er nog onderliggende regelgeving moeten worden aangepast. Ter voorbereiding op de komst van de rechtmatigheidsverantwoording werken wij al vanaf 2020 aan het door ontwikkelen van onze interne beheersing en onze verbijzonderde interne controle. De bestuurlijke component (bepalen bestuurlijke uitgangspunten en aanpassing financiële verordeningen) pakken we verder op als het Rijk uitsluitsel heeft gegeven over de datum van inwerkingtreding.

Bedrijfsvoeringsonderzoeken
Binnen onze organisatie voeren we uiteenlopende onderzoeken uit met betrekking tot rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en kwaliteit van ons gemeentelijk handelen en dienstverlening:

- De beoordeling van de interne beheersing en rechtmatigheid via de jaarlijkse accountantscontroles.
- De beoordeling door de rekenkamercommissie van de doelmatigheid, doeltreffendheid en kwaliteit van onze gemeentelijke beleidsuitvoering.
- Bedrijfsvoeringonderzoeken die deel uitmaken van een jaarlijks door B en W vast te stellen onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid (ex artikel 213a Gemeentewet).
  Omdat het jaar 2023 volop in het teken staat van grote bedrijfsvoeringtrajecten (uitvoering taskforce Bouwen en Wonen, doorontwikkeling interne beheersing en komst rechtmatigheidsverantwoording), worden er in 2023 geen aanvullende artikel 213a-onderzoeken uitgevoerd.
- Bedrijfsvoeringonderzoeken die om specifieke redenen uitgevoerd worden (zoals het digitale inwonerpanel en de ontwikkeltrajecten interne beheersing).

Uit de uiteenlopende bedrijfsvoeringsonderzoeken komen veelal goede verbetermogelijkheden naar voren met concrete aanbevelingen. De opvolging van deze aanbevelingen wordt centraal gemonitord en periodiek intern besproken.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)
Over de medebewindstaken die gemeenten uitvoeren dienen gemeenten jaarlijks aan toezichthouders verantwoording af te leggen. De toezichthouders zijn de provincies en diverse ministeries. De wet legt daarbij een nadrukkelijke verantwoordelijkheid bij gemeenteraden. Hoe beter het interne, horizontale toezicht geregeld is, des te beter kunnen externe toezichthouders hun toezichthoudende taken op afstand uitvoeren.
Medio 2020 heeft de minister van BZK de Tweede Kamer per brief het actieplan Agenda Toekomst (Interbestuurlijk) Toezicht aangeboden. In dit actieplan werken Rijk, provincies en gemeenten samen aan het toekomstbestendig maken van het interbestuurlijk en het financieel toezicht. Zodat het toezicht zo effectief mogelijk is en passend bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven.

Organisatie inkoop- en aanbestedingsbeleid
Voor alle diensten en producten die gemeente Soest afneemt uit de markt en voor alle werken die de gemeente Soest laat uitvoeren door de markt wordt een doelmatig en rechtmatig inkoopproces gevolgd. Hierin zijn het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Soest en de Uitvoeringsregels inkoop en aanbesteden leidend. Actualisatie van dit beleid en de uitvoeringsprocessen is een continu proces om te zorgen dat de gemeente Soest zowel doelmatig als rechtmatig blijft inkopen.

Beoogde resultaten 2023:

- In samenwerking met Financiën de inhoud en frequentie van de zogeheten spendanalyse definiëren. Dit dient als basis voor de analyse van de inkoopspend.
- Managementinformatie voor de zaaktypes ´Inkoop en aanbesteding' en "Contractregistratie´ inregelen binnen het zaaksysteem zodat monitoring efficiënter kan plaatsvinden.
- Aanpassing van de formats en procesbeschrijvingen waarmee aanbestedingstrajecten eenvoudiger kunnen worden doorlopen. Dit is een continu proces.

Relevante beleidsdocumenten

a. Gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid, B en W, maart 2014
b. Integriteit/gedragscode, 2008
c. Mandaatbesluit, B en W, december 2014, nadien gewijzigd
d. Nota reserves en voorzieningen, raad 30 november 2017
e. Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, raad 30 november 2017
f. Controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet, raad 18 juni 2015
g. Verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a Gemeentewet, raad 18 juni 2015
h. Budgethoudersregeling 2020

D Onderhoud kapitaalgoederen, inclusief investeringsoverzicht

Deze paragraaf gaat over het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen. De paragraaf geeft inzicht in het beleidskader, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting. Nieuwe investeringen in kapitaalgoederen zijn opgenomen in het investeringsoverzicht in deze paragraaf.

Onder kapitaalgoederen verstaan we goederen die meerdere jaren meegaan. Het gaat om onze wegen, riolering, waterhuishouding, groen en gebouwen. De kosten hiervan worden vaak niet in het jaar van aanschaf genomen, maar uitgesmeerd over meerdere jaren (geactiveerd). Hierdoor volgen er afschrijvings- en rentekosten, ofwel kapitaallasten.

De paragraaf is als volgt opgebouwd:

- Waardering en afschrijving
- Onderhoud kapitaalgoederen per onderdeel
- Investeringsoverzicht

Waardering en afschrijving

Alleen uitgaven met een meerjarig nut worden geactiveerd. Bijdragen van derden worden hierop in mindering gebracht. Waardering vindt plaats op basis van de historische kostprijs. In principe geldt een ondergrens van € 10.000. Afschrijving (lineair) is gerelateerd aan de economische levensduur en vindt plaats vanaf het jaar na gereedkoming. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven omdat hier geen waardevermindering plaatsvindt en/of eeuwigdurend nut wordt verondersteld. Op de voorbereidingskosten van de grondexploitatie wordt niet afgeschreven. Behalve als na vijf jaar geen grondexploitatie is geopend, dan wordt het volledige bedrag in één keer afgeschreven.

Economische en technische levensduur

Hoewel afschrijving is gebaseerd op de verwachte economische levensduur, is eventuele vervanging afhankelijk van de technische levensduur. Dat wil zeggen dat op het moment dat een kapitaalgoed economisch is afgeschreven, de vervanging kritisch op technische noodzaak wordt beoordeeld. Dit kan ook betekenen dat een kapitaalgoed eerder wordt vervangen, omdat deze technisch niet meer voldoet.

Voor nieuwe investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Immateriële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Voorbereidingskosten grondexploitatie	5 jaar
Materiële vaste activa	
Gronden en terreinen	
Sportvelden toplaag kunstgras	10 jaar
Sportvelden onderlaag kunstgras	30 jaar
Kleine speelplekken	10 jaar
Speelterreinen	15 jaar
Sportplekken	20 jaar

Woonruimten	40 jaar

Bedrijfsgebouwen	
Nieuwbouw	40 jaar
Semipermanent onderkomen	20 jaar
Verbouwing oorspronkelijk gebouw(uitbreiding)	restant gebruiksduur
Grond- weg en waterbouwkundige werken	
Armaturen lichtmasten	20 jaar
Lichtmasten	40 jaar
Baggeren	10 jaar
Oeverbeschoeiing	20 jaar
Gemalen en bergbezinkvoorzieningen	
Mechanisch/elektrisch	20 jaar
Bouwkundig	60 jaar
Persleiding bij gemalen	60 jaar
Drukriolering	
Mechanisch/elektrisch	20 jaar
Bouwkundig	60 jaar
Drukleiding	60 jaar
Vacuümriolering	
Mechanisch	20 jaar
Bouwkundig	60 jaar
Vacuüm leiding	60 jaar
Telemetrie	5 jaar
DWA en RWA riolen en duikers	60 jaar
Drainage leidingen	60 jaar
Infiltratiekratten	60 jaar
Vrijvervalriolering	60 jaar
Wegen	
Reconstructie wegen	20 jaar
Voetpaden tegels	20 jaar
Fietspaden	20 jaar
Groen	
Beplanting	30 jaar
Bosplantsoen	100 jaar
Gras	100 jaar
Bomen	60 jaar

Vervoermiddelen	
Bestelauto's, transporters	8 jaar
(Elektrische) fietsen	5 jaar
Aanhanger	10 jaar
Machines, apparaten, installaties	
Lichtinsta llaties sportvelden (inclusief ledverlichting)	25 jaar
Werkplekapparatuur	3-5 jaar
Servers	3 jaar
Ka ntoorautomatisering, telefooncentra le	5 jaar
Applicaties	7 jaar
Onderhoudsmachines	10 jaar
Grondkar	15 jaar
Dranghekkenwagen	20 jaar
Graflift	10 jaar
Grafbekisting	10 jaar
Looproosters begravingen	10 jaar
Rijdende baar	15 jaar
Verkeersregelinsta llatie	15 jaar
Zonnepanelen	25 jaar
Omvormers	12,5 jaar
Laadpalen	10 jaar
Buurtkeuken	20 jaar
Overige materiële vaste activa	
1e inrichting (leer en hulpmiddelen) Onderwijs	15 jaar
Overige inventarissen	15 jaar
Containers (ondergronds)	10 jaar
Dug-outs	10 jaar

Riolering en water

Het Gemeentelijk Water- en Rioleringplan (GWRP) Soest-Baarn bevat naast beleid ook het beheerplan voor het verduurzamen van het stedelijk waterbeheer. Het plan geeft aan wat de gemeente blijft en gaat doen om klimaatbestendig en water robuust te blijven en te worden. Dat doen we bijvoorbeeld door het schone regenwater vast te houden en te benutten waar het valt. Dit voorkómt het onnodig snel afvoeren van schoon regenwater en onnodig gebruik van drinkwater. Ook gaan we daarmee wateroverlast, verdroging en vervuiling van oppervlaktewater tegen (via overstorten van gemengde riolen). We dragen daarmee bij aan een efficiëntere werking van de rioolwaterzuivering.

Voor riolering en water is tot eind 2022 voldoende budget beschikbaar voor het beheer, onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Deze raadsperiode werken we aan een vervolg op het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (GWRP) dat de naam Programma Water, Riolering en Klimaatadaptatie krijgt. Met dit plan streven we naar een meer risico-gestuurde aanpak van het beheer en onderhoud aan onze riolering. Zie ook het Deelprogramma Klimaat.

Met een technische berekening wordt eens per 5 of 10 jaar berekend hoeveel water het rioolsysteem aankan. Ook wordt onderzocht waar de zwakke plekken zitten. Hierop wordt bepaald welke vorm van onderhoud of vervanging nodig is.
Een compleet overzicht van kosten voor riool- en watertaken is te vinden in paragraaf G onder de rioolheffing. De financiële consequenties van het onderhoud uit het GWRP omvat onderstaande bedragen. De (vervangings-)investeringen zijn terug te vinden in het investeringsoverzicht aan het einde van deze paragraaf.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Klein Onderhoud Frezen riolering	200 50	200 50	200 50	200 50
Onderhoud beschoeiing, duikers, schuiven en Klappen, vijvers, waterberging en pompen	207	207	207	207
Schoonmaken hoofdriool en kolken	255	255	255	255
Totaal onderhoud	**712**	**712**	**712**	**712**

Wegen

Met de nieuwste inspectieresultaten maken we een nieuw Wegenbeheerplan. Dit plan sluit aan op het huidige beleid (het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan) en wordt afgestemd op de Mobiliteitsvisie. We leggen dit nieuwe beheerplan in het voorjaar van 2023 aan uw raad voor. In dit plan geven we inzicht in de benodigde structurele budgetten voor het onderhoud en de investeringen die op lange termijn noodzakelijk zijn. We verwerken de structurele effecten in de begroting 2024.

Met het huidige Wegenbeheerplan kregen we in 2016 en 2017 structureel meer budget voor asfalt- en elementenverhardingen. Zie in de tabel de post structureel onderhoud van jaarlijks € 730.000. Daarnaast is ook eenmalig investeringsbudget gegeven voor het wegwerken van achterstallig onderhoud (in de tabel de post aanvullend wegonderhoud). Dit achterstandsbudget zal naar verwachting al de benodigde investeringen tot 2024 kunnen dragen. Op die manier zorgen we ook dat er geen nieuw achterstallig onderhoud ontstaat. Met het nieuwe Wegenbeheerplan vragen we vanaf 2024 structureel investeringsbudget om reconstructies te kunnen blijven uitvoeren. Reconstructie is het vervangen van verhardingen die het einde van hun levensduur hebben bereikt.

Het nieuwe Wegenbeheerplan bevat een meerjarig investerings- en onderhoudsprogramma voor wegen. Het meerjarig investerings- en onderhoudsprogramma gebruiken we bij het jaarlijks vaststellen van A) prioriteiten voor integrale werken en B) het asfalt- en elementenonderhoud. Dit programma wordt aangevuld met de gegevens uit de globale visuele weginspectie.

Deze prioriteiten stemmen we af met ruimtelijke ontwikkelingen, verkeerskundige aanpassingen en andere (externe) projecten. Op die manier maken we zoveel als mogelijk werk met werk. Dit afstemmen doen we met behulp van de integrale projectenkaart. Ook nemen we beleidsambities zoals energietransitie, klimaatadaptatie en gebruiksfunctieverbeteringen zoveel mogelijk mee in de projecten.

In de tabel hieronder staan de huidige budgetten voor de verschillende soorten onderhoud. Met de vaststelling van het nieuwe Wegenbeheerplan worden onderstaande budgetten herzien. De reconstructies staan in het investeringsoverzicht aan het einde van deze paragraaf.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Structureel onderhoud	730	730	730	730
Klachten en klein onderhoud	135	135	135	135
Totaal	**865**	**865**	**865**	**865**

Civiele kunstwerken

Elk jaar actualiseren we het onderhoudsprogramma voor het beheer, onderhoud en vervanging van de civiele kunstwerken. Dit zijn bijvoorbeeld bruggen, tunnels, keerwanden en geluidsschermen. We hebben nog geen beheerplan civiele kunstwerken. Daarom zijn in 2021 alle civiele kunstwerken geïnventariseerd, geïnspecteerd en deels in beheersoftwareprogramma's opgenomen. Daarmee zijn we bezig het totale areaal beter in beeld te krijgen. Onderstaande financiële overzicht is op basis van bestaande gegevens. Met de nieuwe gegevens die begin 2022 beschikbaar zijn gekomen, maken we een beheerplan civiele kunstwerken zodra hiervoor capaciteit beschikbaar komt. Het maken van dit beheerplan is nog niet ingepland. Het huidige budget voor beheer en onderhoud is naar verwachting niet afdoende om het areaal op termijn in stand te houden. Eventuele financiële consequenties brengen we dan in beeld.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Brugonderhoud	23	23	23	23
Totaal	**23**	**23**	**23**	**23**

Openbare verlichting

We hebben sinds april 2022 een nieuw langjarig beheer- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting. Onderdeel daarvan is het vervangen door ledverlichting. De eerder ontstane vertraging op de planning lopen we langzaam in.
De Beleidsnotitie Openbare Verlichting Gemeente Soest 2014-2019 is verouderd en de actualisatie van dit document is nog niet concreet ingepland.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Straatverlichting beheer, onderhoud en exploitatie	393	393	393	393
Kapitaallasten verlichting	399	423	447	471
Totaal	**792**	**816**	**840**	**864**

Gebouwen

Onderhoudsbeleid

Het kwaliteitsniveau van het begrote onderhoud uitgedrukt in een percentage, komt op circa 85%. Dat wil zeggen dat de perioden tussen onderhoud langer zijn dan de algemene normen en dat onderhoud uit esthetisch oogpunt niet uitgevoerd wordt. Technische installaties worden niet op basis van theoretische levensduur vervangen, maar alleen bij uitval.
Veiligheidsaspecten en zaken die van invloed kunnen zijn op de continuïteit van de activiteiten/werkprocessen krijgen prioriteit bij het onderhoud. Continu wordt, in overleg met de beleidsafdelingen bekeken of geplande werkzaam heden aan een object noodzakelijk, wenselijk en verantwoord zijn. Afstemming met het Integraal Accommodatie Beleid (IAB), het sportbeleid en duurzaamheidsdoelstellingen vindt plaats. Dit resulteert in een sober maar doelmatig onderhoudsbeleid.
In de Kaderbrief 2022 (raad 7 juli 2021) hebben we in paragraaf 1.5 inzicht gegeven in de (toekomstige) investeringsbehoefte van onze kapitaalgoederen (wegen, groen, gebouwen, riolering, e.d.). De eindconclusie was dat in de begroting 2022 geen extra middelen nodig waren voor vervanging of renovatie van de kapitaalgoederen, met uitzondering van een jaarlijkse verhoging van de dotatie aan de reserve Integraal accommodatiebeleid van € 20.000 per jaar.

Onderwijsgebouwen

In maart 2021 is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Soest onderwijs door de raad vastgesteld. Dit plan geeft inzicht in de benodigde investeringen voor de periode 2020-2035. Het investeringsplan behelst een bedrag van ruim € 46 mln. In de loop van deze periode zal aan de raad worden voorgesteld de benodigde kredieten beschikbaar te stellen. De kosten van deze kredieten drukken door middel van kapitaallasten op de exploitatie van de gemeentebegroting. Dekking kan plaatsvinden uit de hiervoor gereserveerde middelen in de reserve accommodatiebeleid.

Sport

Er zijn voldoende middelen aanwezig om de sportvelden in stand te houden. Voor de vervanging en renovatie van de sportgebouwen wordt per investering een businesscase opgesteld. Zie ook het deelprogramma Sport.

Vervangingsinvesteringen buitensport

Omdat de toplagen van het kunstgrasvoetbalveld van VVZ49 en het kunstgraskorfbalveld van de Eemvogels versleten zijn, gaan wij deze in 2023 vervangen. Ook gaan wij het pupillenveld van VVZ49 renoveren omdat op dit veld water blijft staan. De beregeningssproeiers van het honkbalveld zijn versleten en gaan we tevens vervangen. Daarnaast gaan we op een aantal sportparken hekwerk vervangen dat sterk verouderd is en aan vervanging toe is.

Investeren in LED-sportveldverlichting

Vanuit de Routekaart verduurzaming zetten wij in op het verduurzamen van de buitensport-accommodaties waaronder het vervangen van de oude conventionele veldverlichting door LED-veldverlichting. Hier volgt nog een separaat voorstel voor.

Financiën

De hier weergegeven materiële onderhoudskosten van gebouwen worden gedekt uit een reserve. Deze Reserve Onderhoud Gebouwen (ROG) is gebaseerd op een tienjarig onderhoudsplan. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd. De ROG wordt met jaarlijkse stortingen op het gewenste niveau gehouden zodat de goedgekeurde werkzaam heden in het betreffende jaar kunnen worden uitgevoerd. Deze storting is sinds 2013 stabiel en er vindt geen jaarlijkse indexering plaats.

Op basis van het huidige onderhoudsbeleid, de surplus van niet uitgegeven onderhoudsgelden en voorgenomen sloop- en renovatieplannen is verhoging van de voeding in de periode 2023-2026 niet noodzakelijk. Rond 2029 zal naar verwachting de som van de onttrekkingen groter zijn dan de som van de stortingen, waardoor verhoging van de storting relevant wordt. In de eerstvolgende nota reserves en voorzieningen in 2022 wordt de storting opnieuw beoordeeld.

Prijsontwikkeling

In 2021 en 2022 zien wij een forse stijging in onderhoudskosten. Dit komt door een ongewoon hoge stijging van de materiaalkosten. En door hogere kosten van arbeid als gevolg van personeelstekort bij de aannemers. Wat het effect van deze ontwikkeling op langere termijn voor de ROG zal zijn is onbekend.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Huisvesting	623	743	395	446
Eigendommen niet voor openbare dienst	253	73	133	30
Algemeen overig	510	582	225	278
Sport	1.851	1.137	1.107	2.102
Welzijn	683	398	603	306
Totaal	**3.920**	**2.933**	**2.463**	**3.162**

Groen

Het gemeentelijk groen, natuur en de bossen beheren en onderhouden we op basis van wettelijke regels, zorgplicht en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit van de verschillende gebieden. De groenvisie voor het stedelijk groen is vastgelegd in het beleidskader: 'De Groene kernkwaliteit van Soest' (2014). Voor het buitengebied is dit omschreven in het landschaps- en natuurontwikkelingsplan (2019-20.

Het onderhoud van het groen is van belang om de veiligheid, leefbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen. Periodiek voeren we inspecties uit (o.a. Boomveiligheidscontroles) die informatie leveren over de staat waarin de kapitaalgoederen zich bevinden. Hieruit volgen onderhoudsbestekken en -planningen. De uit te voeren werkzaamheden zijn afgestemd met andere programma's om synergie en kostenbesparingen in de uitvoering te bereiken en om overlast voor bewoners zoveel mogelijk te beperken.
Begin 2023 dient een besluit te worden genomen over hoe we verdergaan met het onderhoudsbestek voor het dagelijkse groenonderhoud, dat eind 2023 afloopt.
Het vervangen van het openbaar groen aan het einde van de levensduur voeren wij uit volgens het Groenrenovatieplan 2021-2030.

Voor het beheer van het landschap en de bossen in het buitengebied werken we met het uitvoeringsprogramma Landschaps- en natuurontwikkelingsplan (LOP) 2019-2024 en met de Bosnota 2013-2022 die gaat over de bos- en natuurgebieden in eigendom van de gemeente. Hieronder staat een overzicht van de materiële budgetten voor het dagelijks groenonderhoud in stedelijk gebied. Structureel moeten we meer watergeven, vanwege klimaatverandering. Incidenteel extra water geven bij extreme droogte is gedekt in de risicoparagraaf. Groenrenovaties zijn in het investeringsoverzicht te vinden.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Planmatig groenonderhoud	1.473	1.473	1.473	1.473
Boombeheer	326	326	326	326
Klein onderhoud	50	50	50	50
Watergeven	30	30	30	30
Onderhoud geluidswal A28	20	20	20	20
Totaal	**1.899**	**1.899**	**1.899**	**1.899**

Speelvoorzieningen

Onze 136 speel- en sportlocaties in de openbare ruimte beheren en onderhouden we op basis van wettelijke regels en binnen de kaders van het speelruimtebeleid ‘Het nieuwe spelen in Soest’ (2013). Jaarlijks renoveren we verouderde speelplaatsen in Soest volgens dit beleid en het daarbij behorende meerjaren-uitvoeringsprogramma. De kredieten staan in het investeringsoverzicht hieronder. Jaarlijks renoveren we speelplaatsen in Soest volgens het speelruimtebeleid en het daarbij behorende meerjarenuitvoeringsprogramma. De afgelopen jaren hebben we geleerd dat houten speeltoestellen niet de verwachte 15 jaar levensduur halen, maar slechts max. 10 jaar meegaan. Daarentegen gaan sportplekken langer mee. In de kapitaallasten voor spelen (zie paragraaf D) werd uitgegaan van een afschrijving van 15 jaar voor alle speel- en sportplekken. Voor de speelplaatsen met houten speeltoestellen is dit bijgesteld naar 10 jaar. De afschrijving van de sportplekken is bijgesteld naar 20 jaar. Daarnaast is voor verschillende grote sportplekken in Soest het vervangingsbudget naar boven bijgesteld om de huidige speelwaarde in stand te kunnen houden. Dit betekent dat de kapitaallasten per 2024 worden verhoogd. Voor de speelplekken die eerder gerenoveerd moeten worden, hebben wij nieuwe kredieten aangevraagd.

Investeringsoverzicht

Het onderstaande investeringsoverzicht biedt inzicht in het totaal van de geraamde investeringen en de kapitaallasten waarmee in de meerjarenbegroting 2023-2026 rekening is gehouden. Het betreft hier alle nieuwe investeringen, inclusief de investeringen die niet onder de categorieën van paragraaf D vallen. Deze investeringen zorgen voor kapitaallasten vanaf het jaar na de investering, waardoor er in 2023 vo or de nieuwe investeringen geen kapitaallasten zichtbaar zijn. Ook de grondexploitaties en grote projecten zijn hier weergeven.

Bij investeringen wordt onderscheid gemaakt tussen drie soorten investeringen. Investeringen met economisch nut zijn verhandelbaar en kunnen dus middelen genereren, zoals bij gebouwen, riolering en voertuigen het geval is.

Als de investering ook daadwerkelijk wordt ingezet om middelen te generen, dan wordt dit een investering met economisch nut met heffing genoemd. Dit is het geval bij bijvoorbeeld de riolering. Er is sprake van een investering met maatschappelijk nut als er geen middelen gegenereerd kunnen worden met de investering, zoals bij wegen.

De verschillende soorten investeringen worden bij de vaststelling van de begroting gelijktijdig goedgekeurd. Hieronder staat het investeringsoverzicht, gevolgd door een overzicht met bijdrage aan kredieten vanuit de voorziening riolering. De lagere kapitaallasten zijn al meegenomen in het totaaloverzicht.

Omschrijving	E/M/E+	Kredieten				Kapitaallasten		
Bedragen x € 1.000		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2024**	**2025**	**2026**
Vervangen voertuigen en machines								
Verv.6 elektrische fietsen V&H 2025	E			18				4
Omschrijving	**E/M/E+**	**Kredieten**				**Kapitaallasten**		
Bedragen x € 1.000		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2024**	**2025**	**2026**
Verv.wag.5795 houtversnipp.2025	E			13				1
Machine 5804 Schmitz	E		60				8	8
Wagen 5802 Nissan E NV200	E		45				6	6
Wagen 5004 kiepwagen	E	9				1	1	1
Verv. wag.4302 Iveco V-315-HX 2025	E			45				6
Verv.wag.5022 Iveco V-313-HX 2025	E			50				7
Verv.wag.6012 Iveco V-314-HX 2025	E			75				10
Caddy 59-VPD-5	E	10				1	1	1
Openbare Verlichting								
Vervangen lichtmasten	E	220	220	220	220	8	15	23
Vervangen armaturen	E	330	330	330	330	20	40	59
Wegen								
Verkeerskundige aanpassingen	M	200	200	200	200	12	24	36

Riolering									
Afkoppelen GWRP	E+	150	150	150	150		4	8	12
Klimaatbestendig inr. spelen en groen	E+	250	250	250	250		7	13	20
Afkoppelen delen Soesterberg	E+	500	500	500	500		13	27	40
Maatregelen BWKP	E+	167	167	167	167		4	8	13
Pompen en gemalen		13	143	211			3	12	25
Riool vervangen GWRP	E+		301	633	1.523			5	11
Verv./afkoppelen Rubenslaan e.o.	E+	500					14	14	14
Verv./afkoppelen Talmalaan e.o.	E+	400	400				4	4	8
Riool vervangen K/L Brinkweg	E+	1280	500	500			14	19	43
Verv./afkoppelen van Lyndenlaan	E+		800					22	22
Riolering projecten Soest-Zuid	E+	450	450				6	27	27
Potterlaan e.o.	E+	500	250	250			11	14	43
Rioolwerkzaam heden Soest-Zuid	E+	1500	750	750			16	23	82
Rioolwerk en afkoppelen Heideweg e.o.				1000					37
Baggeren oppervlakte				450					55
Verv./afkoppelen Nassauplantsoen	E+	75						1	1
Verv./afkoppelen PC Hooftlaan e.o.	E+		1.004					17	17
Verv./afkoppelen Soesterengweg	E+		466					8	8
Riolering Infrastructuur Soesterberg	E+	1.600	1.600	1.700			22	38	146
Relinen diverse locaties	E+			2.000					33
Sport									
Sporthal	M	473					12	12	12
VVZ'49 kunstgras	M	439					40	40	40
VVZ'49 natuurveld	M	103					9	9	9
VVZ'49 ballenvangers	M	80					3	3	3
VV Hees hekwerk	M	62					3	3	3

Vervangen beregeningssproeiers	M	39					2	2	2
Kunstgras korfbalveld	M	308					28	28	28
Renovatie kleedkamers SEC	M	106					5	5	5
Verhoging Bosstraat ivm prijsstijging	M	13					1	1	1
Verhoging kunstgrasvelden VJN ivm prijsstijging	M	16					1	1	1
Verhoging hekwerk tbv weren dassen	M	8							

Omschrijving	**E/M/E+**	**Kredieten**					**Kapitaallasten**	
Bedragen x € 1.000		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2024**	**2025**	**2026**
Overige								
Groenrenovaties	E	616	631	646	500	27	53	81
Renovaties en omvormen Speelplek kken	E	310	313	312	188	29	52	75
Mobiele devices en laptops	E	0	650	0	0	0	230	228
Totaal		**10.727**	**10.180**	**10.470**	**4.028**	**320**	**794**	**1.307**

Omschrijving	**Bijdrage derden/voorziening kredieten**			
Bedragen x € 1.000				
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Diverse kredieten riolering	736	606	587	1.175
Bijdrage SPUK aan kredieten	242	0	0	0
Totaal	**978**	**606**	**587**	**1.175**

E Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording worden verbonden partijen gedefinieerd als privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente op enige wijze zeggenschap heeft. Een financieel belang betekent dat de gemeente financiële middelen ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de participatie. Ook heeft de gemeente een financieel belang als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente. Wij kiezen in deze paragraaf voor een ruime invulling van het begrip verbonden partij. Om deze reden is bijvoorbeeld ook de Regio Amersfoort in deze paragraaf opgenomen. Ook zetten we in deze paragraaf onze visie op samenwerking uiteen en werken we deze nader uit voor de gemeenschappelijke regelingen.

Strategische visie op samenwerking

Het college en de raad onderschrijven het belang van samenwerking en het past dan ook in deze tijd om na te denken over de rol van de overheid en het vinden van een nieuwe balans tussen de overheid en samenleving. Belangrijke vragen hierbij zijn: Hoe blijven gemeenten bij alle ontwikkelingen die er op de gemeente afkomen voldoende bestuurskrachtig? Wat kunnen we zelf en wat moet door of samen met anderen worden gedaan? De overheid kan niet alles oplossen en moet dat ook niet (meer) willen. De samenleving heeft zelf het vermogen voor bepaalde zaken te zorgen. We hebben dan ook een nadrukkelijke focus op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners.
Het thema samenwerking is niet meer weg te denken binnen Soest. In onze visie op samenwerking staan de resultaten voor de inwoners voorop. Kwaliteit, effectiviteit, efficiency, continuïteit en gevolgen voor de strategische positie van de gemeente zijn criteria waarop wij onze samenwerkingen beoordelen. Daarbij wordt door ons ook rekening gehouden met de democratische controle op de samenwerkingsverbanden. Ten slotte vormen gelijkwaardigheid, betrouwbaar partnerschap en vertrouwen de basis waarop wij een samenwerkingsrelatie willen aangaan en ontwikkelen en is het behoud van onze autonomie een belangrijk uitgangspunt. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de beleids- en bedrijfsvoeringscriteria van de strategische visie van Soest op samenwerking (raad, 25 april 2013).

Manifest raden

Op 19 november 2014 hebben vertegenwoordigers van tien gemeenteraden uit de provincie Utrecht, waaronder de gemeenteraad van Soest, het manifest verbonden partijen ondertekend: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug en Zeist.
Daarnaast is aan de andere gemeenten in de provincie Utrecht per brief gevraagd het manifest te ondersteunen. Het manifest is ook toegezonden aan de besturen van verbonden partijen van de gemeenten die het manifest ondertekend hebben.

Concreet wordt aan de gemeenschappelijke regelingen het volgende gevraagd:

- De gemeenteraden voldoende tijd te geven voor de bespreking van financiële documenten (bij voorkeur de termijnen volgens de afgesproken procedure) en dit vast te leggen in de gemeenschappelijke regeling.
- Politiek relevante beleidsplannen in een vroeg stadium - via het college van B en W - voor te leggen aan de gemeenteraden.
- Gegevens te verstrekken ten behoeve van de periodieke evaluatie.

Onderzoek rekenkamercommissie: Grip op samenwerkingsverbanden

Op 8 december 2016 heeft de rekenkamercommissie het onderzoeksrapport Grip op samenwerkingsverbanden gepresenteerd aan de gemeenteraad. De raad heeft de conclusies uit het rapport onderschreven in zijn vergadering van 22 december 2016 en daar een nadere invulling aan gegeven in de raadsvergadering van 30 november 2017. Zo is na de zomer van 2018 gestart met het werken met raadsrapporteurs.

Wetswijziging Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 juli 2022 is de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De belangrijkste doelstelling is om democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te vergroten en de positie van de gemeenteraden in hun controlerende en sturende rol richting gemeenschappelijke regelingen te versterken. Enkele belangrijke wijzigingen zijn:

- Gemeenschappelijke regelingen worden verplicht vast te leggen over welke onderwerpen een zienswijze moet worden gevraagd. Voorbeelden: besluiten met een aanzienlijk financieel belang en voorstellen met verstrekkende beleidsmatige keuzes;
- Het recht voor gemeenteraden om bij een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een openbaar lichaam een gemeenschappelijke commissie in te laten stellen, bestaande uit raadsleden;
- De verplichting om in de gemeenschappelijke regeling vast te leggen of, en zo ja op welke wijze, burgers de mogelijkheid krijgen tot inspraak over bepaalde onderwerpen die bij de gemeenschappelijke regeling zijn belegd.

Inhoud paragraaf

Gemeenschappelijke regelingen en bestuurlijk verbonden partijen

1. Regio Amersfoort
2. Hart van de Heuvelrug en Project Vliegbasis
3. Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
4. Stichting Eem-Vallei Educatief
5. Reinigingsbedrijf Midden-Nederland (RMN)
6. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
7. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
8. Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest
9. Regionaal Sociale Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)
10. Regionale ICT Dienst (RID) Utrecht
11. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Financiële deelnemingen

12. NV Bank Nederlandse Gemeenten
13. Vitens NV
14. Amfors

Gemeenschappelijke regelingen en bestuurlijk verbonden partijen

1. Regio Amersfoort

Vestigingsplaats
Amersfoort.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Het Bestuursconvenant Regio Amersfoort staat voor de samenwerking met en tussen gemeenten en voor de behartiging van onze regionale belangen. In de regio Amersfoort wordt door de gemeenten gewerkt aan een gezamenlijke toekomst. De onderwerpen zijn vaak gemeentegrens overstijgend, zoals verkeer en vervoer, recreatie en toerisme, economische zaken, ruimte en wonen en het sociaal domein.
Het doel van dit samenwerkingsverband is om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Dit gebeurt door concrete resultaten te boeken voor de deelnemende gemeenten en partners. Om doelmatig en efficiënt te werken en om focus aan te brengen in de wensen die regionaal leven wordt periodiek een *Strategische Agenda* opgesteld. Deze bepaalt waar de regio zich hard voor maakt.

Programma/paragraaf
De strategische agenda betreft onderwerpen die betrekking hebben op verschillende (deel)programma's.

Deelnemende partijen
De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg en op onderdelen ook Barneveld en Nijkerk.

Bestuurlijk belang
Op 18 december 2008 heeft de raad ingestemd om de samenwerking binnen het gewest Eemland anders in te vullen. De belangrijkste verandering is splitsing van de bestuurlijke samenwerking en de uitvoering. Met de vernieuwde bestuurlijke regionale samenwerking is bewust gekozen om een gemeenschappelijke regeling los te laten. Gekozen is om te werken met een bestuursconvenant en per project bestuursopdrachten.
De aansturing van de samenwerking gebeurt door twee regiegroepen:

- Een bestuurlijke regiegroep, bestaande uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten (BORA); deelnemer vanuit Soest: burgemeester R.T. Metz;
- Een ambtelijke regiegroep (ARG), gevormd door de gemeentesecretarissen; deelnemer vanuit Soest: gemeentesecretaris L.C. Vermond.

Financieel belang
Het regiobureau wordt bekostigd uit een voor de deelnemende gemeenten te betalen bijdrage, gebaseerd op het inwoneraantal. De bijdrage voor 2023 is nog niet vastgesteld, maar wordt vooralsnog geraamd op € 119.500.
Zoals in de het deelprogramma Bestuur is aangegeven, heeft de Regio aangegeven de formatie van het Bureau Regio Amersfoort te willen versterken. Hiervoor wachten we nadere voorstellen af.

Financiële informatie
De regio Amersfoort is geen zelfstandige juridische entiteit en kent dan ook geen eigen balanspositie.

Risico's
N.v.t.

Periodieke evaluatie
De Regio oriënteert zich momenteel op de huidige samenwerkingsvorm en onderzoekt of deze nog de beste basis biedt om de regionale visie inhoudelijk in te vullen.

2. Hart van de Heuvelrug en Project Vliegbasis

Vestigingsplaats
N.v.t.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Hart van de Heuvelrug is een programma waarin ruim 25 projecten in het gebied tussen Soest, Zeist en Amersfoort worden uitgevoerd. Van ecoduct tot bedrijventerrein, van nieuwe natuur tot woningbouw. Wonen, werken, natuur, recreatie en zorg worden ontwikkeld en leveren samen een betere kwaliteit in het gebied. Uitgangspunt is dat de kosten van groene projecten zo veel mogelijk worden verevend met de opbrengsten van de rode projecten.
Het project Vliegbasis is een samenwerking tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest. Doel is te komen tot afronding van de transformatie van de vliegbasis Soesterberg tot een waardevol natuur-, recreatie- en woongebied en daarbij de aankoop en investeringen terug te verdienen met uitgifte van grond.

Programma/paragraaf
2.1 deelprogramma Wonen.

Deelnemende partijen
Deelnemende partijen zijn de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest.

Bestuurlijk belang
Op 5 juni 2015 is voor zowel het project Hart van de Heuvelrug als het project Vliegbasis een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten.
Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De beide projecten en bijbehorende grondexploitaties blijven gescheiden;
- Eventuele tekorten en risico's komen blijvend niet voor rekening van Soest (met uitzondering van de afgesproken risicoverdeling, zie hierna bij risico's);
- Raden en staten blijven betrokken bij de aanpassingen van de plannen voor zowel woningbouw als de verdere inrichting van het gebied en dus ook over de invulling van de bezuinigingen die noodzakelijk zijn, evenals de fasering van de uitvoering.

De overeenkomsten hebben vooralsnog een contractduur tot 31 december 2025. De bestuurlijke belangen voor Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis zijn belegd bij wethouder H.O. Suna.

Financieel belang
Voor de kosten van het Programmateam Hart van de Heuvelrug is een jaarlijkse bijdrage verschuldigd, die voor Soest begroot is op € 40.000.

Financiële informatie
De samenwerkingsverbanden Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis zijn geen entiteiten met rechtspersoonlijkheid en kennen dan ook geen eigenstandige financiële positie.

Risico's
Voor het project Hart van de Heuvelrug loopt Soest geen risico. De financiële risico's voor het project Vliegbasis worden tussen drie partners (provincie Utrecht en gemeenten Zeist en Soest) op grond van de uitgangspunten in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis gedeeld. In totaal loopt de gemeente Soest, conform de nieuwe samenwerkingsovereenkomst een risico van maximaal 1/3e van € 28 mln. Dit maximale risico doet zich voor wanneer de woonwijk in zijn geheel niet tot ontwikkeling komt.

Periodieke evaluatie
N.v.t.

3. Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht

Vestigingsplaats
Zeist.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De GGD regio Utrecht voert alle taken voortkomend uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) voor de gemeente uit, waarbij de focus ligt op de collectieve aspecten van de gezondheid. De missie van de GGD regio Utrecht is: het bevorderen en beschermen van de gezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de bevolking in regio Midden-Nederland. Hiertoe richt de GGD zich op de volgende doelstellingen:

- Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in het werkgebied door onderzoek, voorlichting, advies en gezondheidsprogramma's. Hierdoor kan gezondheidswinst gerealiseerd en geconsolideerd worden;
- Een expertise- en uitvoeringsorganisatie zijn voor de gemeenten, gericht op preventie, acuut optreden, toegang tot zorgcoördinatie, signaleren en smeden van ketens;
- Het bieden van preventie- en vangnetzorg en/of het bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van zorg waar dit uit een oogpunt van openbaar belang noodzakelijk is.

Programma/paragraaf
3.1 deelprogramma Sociaal domein.

Deelnemende partijen
Alle gemeenten in de provincie Utrecht.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur. Vertegenwoordiging in zowel het dagelijks als het algemeen bestuur namens Soest: wethouder E.F. van Aalst-Veldman.

Financieel belang
De bijdrage van de gemeente aan de GGD wordt voor 2023 geraamd op € 361.125 voor de wettelijke verplicht af te nemen taken bij de GGDrU, waarvan € 17.440 een niet-wettelijke intensivering betreft. De overige wettelijke taken die zijn belegd bij de GGDrU, bedragen € 1.234.995. Wettelijk verplichte taken die belegd zijn bij de GGDrU op maatwerkbasis (inclusief huisvesting) bedragen € 165,20. In totaal € 1.761.320.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	4.112.693	2.647.000	2.647.000
Vreemd vermogen	49.257.955	14.972.000	14.627.000
Financieel resultaat	564.585		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve	 585.190 -/- 20.605		

Risico's

De risico's zijn beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen van de begroting 2023 van de GGD. Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1.128.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.592.203. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 2,298. Hiermee zijn de risico's financieel afdoende afgedekt.
Wel past hierbij de kanttekening dat de algemene reserve naar verwachting de komende jaren zal teruglopen naar een saldo van circa € 850.000, wat in de buurt komt van het minimumniveau van de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de huidige risico-inventarisatie. Daarmee houdt de GGDrU weinig tot geen ruimte over om additionele tegenvallers zelf op te vangen.

Periodieke evaluatie

De GGDrU stelt periodiek bestuursrapportages op.

4. Stichting Eem-Vallei Educatief

Vestigingsplaats
Amersfoort.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De stichting voor openbaar primair onderwijs Eem-Vallei Educatief (STEV) is het bevoegd gezag van de openbare basisscholen in de gemeenten Baarn, Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest en Woudenberg. De gemeenteraden van deze gemeenten hebben op 1 januari 2005 het bestuur van de openbare scholen in hun gemeenten overgedragen aan het bestuur van de stichting. Het bestuur maakt sinds 1 januari 2005 geen deel meer uit van de gemeentelijke organisatie en is ook vermogensrechtelijk gescheiden van de gemeente. Via notariële akte is de overdracht geregeld van gebouwen/terreinen. De portefeuillehouders onderwijs nemen zitting in het toezichtorgaan (de Regioraad).

Programma/paragraaf
3.2 deelprogramma Onderwijs.

Deelnemende partijen
De gemeenten Baarn, Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest en Woudenberg.

Bestuurlijk belang
Bij de verzelfstandiging van het openbaar primair onderwijs behouden de gemeentebesturen op grond van de Wet op het primair onderwijs een aantal bevoegdheden. Om de deelnemende gemeenten goed en tijdig te kunnen informeren kent de stichting de Regioraad. Dit is een afstemmingsoverleg, waarin de wethouders van onderwijs zitting hebben en overleg voeren met het dagelijks bestuur van de stichting.
Vertegenwoordiging in de Regioraad: wethouder E.F. van Aalst-Veldman.

Financieel belang
Volgens de Wet op het Primair Onderwijs is de gemeente aan te spreken op het verstrekken van extra middelen indien het voortbestaan van het openbaar onderwijs in gevaar komt (verantwoordelijkheid voor instandhouding). Dit geldt enkel voor het openbaar onderwijs en niet voor de overige onderwijssoorten.

Financiële informatie
De financiële positie van STEV is goed. De solvabiliteit, liquiditeit en het weerstandsvermogen zijn uitstekend. De hoogte van het eigen vermogen is ruim, daarom is voor het verslagjaar 2021 ook een negatief resultaat begroot. Echter is volgens de nieuwste inzichten over de onderhoudsvoorziening die voorziening waarschijnlijk te laag opgenomen. In 2022 zal de opbouw van de onderhoudsvoorziening opnieuw bekeken worden en verwacht wordt dat er eenmalig een flinke dotatie zal moeten plaatsvinden.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	3.596.695	3.225.893	3.225.893
Vreemd vermogen	2.484.040	1.627.836	1.627.836
Financieel resultaat	265.653		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve	 415.003 -/-149.350		

Risico's

- *Krimpende leerlingaantallen*
  Dit geldt zeker voor Soest; de prognose is dat de kern Soest 6% zal krimpen de komende 15 jaar. Voor Soesterberg geldt het tegenovergestelde, daar is dankzij het woningbouwprogramma juist sprake van groei. Minder leerlingen betekent automatisch minder inkomsten voor het schoolbestuur, omdat het Ministerie van Onderwijs de scholen bekostigt op basis van het aantal leerlingen. STEV heeft voldoende financiële reserves om krimp op te kunnen vangen. STEV heeft geïnvesteerd in herkenbaarheid, zodat potentiële leerlingen hun weg vinden naar openbaar onderwijs.
- *Het lerarentekort wordt steeds nijpender*
  Op dit moment slaagt STEV er nog steeds in om de vacatureruimte opgevuld te krijgen, maar de bovenregionale vervangingspools zijn leeg. Dit betekent dat het vinden van invallers voor kortdurende vervanging (ziekte, zwangerschapsverlof) zorgelijk is. Scholen zoeken oplossingen in het opzetten van een 'talentenpool' en de bestaande contracten uit te breiden. Daarnaast zet STEV in op goed werkgeverschap en op het gebruikmaken van talenten van medewerkers waardoor zij minder verloop wil creëren. Binnen de mogelijkheden die STEV heeft, pleegt zij voldoende inzet om het lerarentekort te beperken.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

5. Reinigingsbedrijf Midden-Nederland (RMN)

Vestigingsplaats
Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De doelstelling van RMN is op een milieuvriendelijke én efficiënte wijze diensten voor de deelnemende gemeenten uitvoeren (op basis van een dienstverleningsovereenkomst). Dit zijn:

- afvalinzameling;
- straatreiniging (vegen/onkruidbestrijding);
- kolkenreiniging;
- gladheidbestrijding;
- ongediertebestrijding.

Programma/paragraaf
2.2 deelprogramma Klimaat.

Deelnemende partijen
De gemeenten Baarn, Bunnik, IJsselstein, Nieuwegein, Soest en Zeist.

Bestuurlijk belang
De deelnemende gemeenten zijn eigenaar van RMN. Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van het RMN. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur geformeerd. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur: wethouder A. Treep-van Hoeckel

Financieel belang
De gemeente draagt financieel bij op basis van hoeveelheid afgevoerde afvalstoffen, inzamelkosten en overige directe en indirecte kosten. De bijdrage voor de gemeente Soest wordt voor 2023 geraamd op € 6.176.000.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	303.200	417.600	417.600
Vreemd vermogen	23.305.400	24.605.582	23.835.411
Financieel resultaat	85.600	200.000	
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve	 n.v.t. n.v.t.		

Risico's

De risico's zijn beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2023 van RMN. Uit deze paragraaf blijkt dat de genoemde risico's grotendeels zijn afgedekt door het onderbrengen ervan bij solide verzekeraars en door het voeren van een gericht beleid om de risico's te beperken. De weerstandscapaciteit bedraagt € 303.200. Deze wordt door het bestuur van RMN voldoende geacht omdat er een volledige verrekening van de kosten plaatsvindt met de deelnemende gemeenten.

Periodieke evaluatie

Naar aanleiding van een tekort op de jaarrekening 2020, dat niet tijdig werd gesignaleerd, heeft in 2021 een accountantsonderzoek plaatsgevonden binnen RMN. Uit dit onderzoek is een advies naar voren gekomen met punten die in de organisatie RMN verbeterd moeten worden om financieel beter in control te komen en de toekomstbestendigheid van de organisatie te borgen. In 2021 is een interim-bestuurder aangetreden, met als taak de verschillende aanbevelingen van de accountant op te pakken en verder uit te werken in een financieel plan van aanpak, in een visie en strategie en een aangepaste organisatieaanpak, gericht op toekomstbestendigheid.

6. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats
Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De AVU is verantwoordelijk voor de regie, coördinatie en organisatie van het transport, recycling en verwerking van het huishoudelijk afval. Alle gemeenten hebben aan de AVU de taak overgedragen voor het afsluiten van verwerkingscontracten voor de grootste afvalstromen.

Programma/paragraaf
2.2 deelprogramma Klimaat.

Deelnemende partijen
Alle Utrechtse gemeenten.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de AVU. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur geformeerd. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur: wethouder A. Treep-van Hoeckel

Financieel belang
De gemeente draagt financieel bij op basis van de hoeveelheid afgevoerde afvalstoffen die onder contracten vallen die door AVU zijn afgesloten. De bijdrage voor de gemeente Soest wordt voor 2023 geraamd op € 1.581.349.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	800.622	350.000	350.000
Vreemd vermogen	20.805.445	14.905.000	14.905.000
Financieel resultaat	106.099		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve	 n.v.t. n.v.t.		

Risico's

De belangrijkste conclusie uit de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de AVU is dat een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van met name het huishoudelijk en het grof huishoudelijk restafval en het gft-afval kan leiden tot de kortdurende inzet van extra financiële middelen. De kans hierop wordt echter zeer klein ingeschat, daarom wordt bij de AVU geen weerstandsvermogen aangehouden.
Voor de afvalverwijdering zijn meerjarige contracten afgesloten. Omdat de AVU geen vermogen opbouwt wordt het financieel resultaat verrekend met de deelnemende partijen.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

7. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats
Utrecht.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Op 1 januari 2010 is de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU) van kracht geworden. Deze regeling heeft tot doel om de geregionaliseerde brandweerorganisatie als onderdeel van de nieuwe VRU formeel te verankeren en de taken van de Veiligheidsregio in overeenstemming te brengen met de Wet veiligheidsregio's. De VRU behartigt de belangen van de gemeenten op de volgende terreinen:

- brandweerzorg;
- organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

Daarnaast heeft de VRU de zorg voor:

- Een adequate samenwerking met politie Utrecht en de meldkamer ambulancezorg ten aanzien van onder meer de gemeenschappelijke meldkamer;
- Een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Programma/paragraaf
1.3 deelprogramma Veiligheid.

Deelnemende partijen
De 26 gemeenten van de provincie Utrecht.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de VRU. Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur namens Soest: burgemeester R.T. Metz.

Financieel belang
De gemeente draagt financieel bij op basis van een inwonerbijdrage. De gemeentelijke bijdrage wordt voor 2023 geraamd op € 2.750.000.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	23.237.000	20.635.000	16.445.000
Vreemd vermogen	62.708.000	65.854.000	81.881.000
Financieel resultaat	3.102.000		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve - terug te storten gemeenten	782.000 2.320.000		

Risico's

Op basis van de risico-inventarisatie in de begroting 2023 bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 0,55 mln. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,4 mln. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) 2,6, ruimschoots boven de minimale norm van 1.
De VRU monitort de risico's en informeert het algemeen bestuur en gemeenten over relevante ontwikkelingen. Als daar aanleiding voor is worden eventuele financiële consequenties via een begrotingswijziging voorgelegd aan het algemeen bestuur en de gemeenten.

Periodieke evaluatie

In de in procedure gebrachte voorstellen tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling wordt voorgesteld ten minste eens in de zes jaar een evaluatie te houden.

8. Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Vestigingsplaats
Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Zoals bij het deelprogramma Sociaal domein is verwoord, werken we samen met Baarn en Bunschoten verder aan het versterken van onze samenwerking - de zogenoemde 'stip op de horizon'. Dit doen we aan de hand van een plan van aanpak.
Uitvoeringsorganisatie BBS voert de wettelijke taken uit rondom de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz, de wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening en het gemeentelijk minimabeleid. Dat betekent het bieden van ondersteuning aan inwoners die door bijzondere omstandigheden zonder inkomen zitten of onder het minimumbestaansniveau raken, het begeleiden van mensen met schulden en het begeleiden van mensen met of zonder arbeidsbeperking naar werk.
Met ingang van 2017 is BBS verdergegaan als bedrijfsvoeringsorganisatie met een verbreed takenpakket. Met ingang van genoemde datum verzorgt BBS de zorgadministratie en treedt BBS op als formeel werkgever van de uitvoeringsteams sociaal domein.

Programma/paragraaf
3.1 deelprogramma Sociaal domein.

Deelnemende partijen
De gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur.
Vertegenwoordiging in het bestuur namens Soest: wethouder H.O. Suna.

Financieel belang
De directe kosten die rechtstreeks aan gemeenten zijn toe te rekenen, zoals de uitkeringslasten, komen rechtstreeks ten laste van de deelnemende gemeenten. De indirecte lasten worden toegerekend op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden (inkomensondersteuning) of op basis van formatie.
Voor Soest worden de totale (netto)lasten voor 2023 voor alle taken, inclusief de zorgadministratie en het werkgeverschap voor de sociale teams, door BBS geraamd op € 20 mln. (exclusief inkomsten BUIG, die rechtstreeks worden verantwoord bij de gemeente).

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	10.279.000	0	0
Financieel resultaat	n.v.t.		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve	 n.v.t. n.v.t.		

Risico's

Omdat de uitvoeringsorganisatie BBS geen eigen vermogen heeft opgebouwd, komen de financiële resultaten volledig ten laste van de deelnemende gemeenten. Risico's kunnen zich met name manifesteren bij de BUIG-uitkeringen.
De sterk gestegen energieprijzen leiden tot extra inzet van BBS vanwege nieuwe regelingen. Ook de gevolgen van de oorlog in Oekraïne kunnen gevolgen hebben voor de toeloop van cliënten (vluchtelingen) naar BBS, als deze vluchtelingen een andere status krijgen.

Periodieke evaluatie

In de gemeenschappelijke regeling is afgesproken de uitvoeringsorganisatie BBS iedere 4 jaar te evalueren. De evaluatie richt zich op de efficiëntie van de bedrijfsvoering en toetst of de door de drie gemeenten geformuleerde doelstellingen worden behaald. De eerste evaluatie is uitgevoerd in 2020 en de uitkomsten zijn gedeeld met de drie gemeenteraden.

9. Regionaal Sociale Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)

Vestigingsplaats
Amersfoort.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Het doel van de gemeenschappelijke regeling RWA is het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bestaande cliënten met een sw-indicatie. Dit betreft enerzijds een maatschappelijk belang waarbij mensontwikkeling centraal staat en anderzijds een financieel belang van een positief exploitatieresultaat van de werkbedrijven van Amfors.

Wetmatige basis
RWA voert de 'oude' Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit in onze regio. Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden, waardoor de toegang tot de sociale werkvoorziening niet meer openstaat voor nieuwe instromers. RWA biedt voor de bestaande groep Wsw'ers - op grond van de samenwerkingsovereenkomst RWA-Amfors - in een van de Amforsbedrijven of via detachering bij een reguliere werkgever betaald werk aan mensen die door hun beperking geen reguliere baan kunnen vinden. Door de veranderde wetgeving heeft in 2015 en 2016 een herijking plaatsgevonden: wat is voor de deelnemende RWA-gemeenten de visie op de toekomst van het gemeenschappelijk sociaal werkbedrijf? De gemeenschappelijke regeling is hier in 2016 ook op aangepast: RWA is een mensontwikkelbedrijf. Ze richt zich op het maximaal ontwikkelen van zijn werknemers, zodat maximale participatie bij reguliere werkgevers behaald kan worden.

Governance
De beleidsontwikkeling op dit terrein is de verantwoordelijkheid van de gemeenten, waardoor een beleidsarm bestuur volstaat en de governance vereenvoudigd kan plaatsvinden. In 2016 is daarom de gemeenschappelijke regeling RWA getransformeerd op dit onderdeel van openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Bovendien heeft het algemeen bestuur RWA ook de taak van de aandeelhoudersvereniging Amfors (ava) gekregen waardoor een eenhoofdige vertegenwoordiging per gemeente volstaat en bestuur en toezicht vereenvoudigd in één orgaan kunnen plaatsvinden.

Relatie RWA/Amfors
De werkmaatschappijen van Amfors verlenen diensten op het gebied van onder meer groenonderhoud, schoonmaak en metaal. Tussen het RWA en Amfors is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Het doel van de samenwerking is te zorgen dat het werkgelegenheidsbeleid van RWA door inschakeling van Amfors wordt bevorderd.

Programma/paragraaf
3.1 deelprogramma Sociaal domein.

Deelnemende partijen
De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de RWA. Vertegenwoordiging namens Soest: wethouder H.O. Suna. Wethouder H.O. Suna is tevens lid van de algemene vergadering van aandeelhouders van Amfors.

Financieel belang

Sinds 1 januari 2015 hebben gemeenten geen aparte Wsw-taakstelling meer, maar de brede opdracht om inwoners te ondersteunen in het meedoen naar vermogen, via werk of anderszins. Onderdeel van het participatiebudget is de rijksbijdrage voor de sw-geïndiceerden. Dit is een budget waarmee de gemeente de mensen met een sw-indicatie kan laten werken. Dit budget wordt in zijn geheel ingezet voor RWA ter compensatie van de salarissen van de Wsw-doelgroep. Daarnaast betalen we een aanvullende gemeentelijke bijdrage.
Voor 2023 wordt de bijdrage aan de RWA geraamd op € 3.144.960, bestaande uit de gemeentelijke uitkering uit het Gemeentefonds ad € 2.868.960 en een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 276.000.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Vreemd vermogen	7.492.000	5.750.000	4.200.000
Financieel resultaat	-/-3.867.000	-4.084.000	
Bestemming resultaat - bijdrage Amfors - bijdrage gemeenten - onttrekking reserves	 2.039.000 1.565.000 262.000	 1.893.000 2.191.000	

Risico's

Het operationeel resultaat van Amfors is sterk afhankelijk van de gemeentelijke omzet.
Op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen Amfors en RWA is Amfors verplicht eventuele exploitatietekorten bij RWA aan te vullen. Deze verplichting geldt echter uitsluitend zolang het eigen vermogen van Amfors het bedrag van € 2.5 mln. te boven gaat. Voor het gedeelte van het eigen vermogen van Amfors tussen de € 2.5 mln. en € 4.5 mln. geldt dat Amfors voor 50% aansprakelijk is voor de aanzuivering van de bij het RWA ontstane exploitatietekorten.

RWA/Amfors heeft diverse specifieke risico's afgedekt middels verzekeringen, procedures en voorzieningen voor zover gebruikelijk binnen de wettelijke richtlijnen. RWA en Amfors treffen voorzieningen voor verplichtingen, verliezen of te verwachten tegenvallers waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar die redelijkerwijs zijn in te schatten.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

10. Regionale ICT Dienst (RID) Utrecht

Vestigingsplaats
Doorn.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Het in het samenwerkingsgebied verlenen van ICT-diensten: het beheren van de ICT-infrastructuur en de (mobiele) telefonie, het verzorgen het technisch applicatiebeheer en het ondersteunen van de eindgebruikers in het dagelijks gebruik van de ICT. Kernbegrippen voor de RID zijn: wendbaarheid, flexibiliteit, schaalbaarheid en voorspelbaarheid.
De veranderde behoefte van de deelnemende partijen, de wil om meer in gezamenlijkheid op te pakken en de zwaardere eisen aan informatiebeveiliging en privacy vragen een samenwerkingsverband dat verdergaat dan alleen het leveren van de 'harde' ICT. Vanaf eind 2018 groeit de RID toe naar een serviceprovider die de deelnemers verder kan helpen in thema's rondom de informatievoorziening. Het betekent meer inzetten op flexibiliteit van diensten, streven naar meer samenwerking en een transitie maken naar de cloud. Aansluitend op de ontwikkelingen bij de RID hebben de RID-deelnemers in 2020 een start gemaakt met de Regionale Informatie Voorzieningsontwikkeling (RIVO). In RIVO-verband geven de RID-deelnemers invulling aan de samenwerking op het terrein van de informatievoorziening. Dit valt niet binnen het domein van de RID, maar is onderdeel van de bedrijfsvoering van de RID deelnemers zelf.

Programma/paragraaf
1.2 deelprogramma Dienstverlening

Deelnemende partijen
De gemeenten Baarn, Bunnik, De Bilt, Soest, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede en de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het bestuur van de RID Utrecht. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur is wethouder H.O. Suna.

Financieel belang
De gemeente draagt financieel bij op basis van aantal applicaties en accounts. De gemeentelijke bijdrage wordt voor 2023 geraamd op € 1.801.000.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	560.000	87.000	87.000
Vreemd vermogen	6.991.000	5.363.000	5.363.000
Financieel resultaat	446.000		
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve - restitutie deelnemers	 366.000 80.000		

Risico's

De weerstandscapaciteit is beperkt (alleen de algemene reserve). Aangezien de begrotingstekorten worden opgevangen door de deelnemers is deze voldoende om de risico's af te dichten.

Periodieke evaluatie

In 2019 is er een benchmark uitgevoerd bij de RID Utrecht en zijn deelnemers. Er is een overzicht verkregen van hoe de servicelevels van de gemeente Soest zich verhouden tot andere gemeenten en als collectief binnen het samenwerkingsverband.

11. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Vestigingsplaats
Utrecht.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht voert voor elf gemeenten en de provincie Utrecht alle taken uit op het gebied van milieuvergunningverlening en -handhaving. Hiernaast zijn er aanvullende taken bij de RUD Utrecht neergelegd, zoals advisering op het gebied van bodem, ecologie, geluid en klachtenafhandeling. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder een verstrekt ruim mandaat aan de directeur van de RUD Utrecht, op basis van een dienstverleningsovereenkomst.

Programma/paragraaf
2.2 deelprogramma Klimaat.

Deelnemende partijen
Naast de provincie Utrecht de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

Bestuurlijk belang
Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de RUD. Voor Soest is dat wethouder A. Treep- van Hoeckel.

Financieel belang
De gemeente draagt financieel bij op basis van een gesloten dienstverleningsovereenkomst. De gemeentelijke bijdrage wordt voor 2023 geraamd op € 791.000 (incl. 1e begrotingswijziging). In de geraamde bijdrage is nog geen rekening gehouden met een vergoeding door het Rijk van bodemtaken onder de Omgevingswet.

Financiële informatie

bedragen in euro's	Jaarrekening 2021	Begroting 2023	
	31-12-2021	1-1-2023	31-12-2023
Eigen vermogen	2.227.000	2.057.000	2.061.000
Vreemd vermogen	5.325.000	1.713.000	1.721.000
Financieel resultaat	837.000	4.000	
Bestemming resultaat - bestemmingsreserves - algemene reserve - restitutie deelnemers	 577.000 60.000 200.000		

Risico's

De risico's zijn beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2023 van de RUD Utrecht. Volgens deze paragraaf bedraagt de ratio voor het weerstandsvermogen 1,13, dat is boven de minimaal gewenste norm van 1. De weerstandscapaciteit ligt daarmee op een voldoende niveau om de specifieke risico's op te kunnen vangen.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

Financiële deelnemingen

1. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats
Den Haag

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), opgericht in 1914, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG duurzaam bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg en onderwijs.

Financieel belang

deelneming	uitstaand	aandeel Soest		nominale waarde	
	totaal	Aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	55.690.720	123.825	0,22%	€ 2,55	€ 309.563

Financiële informatie BNG

	01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen	€ 5.097 mln.	€ 4.329 mln.
Vreemd vermogen	€ 155.262 mln.	€ 144.728 mln.
Achtergestelde schulden	€ 35 mln.	€ 35 mln.

Financieel resultaat 2021	Een nettowinst na belastingen van € 236 mln. (2020: € 221 mln.).
Bestemming resultaat 2021	Van de nettowinst wordt voorgesteld om 60% als dividend uit te keren (in 2020: 50%). Dit komt neer op een dividendbedrag van € 127 mln. Het restant wordt toegevoegd aan de reserves.

Risico's	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken. Dit is des te meer het geval met het oog op de oorlog die in Oekraïne gaande is. De maatschappelijke gevolgen, ook voor de klanten van BNG Bank, zijn op dit moment nog niet goed in te schatten. Wel wordt verwacht dat de toenemende inflatie een drukkend effect zal hebben op de ontwikkeling van de winst. BNG Bank houdt de impact van de oorlog in Oekraïne en de daarmee samenhangende (financiële) risico's nauwlettend in de gaten.

2. Vitens NV

Vestigingsplaats
Zwolle

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd
Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan € 5,4 mln. mensen en bedrijven in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Per 1 oktober 2006 zijn Hydron Midden-Nederland, Hydron Flevoland en Vitens gefuseerd. Vitens stelt zich als publieke onderneming ten doel een bijdrage te leveren aan het verlagen van de maatschappelijke kosten. Als drinkwaterbedrijf met een natuurlijk monopolie brengt dit de verantwoordelijkheid met zich mee om het geld van klanten en publieke aandeelhouders op een verantwoorde wijze te besteden.

Financieel belang

deelneming	uitstaand	aandeel Soest		nominale waarde	
	totaal	Aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	5.777.247	44.542	0,77%	€ 1,00	€ 44.542

Financiële informatie Vitens
Onderstaande informatie betreft de informatie uit het jaarverslag Vitens 2020.

	01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen	€ 557,1 mln.	€ 600,3 mln.
Vreemd vermogen	€ 1.340,1 mln.	€ 1.387,8 mln.

Financieel resultaat 2021	Een nettowinst na belastingen van € 19,4 mln. (2020: € 23,9 mln.).
Bestemming netto resultaat	De nettowinst € 19,4 mln. is aan het eigen vermogen toegevoegd ter versterking van de solvabiliteitspositie. Het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat en bedraagt maximaal 50% hiervan. Bij een solvabiliteit van <35% wordt in beginsel geen dividend uitgekeerd. Ultimo 2021 bedraagt de solvabiliteit 30,2%. Daarom wordt in 2021 geen dividend uitgekeerd.
Risico's	Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van het lage WACC-percentage (Weighted Average Cost of Capital). Een lage WACC vormt een risico voor de financierbaarheid van Vitens, juist in een situatie waarin grote en extra investeringen noodzakelijk zijn. De huidige WACC-systematiek voorziet niet in de financieringsruimte die nodig is om de uitdagingen het hoofd te bieden waarvoor we als sector staan, zoals het klimaat, onze vervangingsopgave en stijgend watergebruik.

3. RWA / Amfors BV

financieel belang

deelneming	uitstaand	aandeel Soest		nominale waarde	
	totaal	Aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	1.281	218	17,02%	€ 45,00	€ 9.810

Zie ook de RWA, bij het onderdeel 'gemeenschappelijke regelingen'.

F Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. De paragraaf grondbeleid moet in ieder geval bestaan uit:

- een **visie** op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid **uitvoert**;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale **grondexploitatie**;
- een onderbouwing van de geraamde **winstneming**;
- de beleidsuitgangspunten voor de **reserves** voor grondzaken **in relatie tot de risico's** van de grondzaken.

Visie

De visie op het grondbeleid is vastgelegd in de op 22 december 2016 door de raad vastgestelde 'Geactualiseerde nota grondbeleid 2016 gemeente Soest' en luidt als volgt:

"De gemeente kiest, ten aanzien van het te voeren grondbeleid, voor maatwerk en marktwerking. Per ontwikkellocatie wordt conform het in de nota opgenomen afwegingskader, gezocht naar de meest adequate vorm van grondbeleid, actief, facilitair of in samenwerking met de markt."

Uitvoering

Binnen de gemeente voeren we actief grondbeleid waarvoor we een **grondexploitatie** (laten) vaststellen en jaarlijks herzien. Ook maken we gebruik van facilitair grondbeleid waarvoor we een **anterieure overeenkomst** sluiten met de initiatiefnemer waarin we het kostenverhaal regelen. Een bijzondere figuur is het **Programma Hart van de Heuvelrug**: een samenwerkingsverband tussen provincie Utrecht, gemeente Zeist en gemeente Soest.

Grondexploitaties

Grondexploitaties in voorbereiding

Voor twee gebieden in Soest zijn grondexploitaties in voorbereiding:

1. *Meent*

Voor het project de Meent zijn verschillende scenario's mogelijk. In alle scenario's wordt eerst de focus gelegd op verbetering van het woonwagencentrum. In 2023 maken we duidelijk of het project Meent via een grondexploitatie met een totale ontwikkeling naar wonen gaat of via een krediet beperkt blijft tot verbetering van het woonwagencentrum.

2. *Soesterberg noord, kamer 2*

In het eerste kwartaal van 2023 ligt er een Gebiedsvisie voor Kamer 2&3. Op deze manier wil de gemeente regie houden op het gebied en de verschillende particuliere initiatieven toetsen aan de Gebiedsvisie. Ook is er de mogelijkheid dat de gemeente gerichte grondaankopen doet om de regiefunctie meer kracht bij te zetten.

Grondexploitaities vastgesteld
Soest kent verschillende grondexploitaties die verkeren in diverse fasen van het ruimtelijk ordeningsproces. Jaarlijks worden deze grondexploitaties herzien en verantwoord in de jaarrekening. De voorjaarsnota en najaarsnota zijn de bestuurlijke documtenten waarin we wijzigingen gedurende het jaar verantwoorden.
Over het geheel genomen, zijn de grondexploitaties het afgelopen jaar in resultaat achteruit gegaan. De oorzaak zijn de prijsstijgingen van het afgelopen half jaar. Deze zijn fors hoger dan de geraamde indexatie in de grondexploitatie. In het algemeen stijgen mede door de oorlog in Oekraïne de kosten van grondstoffen en energie. Als deze stijging doorzet, zal dat van invloed zijn op de woningbouwplannen. Bouwmaterialen, gebrek aan personeel, hogere energiekosten zetten de uitvoering van (woning)projecten onder druk. In welke mate dat is, is moeilijk in te schatten op voorhand. Deels hebben we daarop nauwelijks invloed, omdat veel woningbouwplannen door particulieren worden geïnitieerd. Voor de gemeentelijke projecten geldt dat we monitoren wat het effect is en of bijsturing noodzakelijk is.
Daarnaast hebben we de looptijd van het Masterplan met 3 jaar verlengd. De oorzaak is de vertraging in de uitvoering van de herinrichting van de wegen van 50km/u naar 30km/u.

3. Molenstraat / Werfterrein

In april 2021 is door de raad de grondexploitatie vastgesteld. De gemeente verkoopt de grond voor de geplande woningbouw aan de Alliantie, die hier 56 betaalbare huurwoningen realiseert. In juli 2021 is de koopovereenkomst door beide partijen ondertekend. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. In 2022 maken we het gebied bouwrijp. Na de zomer van 2022 start de bouw van de woningen.
Door de prijsstijgingen is het resultaat van de grondexploitatie nadelig geworden, waarvoor een voorziening is getroffen.

4. Gebiedsvisie Dalweg e.o.

Het plangebied van de gebiedsvisie Dalweg e.o. ligt globaal tussen de Albert Cuyplaan en Beukenlaan en tussen de Verlengde Talmalaan en Molenstraat. In december 2020 is de gebiedsvisie en de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld door de raad. Grootste wijziging in de herziening van 2022 is het programma: eerder hadden we rekening gehouden met 3.000m2 bvo aan de zijde van het politiebureau Beukendal, maar daarvoor in de plaats zijn nu woningen gekomen. Rondom het huidige gemeentehuis is een uitbreiding mogelijk van 1.100m2 bvo. Daarnaast zijn de kosten verhoogd. Enerzijds door de prijsstijgingen, anderzijds door kwalitatieve toevoegingen aansluitend op het stedenbouwkundig programma van eisen.
In 2022 ronden we het stedenbouwkundig programma van eisen af en gaan we verder met het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan, participatie en tenderprocedure. In 2023 leidt de planvorming dan tot een concreet ontwerp.

5. Orlando -locatie

De grondexploitatie is in mei 2020 vastgesteld door de raad. In 2021 is de grond overgedragen aan Cocon. Zij verzorgen de sloop, het bouwrijp maken, deels het woonrijp maken en de bouw van seniorenhuisvesting in de sociale- en midden huur. In 2022 ronden we de ontwerpfase af. In 2023 gaat Cocon over tot de bouw van de woningen. In 2024 is dan de oplevering van de woningen.

6. Dorpsplein / hoek Generaal Winkelmanstraat

Dit project is in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. Het resultaat verwerken we in de jaarrekening van 2022.

7. Masterplan Soesterberg

De grondexploitatie Masterplan Soesterberg is opgebouwd uit verschillende deelprojecten die samen de Mastergrondexploitatie vormen. De verschillende deelprojecten zijn:

a) Laanstructuur;
b) Westelijke ontsluiting (afgerond)
c) Rademakerstraat (afgerond);
d) Oostelijke ontsluiting (afgerond);
e) Herinrichting hoofdwegen & Postweg Soesterberg;
f) Soesterberg-Noord Wonen & Milieu;
g) Moerbessenberg-Odijkplein;
h) Campuszone Kop-Pleisterplaats (afgerond);
i) Inrichting Dek (afgerond);
j) Campuszone Noord;
k) Campuszone Evenemententerrein:Dorpshart en Noorduyn (afgerond);
l) Administratief deelproject;
m) Nieuwbouwkompas.

Veel deelprojecten van Masterplan Soesterberg zijn afgerond. In 2023 leggen we de focus op de herinrichting van de wegen, Campus Noord en het vervolg op Kamer 1.

Resultaten grondexploitaties gemeente Soest:

Omschrijving (x 1.000)	Saldo nominaal	Boek-waarde t/m 2021	Saldo nog te realiseren		Netto contante waarde	Eind-waarde
Masterplan Soesterberg						
Samenvoeging	-7.330	-3.037		-4.294	-7.004	-7.888
			k:	-8.717		
			o:	4.424		
Dalweg e.o.						
Samenvoeging	144	-2.257		2.401	-439	-566
			k:	-12.434		
			o:	14.834		
Orlando						
Orlando	50	379		-329	48	49
			k:	-329		
			o:	0		
Molenstraat, volkstuinen						
Dagelijks leven	190	190		0	190	192
			k:	*0*		
			o:	*0*		
Dorpsplein, fase vm dorpshuis						
Dorpshuis	-1.016	-859		-157	-979	-1.039
			k:	*-157*		
			o:	*0*		
Molenstraat, werfterrein						
herontwikkeling werf	-243	-220		-23	-261	-264
			k:	*-1.209*		
			o:	*1.186*		
Totaal	**-8.205**	**-5.804**		***-2.402***	**-8.445**	**-9.516**
			k:	*-22.846*		
			o:	*20.443*		
In voorbereiding						
Meent		0		nnb	nnb	nnb
Soesterberg Noord, Kamer 2		0		nnb	nnb	nnb

Hart van de Heuvelrug (HvdH)

Hart van de Heuvelrug is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Zeist, de gemeente Soest en de provincie Utrecht. Het samenwerkingsverband is gericht op ruimtelijke kwaliteitsverbetering op de Utrechtse Heuvelrug. Financieel uitgangspunt is verevening tussen de groene en rode projecten. In april 2015 hebben de drie partijen (provincie Utrecht, gemeente Zeist en de gemeente Soest) de nieuwe samenwerkingsovereenkomst vastgesteld en op 5 juni 2015 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst door de drie partijen getekend.

Apollo Noord bestaat uit drie actieve deelprojecten die voor de grondexploitatie Hart van de Heuvelrug samen worden gevoegd onder cluster Soest I:

1. Apollo Noord Fase I: Groene Hoogte;
2. Apollo Noord fase II: Oude Tempel;
3. Apollo Noord saunalocatie.

De projecten van Apollo Noord worden uitgevoerd door de gemeente Soest in opdracht van de Stuurgroep en maken onderdeel uit van de grondexploitatie Hart van de Heuvelrug.

Andere projecten in het cluster Soest I zijn Jessurunkamp, Kodakterrein, Richelleweg, Ecoduct Boele Staal, Oude Kamp en Soesterveen. Apollo Noord levert samen met Richelleweg de financiële basis voor de andere (groene) projecten van cluster Soest I. Het Programmabureau Hart van de Heuvelrug stelt jaarlijks de grondexploitatie op om inzicht te geven in de financiële stand van zaken van de gebiedsontwikkeling.

Resultaat

Omschrijving (x 1.000)	Saldo nominaal	Boek-waarde t/m 2021		Saldo nog te realiseren	Netto contante waarde	Eind-waarde
Hart van de Heuvelrug						
Sauna Soesterberg	-551	-551		0	-551	-566
			k:	*0*		
			o:	*0*		
Groene Hoogte	2.511	3.310		-798	2.507	2.578
			k:	*-798*		
			o:	*0*		
Oude Tempel	6.638	-8.852		15.490	7.040	7.239
			k:	*-10.344*		
			o:	*25.834*		
Totaal	**8.598**	**-6.093**		**14.692**	**8.996**	**9.251**
			k:	*-11.142*		
			o:	*25.834*		

De projecten van Apollo Noord voeren wij uit in opdracht van de stuurgroep en maken onderdeel uit van de Mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug. De risico's zijn gekwantificeerd en verantwoord in de geconsolideerde risicoanalyse Hart van de Heuvelrug. Wij zijn geen risicodrager, dus is het risicoprofiel niet in de balans van de gemeente Soest verantwoord.

1. Apollo Noord-De Groene Hoogte

De Groene Hoogte is in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. Het onderhoud van het groen loopt nog 1 jaar door. Met de volgende herziening in 2023 rekenen we dit project af met het beheerfonds.

2. Apollo Noord-Oude Tempel

Oude Tempel is een gebiedsontwikkeling van ca. 16,0 ha. De ontwikkeling omvat de omvorming van een voormalig landgoedbos tot een hoogwaardig groen en natuur inclusief woonmilieu binnen de vanuit het programma Hart van de Heuvelrug gestelde kaders.

Het bestemmingsplan Oude Tempel is behandeld bij de Raad van State en medio 2022 onherroepelijk geworden. Parallel aan de procedure van het bestemmingsplan hebben we inspanningen geleverd op het concept Beeldkwaliteitsplan en de gunningsfase.
Nu het bestemmingsplan onherroepelijk is, gaan we een andere fase in: traject ontheffing Wet Natuurbescherming, inrichtingsplan, de koopovereenkomst, achterstallig onderhoud doen en de voorbereidende werkzaamheden van het bouwrijp maken van het gebied.

3. Apollo Noord Saunalocatie

In 2021 hebben we conform artikel 16 uit de SOK een voorstel gemaakt tot afsluiting van het project, dat bij de herziening in maart 2022 in de stuurgroep is vastgesteld.

Vliegbasis

Op 5 juni 2015 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de ontwikkeling van de Vliegbasis gesloten tussen de gemeente Zeist, de gemeente Soest en de provincie Utrecht. De financiële risico's voor het project de Vliegbasis worden tussen de drie partners op grond van de samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis gedeeld.

Resultaat

Omschrijving (x 1.000)	Saldo nominaal	Boek-waarde t/m 2021		Saldo nog te realiseren	Netto contante waarde	Eindwaarde
Vliegbasis Soesterberg						
Park vliegbasis	-27.127	-25.643		-1.340	-27.139	-27.139
			k:	*-1.390*		
			o:	*50*		
Woonwijk vliegbasis	28.126	-4.042		33.313	31.670	31.670
			k:	*-29.854*		
			o:	*62.985*		
Totaal	**999**	**-29.685**		**31.791**	**4.531**	**4.531**
			k:	*-31.244*		
			o:	*63.035*		

Het te verwachten resultaat van de woningbouwlocatie Vliegbasis dekt de kosten van de groenontwikkeling op de Vliegbasis en de resultaatsverplichting van € 10 mln. voor de onrendabele top van het programma Hart van de Heuvelrug.
Voor de grondexploitatie van de Vliegbasis Soesterberg heeft de stuurgroep het rentepercentage vanaf 2013 op 0% gesteld. Hierdoor is de Netto Contante Waarde (de contante waarde van alle toekomstige kasstromen per prijspeil 1 januari 2021) gelijk aan de Eindwaarde.

Anterieure overeenkomsten

Naast de grote projecten waar de gemeente bij betrokken is en hiervoor een grondexploitatie bijhoudt, bestaan ook veel –vaak kleinschaliger- woningbouwontwikkelingen die door particuliere eigenaren of projectontwikkelaars worden gerealiseerd. Het gaat dan vaak om inbreidingslocaties.

De gemeente is in dit geval niet actief bezig met de ontwikkelingen maar laat deze over aan de marktpartij of particuliere partij. De gemeente verleent haar medewerking aan een ontwikkeling en realisatie van het project.
In deze gevallen sluit de gemeente een (anterieure) overeenkomst met ontwikkelaars en/of particulieren die op eigen grond woningbouw willen realiseren. De gemeente geeft de voorkeur aan het afsluiten van een anterieure overeenkomst. Mochten partijen er niet uitkomen dan wordt geen overeenkomst afgesloten, maar wordt een exploitatieplan vastgesteld door de raad. De wettelijke basis voor de anterieure overeenkomst en het exploitatieplan ligt in de Wro.

Anterieure overeenkomsten kunnen een breed scala aan afspraken bevatten, maar behelst in ieder geval de afspraak over het kostenverhaal. Het gaat hier onder andere over de kosten die de gemeente maakt voor het toetsen en in procedure brengen van het bestemmingsplan en bouwplan. De gemeente is verplicht de kosten die zij maakt te verhalen. In drie gevallen kan de gemeente afzien van een exploitatieplan:

- Het totaal van de exploitatiebijdragen minder bedraagt dan € 10.000,-;
- Geen verhaalbare kosten;
- De verhaalbare kosten uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op een nutsvoorziening is.

Dit betekent dat de gemeente met initiatiefnemers voor (woningbouw)ontwikkeling overeenkomsten sluit waarin in ieder geval de gemeentelijke apparaatskosten worden verhaald op de initiatiefnemer. Indien van toepassing legt de initiatiefnemer ook het openbaar gebied aan voor zijn rekening, zodat ook deze kosten bij de initiatiefnemer blijven.
Ook als de omgevingswet per 1 januari 2023 van kracht is, vindt kostenverhaal plaats. De basis hiervoor is de aanvullingswet grondeigendom.

Winstneming

De grondexploitatie Dorpshuis is verliesgevend, daarvoor is een voorziening opgenomen. De grondexploitatie Masterplan Soesterberg kent per 01-01-2022 een nadelig saldo, bovenop de bijdragen vanuit de Algemene Dienst. Ook hier is geen sprake van winstneming. Voor de Gebiedsvisie Dalweg e.o. is een voorziening getroffen. Het voordelige saldo van Molenstraat en Orlando verantwoorden we in het resultaat van de bouwgrondexploitaties. Hieruit blijkt (nog) geen sprake van (tussentijdse) winstneming.

Voor de grondexploitaties Apollo Noord van het programma Hart van de Heuvelrug geldt dat het resultaat afgedragen wordt aan de Provincie. Ook hier is geen sprake van winstneming.

Risico’s i.r.t. reserves

De risicoprofielen voor de projecten in Masterplan Soesterberg, Gebiedsvisie Dalweg, Werfterrein en Vliegbasis zijn gekwantificeerd en verantwoord in paragraaf A: weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De risico’s in de geconsolideerde risicoanalyse Hart van de Heuvelrug zijn gekwantificeerd en verantwoord bij de provincie Utrecht.

In de nota Reserves & Voorzieningen 2017 is voor de paragraaf grondbeleid één relevante reserve opgenomen: de Reserve Investeringsfonds dat bedoeld is voor grote investeringsprojecten, in het bijzonder Masterplan Soesterberg.

G Lokale heffingen

Functie van deze paragraaf

Deze paragraaf schetst het beleidskader voor de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid. Daarna volgen de voorgestelde tariefaanpassingen 2023 en een toelichting. Deze paragraaf fungeert hiermee tevens als tarievennota. De voorgestelde tarieven 2023 zijn uitgewerkt en opgenomen in de betreffende belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2023 worden gelijktijdig met de begroting 2023 voorgelegd en vastgesteld.

Beleidskader

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven gelden. De raad stelt hiervoor belastingverordeningen vast. De belastingen die mogen worden geheven, zijn limitatief vastgesteld in de Gemeentewet en enkele andere wetten. De gemeente kan uit het beschikbare 'menu' haar eigen keuze maken. Het is niet verplicht om alle belastingen te heffen die in de Gemeentewet staan.

Voor alle gemeentelijke belastingen geldt dat het te betalen bedrag niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van een belastingplichtige. Verder zijn de gemeentelijke belastingen in economische zin te onderscheiden in 'echte belastingen' (ook wel het eigen belastinggebied genoemd), waarvan de opbrengst naar de algemene middelen vloeit, en bestemmingsheffingen, waarvan de opbrengst voor een bepaald doel moet worden gebruikt. De begrote opbrengst van een bestemmingsheffing mag de begrote kosten niet overschrijden (artikel 229b van de Gemeentewet). De gemeente Soest streeft naar 100% kostendekkendheid van deze heffingen. Het onderscheid in juridische zin is dat belastingen kunnen worden geheven ongeacht of de belastingplichtige van een bepaalde dienst gebruik maakt. De bestemmingsheffingen (rechten) kunnen alleen worden geheven als de gemeente een dienst verleent aan de belastingplichtige.
Voorbeelden van belastingen zijn: de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, parkeerbelasting en toeristenbelasting. De laatste twee belastingen worden in de gemeente Soest niet geheven. Voorbeelden van heffingen en rechten zijn: rioolheffing, begraafrechten, leges en afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

De hoofdpunten van het kwijtscheldingsbeleid in Soest zijn:

- Men komt alleen voor kwijtschelding in aanmerking als men niet anders dan met buitengewoon bezwaar in staat is (ook niet met een betalingsregeling) de opgelegde aanslag te betalen.
- Kwijtschelding heeft alleen betrekking op de aanslagen van de rioolheffing en/of de afvalstoffenheffing.
- Iemand die vermogen heeft boven een (wettelijk) bepaald bedrag komt niet in aanmerking voor kwijtschelding.
- Kwijtschelding wordt niet verleend als de belastingschuldige in staat van faillissement verkeert.

Sinds 2010 worden bestanden met naw-gegevens van burgers die sinds 2009 een kwijtscheldings-aanvraag hebben ingediend toegezonden aan het zogenoemd Inlichtingenbureau. Iemand heeft recht op kwijtschelding van gemeentebelastingen als het inkomen en vermogen onder een bepaalde grens valt. Het Inlichtingenbureau toetst of dit het geval is door gegevens uit te wisselen met het UWV, de Rijksdienst voor wegverkeer en de Belastingdienst.

Er gelden enkele voorwaarden voor geautomatiseerde toetsing, namelijk:
- in het voorgaande jaar heeft betrokkene verzocht om kwijtschelding;
- in het voorgaande jaar had betrokkene recht op kwijtschelding;
- betrokkene heeft toestemming gegeven voor geautomatiseerde toetsing.

De geautomatiseerde toets wijst niemand af voor recht op kwijtschelding. Er wordt alleen getoetst wie in elk geval in aanmerking komt. In alle andere gevallen kunnen burgers altijd zelf een aanvraag voor kwijtschelding doen bij de gemeente.

Verruiming automatische incasso
Zowel natuurlijke als niet-natuurlijke personen (bedrijven) gebruik maken van de automatische incasso; hierbij geldt een minimumbedrag van € 50 en een maximumbedrag van € 45.000. De belastingverordeningen evenals het automatisch incassoreglement zijn hierop aangepast. Hiermee is tegemoetgekomen aan een wens van de ondernemers en bedrijven.

1. Algemene belastingen: voorstel tariefaanpassingen 2023

Algemeen
Voor de ozb stellen we een trendmatige tariefstijging van 3,0% voor. Dit komt overeen met de verwachte, gemiddelde prijsinflatie (CPB-raming juni 2022). Daarnaast is sprake van een extra cumulatieve verhoging van 2% tot en met 2024 als gevolg van de heroverweging.

1.1. Onroerendezaakbelastingen (ozb)
Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen. Voorbeelden van onroerende zaken zijn: woningen, bedrijfspanden en bouwkavels. De WOZ-waarde is belangrijk omdat deze waarde jaarlijks als grondslag wordt gebruikt voor de onroerendezaakbelastingen van de gemeente en voor belastingen van het Rijk en het waterschap.

Jaarlijkse hertaxatie
Vanaf 2007 vindt er jaarlijks een algehele hertaxatie plaats, waarbij de periode tussen de peildatum en de aanvang van het nieuwe WOZ-tijdvak slechts één jaar bedraagt: de aanslagen ozb 2023 worden gebaseerd op de waardepeildatum van 1 januari 2022.

Ozb als percentage van de waarde

De onroerende zaakbelastingen worden sinds 1 januari 2010 berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Dit volgt uit de wijziging van artikel 220f van de Gemeentewet.
Omdat op dit moment de herwaardering voor 2023 nog niet is afgerond, worden de nieuwe ozb-tarieven voor 2023 begin 2023 ter definitieve vaststelling aangeboden. Daarbij gaan we bij de berekening uit van de begrote opbrengst 2022 + 5,0% (3,0% inflatiecorrectie en 2% heroverweging).

Opbrengst ozb	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
(Bedragen x € 1.000)	werkelijk	werkelijk	begroot	begroot (*)
Gebruikersbelasting	1.420	1.766	1.655	1.737
Eigenarenbelasting woningen	5.694	6.034	6.074	6.375
Eigenarenbelasting niet-woningen	2.020	2.194	2.229	2.339
totaal	**9.134**	**9.994**	**9.958**	**10.451**
> toename t.o.v. voorafgaand jaar				
- absoluut		860		493
- percentage		9,4%		5,0%
(*) incl. aanpassing van 5,0 % (trendmatige aanpassing van 3,0% en 2% extra verhoging), excl. Areaaluitbreiding				

1.2 Hondenbelasting

Deze belasting bestaat uit een tarief voor een eerste hond en een tarief voor iedere volgende hond. De belasting wordt geheven naar het aantal volle maanden dat men houder is van een hond. Voorgesteld wordt om het tarief met 3,0% te verhogen ten opzichte van 2022.

Tarieven	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
	werkelijk	werkelijk	werkelijk	voorstel
1e hond	€ 77	€ 79	€ 80	€ 82
> toename t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 2	€ 1	€ 2
- percentage		2,6%	1,7%	2,5%
volgende hond	€ 114,50	€ 116,50	€ 118,50	€ 122
> toename t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 2	€ 2	€ 3,5
- percentage		1,7%	1,7%	3,0%
Opbrengst	2020	2021	2022	2023
(bedragen in €)	werkelijk	werkelijk	begroot	begroot (*)
- hondenbelasting	253.00	256.000	285.00	294.000
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		3.000		9.000
- percentage		1,2%		3,2%

1.3 Convenant logiesverstrekkers

Op 26 januari 2018 is het Convenant 'Gemeente Soest – SLVS toeristenbijdrage' voor 2018-2022 ondertekend. Om dit te bereiken is er intensief overleg geweest met het bestuur van de SLVS en is de SLVS veelvuldig in overleg getreden met haar leden.

Sinds het convenant van 2006 wordt bij definitieve vaststelling van de jaarlijks te betalen bijdrage uitgegaan van de landelijke ontwikkelingen van het aantal overnachtingen in logiesaccommodaties. Deze cijfers komen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Bij gelijkblijvende grondslagen is de verwachte opbrengst in 2023 € 150.000.

2. Heffingen/rechten: voorstel tariefaanpassingen 2023

Inzichtelijke tariefvorming
Vanaf de begroting 2017 schrijft het vernieuwde BBV voor dat in deze paragraaf op hoofdlijnen de voor de tariefvorming meest relevante gegevens inzichtelijk worden gemaakt. Daarom wordt bij elke heffing (of recht) begonnen met een toelichting van de verwachte kosten, de verdeling daarvan en de herkomst van de middelen. Daarna volgt een samenvattend financieel overzicht met de toegelichte data, de tariefgrondslag en de opbrengst van de heffing (of recht) inclusief het voorstel tot tariefaanpassing. Het overzicht wordt afgesloten met het dekkingspercentage inclusief het voorstel tot tariefaanpassing. Bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing is na dit financieel overzicht het concrete voorstel tot tariefaanpassing opgenomen.

Dekkingspercentage in relatie tot overhead en loonkosten
Binnen de heffingen/rechten vormen de loonkosten een onderdeel van de lasten bij het bepalen van de tariefvorming. Aan deze loonkosten wordt een opslag voor overhead toegerekend. In het programma overhead is beschreven, op basis van de BBV voorschriften, hoe dit overheadpercentage tot stand komt. Het percentage voor 2023 komt uit op 75%. Per jaar kan dit percentage verschillen doordat kosten van overhead en de loonkosten, die direct aan de producten worden toegerekend, variëren.

Per heffing/recht wisselt het aandeel loonkosten binnen de totale lasten, dit is immers afhankelijk van de urenraming van dat jaar. Bij een aantal heffingen, zoals de legesverordening en marktgelden, maken de loonkosten een relatief groot deel uit van de totale lasten. Een kleine wijziging in de loonkosten (en dus overheadtoerekening) kan daarom zorgen voor een grote wijziging in de kostendekking. Dit is een blijvende uitdaging wanneer we streven naar een 100% kostendekking, maar we de tarieven niet continu willen verhogen of verlagen.

2.1 Afvalstoffenheffing

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten

De gemeente heeft een wettelijk inzamelingplicht voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht de gemeente het komende jaar € 6,0 miljoen aan kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken, splitsen wij eerst uit op welke producten deze kosten gemaakt zullen worden. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten

Uit het onderstaand financieel overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het product afvalverwijdering (€ 5,17 miljoen). De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen van huishoudelijke grondstoffen en afval. Het recyclen en verwerken van grondstoffen en afval vallen hier ook onder. Tevens zijn de kapitaallasten en inkomsten van de ingezamelde grondstoffen in het vermelde bedrag verdisconteerd.

Verder bestaan de totale lasten uit:

- Een doorbelasting van € 144.000 vanuit taken die onder het product schoonhouden wegen vallen (conform afspraak 20% van de kosten straatreiniging). Zo draagt het schoonmaken en schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte;
- btw-kosten die in de tariefgrondslag meegenomen mogen worden (€ 0,5 miljoen);
- Kwijtscheldingen die in de tariefgrondslag opgenomen zijn. Deze bedragen circa € 150.000;
- De heffing en invordering van afvalstoffenheffing van circa € 25.000;

Ten opzichte van de berekening van de tarieven van 2021 nemen de kosten (per saldo) met € 475.000 toe door de bijdrage aan het RMN (conform begroting RMN). De toename van de kosten van RMN zijn grotendeels toe te schrijven aan de kosten voor het vervangen van ondergrondse containers in een grootschalig vervangingstraject voor verouderde en niet langer functionerende containers (€ 140.000). De oude containers zijn in het bezit van de gemeente. In de nieuwe structuur is het eigendom van de containers van RMN en betaalt de gemeente aan RMN een jaarlijkse exploitatievergoeding (daarin begrepen kapitaallasten, schoonmaak- en onderhoudskosten). Het betreft dus een verschuiving van kosten van de balans van de gemeente naar de balans van RMN. Daarnaast stijgen de kosten als gevolg van indexatie (€ 80.000) en is er een kostenstijging te zien van € 210.000 in verband met het opnieuw beoordelen van routes en afschrijvingen en het zodanig ramen van deze kosten zodat ze precies aansluiten bij de daadwerkelijke uitvoering.

Herkomst middelen

De in het samenvattend financieel overzicht opgenomen baten (excl. opbrengst heffingen) bedragen in totaal € 25.000. De baten bestaan uit bijdragen van bestemmingsreserves:

- € 25.000 opbrengsten extra containers.

Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In Soest is het beleidsuitgangspunt 100% kostendekkendheid.

Samenvattend financieel overzicht afvalstoffenheffing

nr.	Omschrijving	bedrag specificatie	totaal	(*bedragen x € 1.000*) dekkings-percentage
1.	**Totale lasten**		**6.011**	
1.1	Afvalverwijdering (inzamelen, verwerken, kapitaallasten, e.d.)	5.167		
1.2	Schoonhouden wegen (20% kosten straatreiniging)	144		
1.3	Werk en inkomen (kwijtscheldingen)	150		
1.4a	Algemene dekkingsmiddelen (BCF btw)	525		
1.4b	Lokale belastingen (perceptiekosten)	25		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen)		**25**	
2.1	Afvalverwijdering (opbrengst extra containers)	25		
3.	**Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)**		**5.986**	**100%**
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**5.986**	**100%**

Tariefvoorstel 2023

Soorten tarieven

Bij ieder huishouden brengen wij een afvalstoffenheffing in rekening. In de Verordening afvalstoffenheffingen kennen wij verschillende (basis)tarieven voor eenpersoonshuishoudens en voor meerpersoonshuishoudens. Daarnaast kennen we aanvullende tarieven voor extra restafval of gft-containers en het ophalen van grof afval aan huis.

Tariefvoorstel afvalstoffenheffing

De hiervoor geschetste ontwikkelingen hebben de volgende consequenties voor de tarieven 2023:

- eenpersoonshuishoudens: wordt € 260,00 (was € 244,00)
- meerpersoonshuishoudens: wordt € 290,00 (was € 271,00)

Samenvatting voorstel + historische data ter vergelijking

Tarief	2020 werkelijk	2021 werkelijk	2022 werkelijk	2023 voorstel
Eenpersoonshuishouden	€ 193	€ 230	€ 244	€ 260
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 37	€ 14	€ 16
- percentage		19,2%	6,1%	6,6%
Meerpersoonshuishouden	€ 215	€ 256	€ 271	€ 290
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 41	€ 15	€ 19
- percentage		19,1%	5,9%	7,0%

Opbrengst (x € 1.000)	2020 werkelijk	2021 werkelijk	2022 begroot	2023 begroot
Afvalstoffenheffing	€ 4.189	€ 5.079	€ 5.418	€ 6.011
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 890	€ 339	€ 593
- percentage		21,2%	6,7%	10,9%

Ontwikkeling van de egalisatiereserve

In de tabel hebben wij de onttrekking als gevolg van de besluitvorming over de herinrichting afvalbreng-station De Schans (raadsbesluit d.d. 23 januari 2014) verwerkt. In de navolgende tabel wordt de voorziene ontwikkeling van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing samengevat.

Standen en verloop egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand	**682**	**611**	**537**	**489**	**442**
Toevoegingen:					
Wijzigingen VJN 2022	28				
Onttrekkingen:					
Herinrichting afvalbrengstation De Schans	50	49	48	47	46
Communicatie regionaal afvalbeleidsplan	29				
Nieuw afvalbeleidsplan	20				
Aanpak grondstoffenbeleid		25			
Eindstand	**611**	**537**	**489**	**442**	**396**

Eind 2026 resteert er nog een bedrag van € 420.372 in de egalisatiereserve afvalstoffenheffing. De kapitaallasten die voortvloeien uit de investering herinrichting afvalbrengstation de Schans bedragen vanaf eind boekjaar 2026 nog € 382.659

2.2. Rioolheffing

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten De gemeente is wettelijk verplicht haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal verwachten we het komende jaar € 4,6 miljoen aan kosten te maken om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke producten wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten

Uit onderstaand samenvattend financieel overzicht blijkt de opbouw van de kosten waarvoor rioolheffing wordt geheven. Ze bestaan uit de componenten:

- kapitaallasten à € 1,3 miljoen;
- beheerkosten à € 1,6 miljoen;
- bijdragen aan vervangingsinvesteringen à € 0,7 miljoen.

Ten opzichte van de berekening van de tarieven van 2022 is er een stijging in de beheerkosten van € 55.000. Naar verwachting wordt er € 144.000 doorbelast voor taken die onder het product schoonhouden wegen vallen. Dit is conform de afspraak dat 20% van de kosten van straatreiniging ten laste komt van het riooldossier. Wegen en straten passen we zo aan dat het hemelwater bij hevige regenval enige tijd op straat kan worden geborgen en vertraagd kan afvloeien. Dit voorkomt overbelasting van het stelsel bij piekbelasting. In de tariefgrondslag worden tevens de btw-kosten meegenomen à € 317.000. Dit gebeurt overeenkomstig de eerder met uw raad gemaakte afspraken (kerntaken-discussie 2013). Zie de afvalstoffenheffing voor de toelichting op de kosten kwijtscheldingen, perceptiekosten en overhead. De onttrekking uit de egalisatievoorziening riolering is lager dan verwacht in het GWRP, waarbij de middelen beschikbaar blijven voor integrale werken en mogelijke benodigde uitbreiding van personele capaciteit. De oorzaak is een laag rentepercentage en vertraging in de uitvoering, waardoor de kapitaallasten meevallen. De vertraging heeft geen directe negatieve gevolgen.

In het najaar 2017 is aan uw raad het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (GWRP) 2018-2022 voorgelegd en zijn de financiële uitgangspunten voor de tariefstelling vanaf 2022 bepaald. Samengevat komt de gemaakte keuze op het volgende neer: gedurende het tijdvak van het GWRP wordt het tarief jaarlijks met 0,5% verhoogd, met daarbovenop de verwachte inflatie van 3,0%.
Overeenkomstig de hiervoor genoemde financiële uitgangspunten voor de tariefstelling, wordt voorgesteld het tarief 2022 met 3,5% te laten stijgen en op (afgerond) € 218 vast te stellen.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. Zoals uit het samenvattend financieel overzicht en de hiervoor opgenomen toelichting is af te leiden, komt de kostendekking in 2023 uit op 100%.

Samenvattend financieel overzicht rioolheffing

				(bedragen x € 1.000)
nr.	**Omschrijving**	**Bedrag**		**dekkings-**
		specificatie	**Totaal**	**percentage**
1.	**Totale lasten**		**4.481**	
1.1a	Kapitaallasten (vervangings)investeringen	1.248		
1.1b	Beheer (voornamelijk onderhoudskosten rioolstelsel)	1.649		
1.2	Schoonhouden wegen (20% kosten straatreiniging)	144		
1.3	Werk en inkomen (kwijtscheldingen)	150		
1.4a	Algemene dekkingsmiddelen (BCF btw)	317		
1.4b	Lokale belastingen (perceptiekosten)	25		
1.5	Overhead	208		
1.6a	Onttrekking uit spaarvoorziening	4		
1.6b	Saldo onttrekking voorziening bijdrage investeringen	0		
1.7	Bijdrage aan investeringen	736		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen)		**-22**	
2.1	Riolering (bijdrage huisaansluitingen)	-22		
3.	**Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)**		**4.459**	
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**4.459**	**100%**

Tariefvoorstel 2023

Tarief	**2020 werkelijk**	**2021 Werkelijk**	**2022 werkelijk**	**2023 voorstel**
Rioolheffing (per 500 m3)	€ 201	€ 206	€ 211	€ 218
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut	€ 4	€ 5	€ 5	€ 7
- percentage		2,5%	2,4%	3,3%

Opbrengst (x € 1.000)	**2020 werkelijk**	**2021 werkelijk**	**2022 begroot**	**2023 begroot ***
Rioolheffing	€ 4.406	€ 4.663	€ 4.580	€ 4.460
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 257	-€ 83	€ -120
- percentage		5,8%	-1,8%	- 2,6%

(*) incl. voorstel tariefaanpassing.

2.3 Begraafplaatsrechten

Inhoudelijke toelichting

Verwachte kosten	De gemeente heeft op twee locaties (Soest en Soesterberg) begraafplaatsen ingericht waar begraven wordt en asbestemmingen worden geboden. Voor het begraven, asbestemmingen en algehele beheer van de begraafplaatsen worden kosten gemaakt. De kosten zijn uitgesplitst in onderstaande tabel.
Verdeling kosten	De grootste kosten vormen de loonkosten à € 281.000 voor zowel directe werkzaamheden op de begraafplaats als de administratie. Er wordt conform de uitgangspunten in het programma Overhead over de loonkosten 75% aan kosten voor overhead toegerekend. Aan gebouwen, voertuigen en klein materieel wordt € 86.000 besteed. De overige kosten zijn € 192.000
Herkomst middelen	De grootste opbrengsten worden verkregen uit verlenen van rechten (feitelijk gebruik van een stukje begraafplaats), het begraven en de bijdrage aan het onderhoud van de begraafplaats. Deze tarieven worden verhoogd met 3,0% zijnde de vastgestelde prijsontwikkeling conform de prijsindex van het CPB (Meicirculaire 2022). De kostendekkendheid van 86% is lager dan de kostendekkendheid van 98% van vorig jaar doordat de loonkosten zijn gestegen.

Samenvattend financieel overzicht begraafplaatsrechten

(bedragen x € 1.000)

nr.	omschrijving	bedrag specificatie	bedrag totaal	dekkings-percentage
1.	**Totale lasten**		**770**	
1.1	Loonkosten	281		
1.2	Toegerekende overhead	211		
1.3	Gebouwen, voertuigen en klein materiaal	86		
1.4	Overige kosten	192		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen))		**0**	
3.	**Tariefgrondslag** (saldo baten/lasten)		**770**	**100%**
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**665**	**86%**

2.4 Marktgeld

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten

Voor de twee weekmarkten in Soest en Soesterberg verwacht de gemeente het komend jaar € 146.000 aan kosten te moeten maken.

Verdeling kosten

De kosten bestaan naast personeelskosten uit onderhoud, kapitaallasten van de stroomkasten, energiekosten, wegafzettingen, schoonmaakwerkzaamheden en huur van toiletvoorzieningen. Daarnaast begroten wij € 35.000 aan overhead. Zie voor een toelichting van het percentage het programma 'Overhead' en de toelichting in deze paragraaf onder 2 'Dekkingspercentage in relatie tot overhead en loonkosten'. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers.

Herkomst middelen

De inkomsten bestaan uit de marktgelden die de marktkooplieden voor de standplaatsen op de markt verschuldigd zijn. We stellen voor de marktgelden te verhogen met 3,0% zijnde de vastgestelde prijsontwikkeling conform de prijsindex van het CPB (Meicirculaire 2022). De kostendekkendheid van de markten daalt naar ca. 25% doordat er steeds minder inkomsten aan marktgelden binnen komen. De bezetting van de markt in Soesterberg is constant maar de bezet van de marktstandplaatsen in Soest neemt gestaag af. Of de kostendekkendheid verder kan stijgen naar het gewenste niveau van 70 à 75%, is onderwerp van onderzoek. Er zal een afweging moeten worden gemaakt in hoeverre een kostenstijging het voortbestaan van de markt bedreigt.

Samenvattend financieel overzicht marktgelden

(bedragen x € 1.000)

nr.	Omschrijving	bedrag specificatie	totaal	dekkings-percentage
1.	**Totale lasten**		**146**	
1.1	Markten	111		
1.2	Overhead	35		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen))		**0**	
3.	**Tariefgrondslag** (saldo baten/lasten)		**146**	**100%**
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**37**	**25%**

2.5 Standplaatsgeld

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten Voor de standplaatsen in Soest en Soesterberg verwacht de gemeente het komend jaar € 31.000 aan kosten te moeten maken.

Verdeling kosten De kosten bestaan naast personeelskosten uit energiekosten. Daarnaast begroten wij € 12.000 aan overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Herkomst middelen De inkomsten bestaan uit de gelden die de standhouders voor de standplaatsen verschuldigd zijn. We stellen voor de standplaatsgelden uitsluitend te verhogen met 3,0% zijnde de vastgestelde prijsontwikkeling. De kostendekkendheid van de standplaatsen blijft ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar.

Samenvattend financieel overzicht standplaatsgelden

(bedragen x € 1.000)

nr.	Omschrijving	bedrag specificatie	totaal	dekkings-percentage
1.	**Totale lasten**		**31**	
1.1	Standplaatsen	19		
1.2	Overhead	12		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen))		**0**	
3.	**Tariefgrondslag** (saldo baten/lasten)		**31**	**100%**
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**23**	**74%**

2.6 Leges

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten

Op het vlak van dienstverlening heeft een gemeente verschillende taken. Zo is er een wettelijke taak voor het uitgeven van officiële documenten als rijbewijzen, paspoorten en identiteitsbewijzen. Daarnaast voltrekken gemeenten huwelijken en kunnen inwoners informatie en verstrekkingen uit de BRP opvragen. Hiervoor kunnen leges worden gevraagd, wat vermeld staat in de Legesverordening, titel 1. Algemene Dienstverlening. Onder titel 2 van de legesverordening (Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning) vallen vooral de aanvragen omgevingsvergunningen zoals kapvergunning, bouwvergunning. Onder titel 3 (Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) vallen o.a. aanvragen voor vergunningen over horeca, evenementen en markten.

In totaal verwacht de gemeente het komende jaar € 2,5 miljoen aan kosten te maken.

Verdeling kosten

Uit onderstaande afbeelding blijkt dat het grootste deel van de kosten komt van de producten bouwen en wonen (€ 817.000) en burgerzaken (€ 492.000).

Dienstverlening: De grootste kosten zijn de inkoopkosten reisdocumenten en rijbewijzen. Tevens worden er aan het Rijk leges afgedragen inzake afgegeven verklaringen over gedrag en naturalisatie.

Bouwen en wonen: De kosten bestaan nagenoeg geheel uit personeelslasten voor het adviseren op, controleren van en het houden van toezicht op omgevingsvergunningen. Dit betreft o.a. bouwactiviteiten, aanleggen, brandveilig gebruik, kappen van bomen, milieuactiviteiten, wijzigen van monumenten etc. Daarnaast betreft het de kosten voor de advisering door derden waaronder bijvoorbeeld de Commissie Ruimtelijke kwaliteit, een externe constructeur en preventieadviezen door de VRU. De toezicht en handhaving op vorenstaande activiteiten mogen niet worden toegerekend aan de leges.

Daarnaast begroten wij € 907.000 aan overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Herkomst middelen

Gemeenten mogen leges vragen voor bovengenoemde dienstverlening (op grond van artikel 156 en 229 van de Gemeentewet). Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze gemeente is deze dienstverlening niet helemaal kostendekkend, namelijk voor 79%.

We stellen voor om de legestarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 3,0%.

We laten de tarieven gefaseerd stijgen, echter in een aantal gevallen zijn we gebonden aan maximumtarieven.

Samenvattend financieel overzicht leges

nr.	Omschrijving	Bedrag specificatie	totaal	(*bedragen x € 1.000*) dekkings-percentage
1.	**Totale lasten**		**2.502**	
1.1	Dienstverlening	492		
1.2	Brandweer	113		
1.3	Openbare orde en veiligheid	23		
1.4	Bouwen en wonen	817		
1.5	Woonruimtezaken	86		
1.6	Wegbeheer	60		
1.7	Openbaar groen	0		
1.8	Wmo	4		
1.9	Lokale belastingen	0		
1.10	Overhead	907		
2.	**Totale baten** (excl. heffingen))			
3.	**Tariefgrondslag** (saldo baten/lasten)		**2.502**	**100%**
4./5.	**Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing**		**1.975**	**79%**

Tariefontwikkeling gemeentelijke woonlasten 2022

Uit de *Atlas van de lokale lasten 2022*, Coelo, ontlenen we de volgende gegevens:

Landelijke ontwikkelingen

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting. Een gemiddeld Nederlands meerpersoonshuishouden is in 2022 € 26,63 meer kwijt aan de gemeentelijke woonlasten, een stijging van 3,0% (was 5,1 % in 2021). Achter de gemiddelde stijging gaan lokale veranderingen schuil die variëren van een verlaging met 21% tot een verhoging met 23%. Tilburg met € 667 het goedkoopst en Bloemendaal is met € 1.736 het duurst. De gemiddelde landelijke woonlasten lagen in 2022 op € 904 (was in 2021 € 811).

Provincie Utrecht

De gemiddelde woonlasten in de provincie Utrecht lagen in 2022 op € 966 (was in 2021 € 862). Veenendaal is de goedkoopste gemeente met € 744, Lopik is de duurste met € 1.190. Te midden van de Utrechtse gemeenten bekleedt Soest in 2022 de 5e plaats met laagste woonlasten (zie onderstaande tabel). Ter vergelijking staan de rangnummers en tarieven uit 2021 tussen haakjes.

rang	nummer	Gemeente	tarief
provincie	landelijk		**2022** (2021)
1 (1)	18 (10)	Veenendaal	€ 744 (€ 646)
2 (2)	31 (39)	Bunschoten	€ 776 (€ 705)
3 (5)	42 (57)	Leusden	€ 795 (€ 740)
4 (4) **5 (3)**	53 (103) **91 (83)**	Nieuwegein **Soest**	€ 810 (€ 770) **€ 845 (€ 755)**
		Overige omliggende gemeenten:	
12 (8)	253 (196)	Zeist	€ 976 (€ 836)
14 (12)	271 (251)	Amersfoort	€ 994 (€ 872)
19 (24)	317 (345)	Eemnes	€ 1.107 (€ 1.013)
18 (18)	296 (314)	Woudenberg	€ 1.025 (€ 932)
21 (25)	324 (346)	Baarn	€ 1.120 (€ 1.021)
16 (21)	320 (339)	De Bilt	€ 1.110 (€ 985)

Ontwikkeling woonlasten 2023 in Soest

De tot de lokale woonlasten behorende componenten (ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zijn hiervoor afzonderlijk toegelicht. Deze voorstellen leiden er toe dat de gemeentelijk woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2023 met € 40 toenemen en uitkomen op € 825. Dit betekent een toename van lokale lasten met 5,1%.

Hoofdstuk 4 – Bijlagen

4.1 Recapitulatiestaat

	Programma	Rekening	Begroting				
	(bedragen * € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1	**Bestuurlijke omgeving**						
	lasten	10.830	9.804	9.916	10.128	9.750	9.638
	baten	2.674	1.484	1.039	981	981	981
	saldi	*-8.156*	*-8.320*	*-8.877*	*-9.147*	*-8.769*	*-8.657*
2	**Fysieke leefomgeving**						
	lasten	30.582	51.152	40.952	45.982	31.757	33.846
	baten	23.182	38.457	29.056	34.235	19.875	21.835
	saldi	*-7.399*	*-12.695*	*-11.895*	*-11.748*	*-11.882*	*-12.011*
3	**Sociale leefomgeving**						
	lasten	65.469	70.224	70.782	69.736	67.701	68.206
	baten	19.134	17.169	16.061	15.623	15.261	15.293
	saldi	*-46.335*	*-53.055*	*-54.721*	*-54.113*	*-52.440*	*-52.913*
	Overhead						
	lasten	13.064	13.861	14.115	13.733	13.432	13.514
	baten	1.678	1.637	1.703	1.703	1.703	1.703
	saldi	*-11.385*	*-12.224*	*-12.412*	*-12.029*	*-11.728*	*-11.810*
	Algemene Dekkingsmiddelen						
	lasten	1.368	1.688	4.224	5.888	6.390	7.868
	baten	81.192	89.076	91.023	96.063	98.223	93.079
	saldi	*79.825*	*87.387*	*86.799*	*90.175*	*91.833*	*85.211*
	Totalen voor reserveringen						
	lasten	121.312	146.729	139.989	145.467	129.030	133.071
	baten	127.861	147.822	138.883	148.605	136.043	132.891
	saldi	*6.549*	*1.093*	*-1.106*	*3.138*	*7.013*	*-180*
	Mutaties Reserves						
	lasten	12.024	5.415	5.138	4.258	4.346	4.487
	baten	9.710	9.780	6.624	5.319	4.672	5.474
	saldi	*-2.314*	*4.365*	*1.486*	*1.062*	*326*	*987*
	Totalen						
	Saldi voor reserveringen	6.549	1.093	-1.106	3.138	7.013	-180
	Saldi mutaties reserves	-2.314	4.365	1.486	1.062	326	987
	saldi na reserveringen	***4.235***	***5.458***	***380***	***4.200***	***7.339***	***807***

4.2 Kerngegevens

Sociale structuur	2021 (rekening)	2022 (begroot)	2023 (begroot
Aantal inwoners per 1 januari waarvan:	47.113	46.950	47.500
- 0-19 jaar	10.382	10.503	10.388
- 20-65 jaar	25.939	25.815	26.140
- 65 jaar en ouder	10.792	10.632	10.972
Aantal cliënten bijstandsverlening inkomensvoorziening	637	712	712
Gemeentebestuur en -personeel			
Aantal formatieplaatsen	228	231	231
Aantal raadsleden	29	29	29
Aantal wethouders	4	4	4
Fysieke structuur			
Oppervlakte (in ha)	4.643	4.643	4.783
Aantal woningen	20.604	20.830	20.830
Lengte wegen (km)	212	206	206
Lengte fietspaden (km)	74	74	74
Lengte recreatie-, ruiter- en wandelpaden (km)	128	128	128
Lengte waterwegen (km)	5	5	5
Lengte riolering (km)	333	321	325
Openbaar groen (ha)	146	145	145
Financiële structuur *(bedragen x € 1 miljoen)*			
Uitgaven gewone dienst, excl. saldo	134,6	141,8	145,1
Opbrengst algemene belastingen	10,0	10,2	10,7
Algemene uitkering Gemeentefonds	65,2	65,5	76,0
Uitkering sociaal domein	4,6	4,6	2,8
Boekwaarde activa	90,7	119,4	118,8
Reserves en voorzieningen	60,8	47,5	57,1
Vaste schuld	48,8	54,5	72,6
(totalen per inwoner x € 1)			
Uitgaven gewone dienst, excl. saldo	2.857	3.020	3.055
Opbrengst algemene belastingen	212	217	225
Algemene uitkering Gemeentefonds	1.384	1.395	1.600
Uitkering sociaal domein	98	98	59
Boekwaarde activa	1.925	2.543	2.501
Reserves en voorzieningen	1.291	1.012	1.202
Vaste schuld	1.036	1.161	1.528

De BBV-indicatoren

Naam indicotor	Eenheid	Bron	Indicator
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	4,7
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	451
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	6,70%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10,00%
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	4
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,8
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	7,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,8
Functiemenging	%	LISA	47,20%
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	99
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	3,3
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	14
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,70%
Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	47,50%
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA	538,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,00%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	5,00%
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	68,30%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1,00%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	286
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	127
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9,60%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,20%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,20%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	630
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	26
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	4,90%
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	386
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	21,1
Demografische druk	%	CBS	81,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	818
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	845

4.3 Overzicht reserves en voorzieningen

Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2023	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	vermindе-ringen	saldo begin begrotingsjaar 2024	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	vermindе-ringen	saldo begin begrotingsjaar 2025
Algemene reserve	9.816.392	30.000	0		9.846.392	30.000			9.876.392
Totaal algemene reserve	**9.816.392**	**30.000**	**0**		**9.846.392**	**30.000**			**9.876.392**
Bestemmingsreserves:									
Reserve gemeentehuis	775.529	3.878			779.407	3.897			783.304
Reserve kunst	96.243	481	14.317	12.540	98.501	493	12.509	12.540	98.962
Dekkingsreserve - investeringen	17.048.826	170.488	920.000	985.922	17.153.392	171.534		964.505	16.360.421
Reserve rentegebruik	3.955.656				3.955.656				3.955.656
Reserve automatisering	588.436	2.942			591.378	2.957			594.335
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.127.356	5.637	1.057.715	1.176.512	1.014.196	5.071	1.057.715	980.468	1.096.514
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	611.070			73.865	537.205			48.071	489.134
Bedrijfsreserve	254.416	1.272	142.078	66.066	331.700	1.658	142.078	66.066	409.370
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	403.535	2.018	42.325	114.674	333.204	1.666	45.825	114.153	266.542
Reserve onderhoud gebouwen	6.736.388	33.682	2.127.582	3.921.087	4.976.564	24.883	2.127.582	2.933.480	4.195.549
Investeringsfonds	3.519.296	17.596			3.536.892	17.684			3.554.577
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	3.033.245	15.166	564.591	13.110	3.599.893	17.999	601.591		4.219.483
Reserve onderhoud groen	70.607				70.607				70.607
Reserve geoormerkte beleidsuitgaven	460.000			260.000	200.000			200.000	0
Totaal bestemmingsreserves	**38.680.601**	**253.160**	**4.868.607**	**6.623.775**	**37.178.594**	**247.843**	**3.987.299**	**5.319.283**	**36.094.453**
Voorzieningen:									
Voorziening riolering	8.631.130		735.554	914.065	8.452.620		677.514	606.269	8.523.865
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	655.430		112.587	97.544	670.474		112.587	98.380	684.681
Voorziening APPA	1.268.781				1.268.781				1.268.781
Voorziening Personeel									
Totaal voorzieningen	**10.555.341**		**848.142**	**1.011.608**	**10.391.875**		**790.102**	**704.650**	**10.477.327**
Totaal generaal	**59.052.334**	**283.160**	**5.716.749**	**7.635.383**	**57.416.860**	**277.843**	**4.777.401**	**6.023.932**	**56.448.172**

Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2025	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	vermindе-ringen	saldo einde begrotings-2026	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	vermindе-ringen	saldo einde begrotings-2026
Algemene reserve	9.876.392	30.000			9.906.392	30.000			9.936.392
Totaal algemene reserve	**9.876.392**	**30.000**			**9.906.392**	**30.000**			**9.936.392**
Bestemmingsreserves:									
Reserve gemeentehuis	783.304	3.917			787.220	3.936			791.156
Reserve kunst	98.962	495	12.509	12.540	99.426	497	12.509	12.540	99.892
Dekkingsreserve - investeringen	16.360.421	163.604		956.469	15.567.556	155.676		936.193	14.787.039
Reserve rentegebruik	3.955.656				3.955.656				3.955.656
Reserve automatisering	594.335	2.972			597.306	2.987			600.293
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.096.514	5.483	1.057.715	1.010.423	1.149.288	5.746	1.045.590	1.130.379	1.070.246
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	489.134			47.278	441.856			46.484	395.372
Bedrijfsreserve	409.370	2.047	142.078	66.066	487.429	2.437	142.078	66.066	565.878
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	266.542	1.333	49.325	116.599	200.601	1.003	49.325	120.133	130.795
Reserve onderhoud gebouwen	4.195.549	20.978	2.127.582	2.462.802	3.881.306	19.407	2.127.582	3.161.854	2.866.440
Investeringsfonds	3.554.577	17.773			3.572.350	17.862			3.590.211
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	4.219.483	21.097	696.591		4.937.172	24.686	845.091		5.806.948
Reserve onderhoud groen	70.607				70.607				70.607
Reserve geoormerkte beleidsuitgaven	0								
Totaal bestemmingsreserves	**36.094.453**	**239.697**	**4.085.799**	**4.672.178**	**35.747.772**	**234.236**	**4.222.174**	**5.473.650**	**34.730.533**
Voorzieningen:									
Voorziening riolering	8.523.865		732.127	587.262	8.668.730		732.127	2.110.262	7.290.595
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	684.681		112.587	101.648	695.620		112.587	101.648	706.559
Voorziening APPA	1.268.781				1.268.781				1.268.781
Voorziening Personeel									
Totaal voorzieningen	**10.477.327**		**844.715**	**688.911**	**10.633.131**		**844.715**	**2.211.911**	**9.265.934**
Totaal generaal	**56.448.172**	**269.697**	**4.930.514**	**5.361.088**	**56.287.294**	**264.236**	**5.066.889**	**7.685.561**	**53.932.859**

4.4 Toelichting mutaties reserves en voorzieningen

Programma (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Fysieke leefomgeving				
Toevoegingen:	848	790	845	845
Voorziening riolering	736	678	732	732
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	113	113	113	113
Onttrekkingen:	1.012	705	689	2.212
Voorziening riolering	914	606	587	2.110
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	98	98	102	102
Bestuur en algemene dekkingsmiddelen				
Toevoegingen:	5.152	4.265	4.355	4.486
Algemene reserve	30	30	30	30
Reserve gemeentehuis	4	4	4	4
Reserve kunst	15	13	13	13
Dekkingsreserve	1.090	172	164	156
Reserve Rentegebruik				
Reserve automatisering	3	3	3	3
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.063	1.063	1.063	1.051
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing				
Bedrijfsreserve (beïnvloedbare personeelskosten)	143	144	144	145
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	44	47	51	50
Reserve onderhoud gebouwen	2.161	2.152	2.149	2.147
Investeringsfonds	18	18	18	18
Reserve accomodatiebeleid (onderwijs, welzijn, sport)	580	620	718	870
Reserve onderhoud groen				
Reserve geoormerkte beleidsuitgaven				
Onttrekkingen:	6.624	5.319	4.672	5.474
Algemene reserve				
Reserve gemeentehuis				
Reserve kunst	13	13	13	13
Dekkingsreserve	986	965	956	936
Reserve rentegebruik				
Reserve automatisering				
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.177	980	1.010	1.130
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	74	48	47	46
Bedrijfsreserve (beïnvloedbare personeelskosten)	66	66	66	66
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	115	114	117	120
Reserve onderhoud gebouwen	3.921	2.933	2.463	3.162
Investeringsfonds				
Reserve accomodatiebeleid (onderwijs, welzijn, sport)	13			
Reserve onderhoud groen				
Reserve oormerk	260	200		

Algemeen

Met de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2017 door de raad op 30 november 2017 zijn het beleidskader en de uitgangspunten voor het reserve- en voorzieningenbeleid geactualiseerd. De hierop betrekking hebbende deelbesluiten zijn in deze begroting toegepast, resp. verwerkt.

In 2022 wordt de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd en wordt in de raad van november voorgelegd voor besluitvorming.

Uit de huidige beleidsnota wordt bij de bestemmingsreserves de grondslag voor de jaarlijkse mutaties wordt gevormd door:

- vastgestelde beheer- en onderhoudsplannen van onder meer gebouwen en wegen, bestaande uit een jaarlijkse vaste storting en een jaarlijks variabele onttrekking volgens het plan.
- een systematiek in overeenstemming met het doel van de reserve.

Aan de mutaties van deze bestemmingsreserve zal in de navolgende toelichting dan ook beperkt aandacht worden geschonken. Voor een toelichting op de onderhoudsreserves wordt naar paragraaf D Onderhoud kapitaalgoederen verwezen. Met de navolgende toelichting wordt een gerichte versterking van het inzicht en de transparantie in de mutaties van genoemde reserves en voorzieningen beoogd.

Reserves

- Algemene reserve;
  Begin 2023 is het saldo van de algemene reserve 9,8 mln. waarmee het saldo boven het vastgestelde minimum is. Behalve rentetoevoegingen zijn er geen mutaties.
- Reserve gemeentehuis
  Met de aankoop van het gemeentehuis in augustus 2020 worden vanaf 2021 geen bedragen meer onttrokken uit deze reserve. Behalve rentetoevoegingen zijn er geen mutaties. Voorgesteld wordt in de nieuwe nota reserves en voorzieningen 2022 deze reserve op te heffen.
- Reserve kunst
  Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken voor onderhoud van de kunstwerken en monumenten.
- Dekkingsreserve investeringen
  De geplande onttrekkingen dienen als dekking van de kapitaallasten van vooraf aangegeven investeringen. In 2023 wordt vanuit de reserve onderhoud gebouwen € 920.000 gestort in deze reserve als gevolg van de vrijval van het onderhoud van de nieuwe sporthal.
- Reserve rentegebruik
  Er zijn geen mutaties. Voorgesteld wordt in de nieuwe nota reserves en voorzieningen 2022 deze reserve op te heffen.

- Reserve automatisering
  Deze reserve heeft een klein saldo. Voor 2023 zijn geen stortingen of onttrekkingen geraamd, over- of onderschrijdingen van de programmabudgetten worden verrekend met deze bestemmingsreserve.
- Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten
  In paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen, investeringsoverzicht) is aangegeven op welke activiteiten de geraamde onttrekkingen betrekking hebben.
- Egalisatiereserve afvalstoffenheffing
  Zie toelichting paragraaf G (lokale heffingen), onderdeel afvalstoffenheffing. In 2023 is een bedrag van € 25.000 voor aanpak grondstoffenbeleid opgenomen.
- Bedrijfsreserve
  Voeding en onttrekking vinden overeenkomstig het doel van deze reserve plaats (zie nota R&V 2017).
- Reserve vervanging voertuigen en grote machines
  Onttrekkingen van de vervangingskosten van voertuigen en machines gebeuren op basis van het huidige vervangingsschema. Als er lease in plaats van koop plaatsvindt, vervalt de onttrekking voor de kapitaallasten en wordt de jaarlijkse storting in de reserve verlaagd met de gemiddelde begrote kapitaallasten. De kosten van de lease komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie. Zie verder toelichting paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen investeringsoverzicht).
- Reserve onderhoud gebouwen
  De grondslag voor de stortingen en onttrekkingen wordt gevormd door het in 2019 geactualiseerde beheer-/onderhoudsplan. Zie paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen) voor nadere informatie over de aanwending van de middelen in 2023. In 2023 wordt € 920.000 overgebracht naar de dekkingsreserve als gevolg van de vrijval onderhoudskosten van de nieuwe sporthal. Vanaf 2023 wordt er structureel € 444.000 extra toegevoegd aan deze reserve als gevolg van prijsstijgingen.
- Investeringsfonds
  Bij de jaarrekening 2021 is het saldo van de afgesloten grondexploitaties van het Masterplan Soesterberg in deze reserve gestort. Deze gelden worden ingezet voor de komende grondexploitaties Masterplan Soesterberg
- Reserve accommodatiebeleid
  Deze reserve is bij de meerjarenbegroting 2013 (kerntakendiscussie) ingesteld. Daarbij is tevens de voeding geregeld. Vanaf 2016 worden naast de reguliere voeding ook de beschikbare gelden voor onderwijshuisvesting aan deze reserve toegevoegd. In de kaderbrief 2022 is aanvullende € 20.000 oplopend toegevoegd voor verduurzamen van een drietal gebouwen. Onttrekkingen (kapitaallasten als gevolg van het IHP en dergelijke) zullen eerst aan de raad worden voorgelegd.
- Reserve onderhoud groen
  Vanaf 2020 vinden geen stortingen of onttrekkingen meer plaats. De kapitaallasten van de groenrenovaties komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie. De reserve heeft nog een klein saldo. Voorgesteld wordt in de nieuwe nota reserves en voorzieningen 2022 deze reserve op te heffen.

- Reserve geoormerkte beleidsuitgaven
  In 2023 wordt € 260.000 en in 2024 € 200.000 uit de reserve onttrokken voor middelen omgevingswet en het uitstellen van één jaar taakstelling cultuur. Deze middelen worden (via de najaarsnota 2022) voorgesteld toe te voegen aan deze reserve.

Voorzieningen

- Voorziening riolering
  De kosten voor het beheer en onderhoud van de riolering in de gemeente Soest worden uit de voorziening onttrokken en de opbrengst van de rioolheffing wordt in de voorziening gestort.
- Voorziening afkoopsommen onderhoud graven
  De voorziening wordt gevoed door storting van de afkoopsommen voor meerjarig grafonderhoud en geeft een bijdrage aan de exploitatie ter dekking van de onderhoudskosten.
- Voorziening APPA
  In 2021 is de voorziening APPA(pensioenverplichting politieke ambtsdragers) gevormd. De pensioenverplichting was tot 2020 ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening de voorziening geactualiseerd.
- Voorziening personeel
  Er zijn geen mutaties voorzien in de komende periode.

4.5 Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

				Begroting			
	Programma	Deelprogramma's	incidentele lasten	2023	2024	2025	2026
1	**Bestuurlijke Omgeving**						
2	**Fysieke Leefomgeving**	21 Wonen	uitgaven grondexploitatie	6.429.406	3.635.128	2.430.050	2.430.050
			verrekening balans grondexploitatie	1.741.807	13.586.742	-213.774	-213.774
			Participatie woningbouwlocaties	120.000			
		22 Klimaat	Opstellen notitie stikstof	100.000			
			Aanpak grondstoffenbeleid	25.000			
		25 Natuur en landschap	Rijdende baar	7.000			
3	**Sociale Leefomgeving**	31 Sociaal Domein	Wet Inburgering - nieuwe taken	354.130	307.847		
			Visie sociaal domein	50.000			
			Regenboog stembusakkoord	30.000			
			Soc cult centrum Soesterberg	40.000			
			Herijking subsidiemethodiek		100.000		
			Innovatiebudget	100.000			
			Begeleding ontwikkeling jeugdwet	50.000	50.000		
			Stelpost sociaal domein	200.000	200.000		
		32 Onderwijs	NPO gelden via SPUK	336.747			
		33 Sport, Kunst en Cultuur	Schoonmaakkosten binnensport	22.000			
			Toekomst onderzoek sport	50.000			
	Overhead		Implementatie financieel pakket	190.000			
			Actieplan digitalisering	183.000			
			Communicatie-participatie	120.000			
	Dekkingsmiddelen		Energieprijzen gemeentelijke gebouwen	731.000	606.000		
			Ambtelijke organisatie	1.090.000	1.090.000		
		Totaal incidentele lasten		**11.970.090**	**19.575.717**	**2.216.276**	**2.216.276**

				Begroting			
	Programma	Deelprogramma's	Incidentele baten	2023	2024	2025	2026
1	**Bestuurlijke Omgeving**						
		14 Accommodaties en eigendommen	huurovereenkomst voormalig PWA	58.000			
2	**Fysieke Leefomgeving**	21 Wonen	inkomsten grondexploitatie	8.173.020	17.221.870	2.216.276	2.216.276
3	**Sociale Leefomgeving**	31 Sociaal Domein	Wet Inburgering - nieuwe taken	354.130	307.847		
		32 Onderwijs	NPO gelden via SPUK	336.747			
		Totaal incidentele baten		**8.921.897**	**17.529.717**	**2.216.276**	**2.216.276**

			Begroting			
Programma	toevoegingen reserve vanuit exploitatie		2023	2024	2025	2026
	Reserve kunst	last in exploitatie	14.317	12.509	12.509	12.509
	Reserve onderhoud wegen	last in exploitatie	1.057.715	1.057.715	1.057.715	1.045.590
	Bedrijfsreserve Soest	last in exploitatie	142.078	142.078	142.078	142.078
	Reserve vervanging tractie	last in exploitatie	42.325	45.825	49.325	49.325
	Reserve onderhoud gebouwen	last in exploitatie	2.127.582	2.127.582	2.127.582	2.127.582
	Reserve accomodatiebeleid	huurovereenkomst voormalig PWA	58.000			
		bijdrage exploitatie	506.591	601.591	696.591	845.091
	Totaal incidentele onttrekkingen		**3.948.607**	**3.987.299**	**4.085.799**	**4.222.174**

			Begroting			
Programma	onttrekkingen reserve vanuit exploitatie		2023	2024	2025	2026
	Reserve kunst	bijdrage exploitatie	12.540	12.540	12.540	12.540
	Reserve afvalstoffenheffing	herinricht afvalbrengstation	73.865	48.071	47.278	46.484
	Bedrijfsreserve Soest	personeelskosten	66.066	66.066	66.066	66.066
	Reserve onderhoud wegen	bijdrage exploitatie	1.176.512	980.468	1.010.423	1.130.379
	Reserve vervanging tractie	bijdrage exploitatie	114.674	114.153	116.599	120.133
	Reserve onderhoud gebouwen	bijdrage exploitatie	3.001.087	2.933.480	2.462.802	3.161.854
	Reserve geoormerkte beleidsuitgaven	bijdrage exploitatie	260.000	200.000		
	Totaal incidentele toevoegingen		**4.704.744**	**4.354.778**	**3.715.708**	**4.537.457**

Begrotingssaldo 2023 - 2026	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Begrotingssaldo inclusief incidentele baten en lasten	**379.863**	**4.199.618**	**7.339.345**	**806.999**
Saldo van incidentele baten en lasten	**2.292.056**	**1.678.521**	**370.091**	**-315.282**
Structureel begrotingssaldo 2023 - 2026	**2.671.919**	**5.878.139**	**7.709.436**	**491.717**

Structurele storting/onttrekking reserves

Structurele storting/onttrekking reserves	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
toevoegen - dekkingsreserve	920.000			
Totaal	**920.000**			
onttrekkingen - dekkingsreserve	985.922	964.505	956.469	936.193
onttrekkingen - reserve accommodatiebe	13.110			
onttrekkingen - reserve onderh.gebouwe	920.000			
Totaal	**1.919.032**	**964.505**	**956.469**	**936.193**

4.6 Overzicht subsidies

Deelprogramma	Subsidie	Bedrag
1.1 bestuur	Stichting 4/5 mei	17.044
	Burgerparticipatiebudget	81.018
2.1 wonen	Woning Advies Commissie	4.690
	Monumentensubsidie	20.002
2.3 economie	Stichting Sinterklaasintocht	3.428
2.5 natuur en landschap	Kinderboerderij/ milieueducatie , st. Balans	63.993
3.1 sociaal domein	COSBO	7.397
	Stichting Slachtofferhulp Regio Utrecht	16.249
	Stichting Balans	1.443.253
	Exploitatiekosten BEC	74.148
	Stichting Welzijn Ouderen Soest	925.346
	Stichting Welzin	885.155
	St. Hulp In Praktijk/ St Present	33.915
	Lyvore	108.084
	Clientondersteuning MEE	241.897
	Stichting Vluchtelingenwerk	127.945
	Ontwikkelingssamenwerking	13.315
	Innovatiebudget Sociaal Domein SL	196.411
	Schuldhulp (niet BBS-posten)	563.500
3.2 onderwijs	Cultuureducatie PO, Kunst Centraal en Idea Cultuureducatie VO, Griftlandcollege	46.009
	OAB (gemeentelijk deel), Sovee en st. Eemvallei Educatief	2.869
	Volwasseneducatie	7.600
	Idea (voorheen Volksuniversiteit)	25.481
3.3 sport, kunst en cultuur	Sportfederatie/sportgala	2.854
	Sylvestercross	10.820
	Sportstimulering	4.000
	Amateur kunstbeoefening	33.789
	Stichting Cabrio	8.750
	Stichting Oud Soest	19.388
	Scholen in de Kunst	50.000
	Stichting Regiocultuurcentrum Idea	1.600.941
	Meerjarige culturele projecten	24.000
	Radio Soest	29.125
	Maatschappelijk cultureel belang	20.000
	100 Stoelen Regeling	5.000
	Koningsdag	25.000
	Vereniging Artishock	44.010
	Compensatie kunst,muziek,cultuur	12.500
	Buitensport terreinen	20.000
	Totaal	**6.818.926**

4.7 EMU saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken. De begroting van de Gemeente Soest is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.

Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gesteld op -0,4% van het BBP. Het aandeel van de gemeenten is gesteld op -0.27% van het BBP. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

	Omschrijving	2022 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2022, aangevuld met raming resterende periode	2023 x € 1000,- Volgens begroting 2023	2024 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-648	-915	3.954
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	17.242	-5.231	5.229
3.	Mutatie voorzieningen	117	-2.142	1.549
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.059	-1.621	4.598
5.	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		**-19.832**	**3.795**	**-4.324**

4.8 Uitvoeringsinformatie (gebaseerd op taakvelden)

	bedragen x € 1.000	JR2021		2022		2023		2024		2025		2026	
Taxonomie	omschrijving	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
0.1	Bestuur	3.520	1.268	2.541		2.623		2.621		2.618		2.658	
0.2	Burgerzaken	1.800	624	1.663	466	1.681	425	1.680	425	1.680	425	1.680	425
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.128	384	942	423	1.144	410	1.040	352	1.012	352	782	352
0.4	Overhead	13.064	1.678	13.952	1.637	14.115	1.703	13.733	1.703	13.432	1.703	13.514	1.703
0.5	Treasury	22	1.108	5.819	6.908	5.628	6.747	5.889	7.009	6.257	7.367	6.621	7.723
0.61	OZB woningen	809	6.034	701	6.243	715	6.375	715	6.493	715	6.493	715	6.493
0.62	OZB niet-woningen		3.752		3.884		4.076		4.152		4.152		4.152
0.64	Belastingen overig		258	5	329	5	338	5	338	5	338	5	338
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		69.855		77.305		78.891		83.735		85.906		80.769
0.8	Overige baten en lasten	778	50	1.519	50	3.675	50	5.340	50	5.842	50	7.319	50
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3.126	203	3.108		3.296		3.586		3.216		3.285	
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.142	53	1.038	21	1.126	21	1.126	21	1.126	21	1.126	21
2.1	Verkeer en vervoer	5.440	1.039	12.103	6.831	8.754	3.771	6.693	1.509	6.289	1.025	6.298	1.025
2.2	Parkeren	21	10	21	11	21	11	21	11	21	11	21	11
2.5	Openbaar vervoer	18		17		17		17		17		16	
3.1	Economische ontwikkeling	184		150		150		150		150		150	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			80	80								
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	263	55	255	60	291	61	291	61	281	61	281	61
3.4	Economische promotie	200	281	52	150	55	150	55	150	55	150	55	150
4.1	Openbaar basisonderwijs	576	9	582		582		582		582		582	
4.2	Onderwijshuisvesting	1.176		1.163		1.148		1.125		1.116		1.105	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.071	1.576	3.359	1.793	3.743	1.794	3.291	1.457	3.436	1.457	3.391	1.457
5.1	Sportbeleid en activering	240	14	364	60	313		263		279		263	
5.2	Sportaccommodaties	3.576	1.776	4.365	1.443	4.789	1.529	4.839	1.485	4.663	1.431	5.641	1.463
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.582	488	3.159	519	2.636	555	2.592	555	2.439	555	2.306	555
5.4	Musea	210		203		216		216		216		216	
5.5	Cultureel erfgoed	7		829	238	237		37		43		36	
5.6	Media	77		76		77		31		31		31	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.588	135	3.834	108	4.081	108	4.122	108	4.159	108	4.218	108
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.833	53	6.907	454	6.788	54	6.596	54	6.550	54	6.417	54
6.2	Wijkteams	3.897	217	4.332		5.179		5.229		4.929		4.829	
6.3	Inkomensregelingen	18.271	14.566	17.519	12.495	15.674	11.518	15.674	11.518	15.674	11.518	15.674	11.518
6.4	Begeleide participatie	3.071		3.335		3.145		3.093		3.025		2.987	
6.5	Arbeidsparticipatie	877	35	1.398	303	1.713	354	1.672	308	1.383		1.383	
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	829	89	847		895		892		892		892	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	6.400	278	7.705	272	8.053	261	8.184	250	8.184	250	8.184	250
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	12.634		12.613		13.283		13.146		11.999		11.999	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	8		9		9		9		9		9	
7.1	Volksgezondheid	1.700	26	1.712		1.774		1.774		1.774		1.774	
7.2	Riolering	4.958	5.478	5.259	5.762	4.874	5.395	4.699	5.220	4.859	5.379	6.718	7.239
7.3	Afval	4.783	5.248	5.236	5.612	5.665	6.193	5.743	6.270	5.820	6.347	5.921	6.449
7.4	Milieubeheer	1.879	565	2.251	337	1.757		1.707		1.672		1.671	
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	677	701	643	741	741	763	731	764	687	767	669	767
8.1	Ruimtelijke ordening	3.162	347	5.332	1.056	3.341	286	3.002	286	2.917	286	3.015	286
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.213	8.303	16.231	16.010	11.265	11.029	18.804	18.566	4.688	4.450	4.688	4.450
8.3	Wonen en bouwen	500	1.303	300	2.018	314	1.617	314	1.617	519	1.617	519	1.617
	Totaal van baten en lasten	**121.310**	**127.859**	**153.528**	**153.616**	**145.591**	**144.485**	**151.331**	**154.469**	**135.263**	**142.275**	**139.667**	**139.487**
0.10	Mutaties reserves	12.024	9.710	4.410	9.780	5.138	6.624	4.258	5.319	4.346	4.672	4.487	5.474
	Totaal van baten en lasten na mutaties reserves	**133.334**	**137.569**	**157.938**	**163.396**	**150.729**	**151.109**	**155.588**	**159.788**	**139.608**	**146.948**	**144.154**	**144.961**
0.11	**Resultaat van de rekening van baten en lasten**	**4.235**		**5.458**		**380**		**4.200**		**7.339**		**807**	